

Poznań 3-2004

PORADNIK
Bibliograficzno-
Metodyczny

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
i Centrum Animacji Kultury

Kwartalnik

Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury
w Poznaniu

PORADNIK
BIBLIOGRAFICZNO-METODYCZNY

Kwartalnik

Poznań 2004

Przewodniczący Zespołu Redakcyjnego

Iwona Smarsz

Redaguje zespół:

Urszula Bzdawka

Beata Nowak

Maria Beba

ISSN 0238-9142

Materiał szkoleniowy

Powielono w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

A-5 350 egz.

S P I S T R E Ś C I

	str.
I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ (Oprac. Urszula Bzdawka)	5
II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE	
Tomasz Mizerkiewicz – Od patosu do wzniosłości – o współczesnej literaturze polskiej	15
Andrzej Dudziak – Wielkopolska po 1918 roku – wydarzenia, rocznice instytucje	22
Urszula Bzdawka – Powstanie Warszawskie	36
Andrzej Dudziak – 15 rocznica utworzenia rządu Tadeusza Mazo- wieckiego	58
Bibliografie osobowe: Julio Cortazar	71
Melchior Wańkowicz	73
III. MATERIAŁY METODYCZNE	
Maria Kostrzeńska-Nowakowska – Pasowanie uczniów klas I na czy- telników biblioteki – scenariusz imprezy czytelniczej	76
IV. MATERIAŁY REGIONALNE	
A. Przegląd nowości regionalnych	84
B. Imprezy kulturalne w bibliotekach publicznych woj. wielkopolskiego.....	91
C. Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury na łamach prasy	124
V. KRONIKA	133

I. KALENDARZ ROCZNIC, OBCHODÓW I WYDARZEŃ

Poniższy kalendarz, to wybrane daty rocznic, obchodów i wydarzeń na III kwartał 2004 roku. Szerszy zestaw dat na III kwartał znajduje się w „Poradnikach Bibliograficzno-Metodycznych” z lat ubiegłych.

Lipiec

(60)	VII	1944	– Powstanie Polskiej Agencji Prasowej
(60)	VII	1944	– Przedstawiciele 44 państw w czasie konferencji w Bretton Woods (USA) przyjęli konwencję o utworzeniu Międzynarodowego Funduszu Walutowego (IMF), którego statut wszedł w życie 27 XII 1945 r.
	1 VII		– Światowy Dzień Architektury
(435)	1 VII	1569	– Zawarcie unii lubelskiej – Wielkie Księstwo Litewskie zostało połączone z Polską unią realną
(200)	1 VII	1804	– Ur. George Sand, pisarka francuska (zm. 8 VI 1876)
(170)	1 VII	1834	– Ur. Jadwiga Łuszczewska (Deotyma), poetka, powieściopisarka (zm. 23 IX 1908)
(95)	1 VII	1909	– Ur. Juan Carlos Onetti, pisarz urugwajski (zm. 30 V 1994)
(105)	2 VII	1899	– Ur. Stanisław Baliński, poeta (zm. 12 XI 1984)
(85)	2 VII	1919	– Włączenie armii gen. Józefa Hallera do armii polskiej
(150)	3 VII	1854	– Ur. Leon Janacek, kompozytor czeski, przedstawiciel stylu narodowego w muzyce czeskiej (zm. 12 VIII 1928)
(120)	3 VII	1884	– Ur. Jakub Wojciechowski, robotnik, pamiętnikarz związany z Wielkopolską (zm. 17 IV 1958)
(100)	3 VII	1904	– Ur. Halina Auderska, pisarka (zm. 22 II 2000)

- (80) 3 VII 1924 – I Zlot Narodowy Harcerstwa Polskiego
- (80) 3 VII 1924 – Reprezentacja Polski po raz pierwszy uczestniczyła w Igrzyskach Olimpijskich (VIII Olimpiada, Paryż, 3-27 VII)
- (80) 3 VII 1924 – W Paryżu utworzono Międzynarodowe Stowarzyszenie Prasy Sportowej – AIPS
- (30) 3 VII 1974 – Stany Zjednoczone i Związek Radziecki podpisały w Moskwie układ o ograniczeniu podziemnych doświadczeń z bronią nuklearną
- (70) 4 VII 1934 – Zm. Maria Skłodowska-Curie, chemik, fizyk, współtwórczyni nauki o promieniotwórczości, dwukrotna laureatka Nagrody Nobla w 1903 i 1911 r. (ur. 7 XI 1867)
- (115) 5 VII 1889 – Ur. Jean Cocteau, poeta, dramaturg i powieściopisarz francuski (zm. 11 X 1963)
- 6 VII – Międzynarodowy Dzień Spółdzielczości (obchodzony od 1922 r. z inicjatywy Międzynarodowego Związku Spółdzielczego)
- (150) 7 VII 1854 – Zm. George Simon Ohm, fizyk niemiecki (ur. 16 III 1787)
- (140) 7 VII 1864 – Rozpoczął się wielki proces 149 Polaków z Wielkopolski oskarżonych o udział w powstaniu styczniowym i zdradę stanu; skazano 38 osób (w tym 11 zaocznie) na śmierć
- (120) 7 VII 1884 – Ur. Lion Feuchtwanger, pisarz i dramaturg niemiecki (zm. 21 XII 1958)
- (75) 9 VII 1929 – Zm. Julian Fałat, malarz, pedagog (ur. 30 VII 1853)
- 11 VII – Światowy Dzień Ludności, ogłoszony w 1987 r. przez ONZ jako dzień narodzin „pięciomiliardowego mieszkańca Ziemi”
- (30) 11 VII 1974 – Zm. Pär Lagerkvist, pisarz szwedzki, laureat nagrody Nobla (ur. 23 V 1891)

- (120) 12 VII 1884 – Ur. Amadeo Modigliani, malarz włoski (zm. 25 I 1920)
- (100) 12 VII 1904 – Ur. Pablo Neruda, poeta chilijski, laureat literackiej nagrody Nobla w 1971 r. (zm. 23 IX 1973)
- (55) 12 VII 1949 – W Genewie podpisano 4 konwencje (tzw. genewskie) w sprawach: traktowania rannych, jeńców wojennych i ludności cywilnej w czasie wojny
- (380) 13 VII 1624 – Założenie pierwszej stałej drukarni w Warszawie
- (110) 13 VII 1894 – Ur. Izaak Babel, pisarz rosyjski (zm. 17 III 1941)
- (215) 14 VII 1789 – Początek Wielkiej Rewolucji Francuskiej, zburzenie Bastylii
- (905) 15 VII 1099 – Zdobycie Jerozolimy przez krzyżowców
- (100) 15 VII 1904 – Zm. Antoni Czechow, nowelista i dramaturg rosyjski (ur. 29 I 1860)
- (20) 15 VII 1884 – Zm. John Boyntan Priestley, angielski pisarz, dramaturg, eseista (ur. 13 IX 1894)
- (15) 15 VII 1989 – Zm. Maria Kuncewiczowa, pisarka (ur. 30 X 1899)
- (15) 15 VII 1989 – Zm. Artur Sandauer, pisarz, krytyk literacki, tłumacz (ur. 14 XII 1913)
- (15) 16 VII 1989 – Podpisanie przez Polskę konwencji haskiej o ochronie środowiska naturalnego
- (15) 16 VII 1989 – Zm. Herbert von Karajan, dyrygent niemiecki (ur. 5 IV 1908)
- (605) 17 VII 1399 – Zm. Jadwiga, królowa Polski od 1384 r.
- (15) 17 VII 1989 – Wznowienie stosunków dyplomatycznych między Polską i Watykanem (zostały przerwane w 1945 r.)
- (80) 18 VII 1924 – Podpisanie w Moskwie konwencji konsularnej między Polską i ZSRR
- (80) 18 VII 1924 – Sejm uchwalił ustawę wprowadzającą obowiązkowe wspieranie robotników na wypadek bezrobocia

- (170) 19 VII 1834 – Ur. Edgar Degas, francuski malarz i grafik (zm. 27 IX 1917)
- (700) 20 VII 1304 – Ur. Francesco Petrarca, poeta włoski (zm. 19 VII 1374)
- (105) 21 VII 1899 – Ur. Ernest Hemingway, pisarz amerykański, laureat nagrody Nobla w 1954 r. (zm. 2 VII 1961)
- (60) 21 VII 1944 – Wydanie w Moskwie przez Krajową Radę Narodową dekretu o powołaniu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z Edwardem Osóbką-Morawskim i Wandą Wasilewską na czele (ogłoszony 22 VII)
- (60) 21 VII 1944 – Scalenie Armii Polskiej utworzonej w ZSRR i oddziałów Armii Ludowej w kraju w jednolite Ludowe Wojsko Polskie
- (35) 21 VII 1969 – Lądowanie pierwszych ludzi na Księżycu (Amerykanie Neil Armstrong i Edwin Alldrin)
- (95) 23 VII 1909 – Zm. Zygmunt Noskowski, kompozytor i pedagog (ur. 2 V 1846)
- (25) 24 VII 1979 – Zm. Edward Stachura, poeta i prozaik, tłumacz (ur. 18 III 1937)
- (35) 25 VII 1969 – Zm. na emigracji we Francji Witold Gombrowicz, pisarz i dramaturg (ur. 4 VIII 1904)
- (110) 26 VII 1894 – Ur. Aldous Huxley, pisarz angielski (zm. 22 XI 1963)
- (105) 26 VII 1899 – Ur. Magdalena Samozwaniec (właśc. nazw. Niewiadowska), prozaik (zm. 20 X 1972)
- (60) 27 VII 1944 – Podpisanie w Moskwie przez PKWN i rząd ZSRR porozumienia o polsko-radzieckiej granicy państwowej
- (200) 28 VII 1804 – Ur. Ludwik Feuerbach, filozof niemiecki (zm. 13 IX 1872)
- (180) 28 VII 1824 – Ur. Alexandre Dumas (syn), dramaturg i powieściopisarz francuski (zm. 27 XI 1895)

- (220) 30 VII 1784 – Zm. Denis Diderot, pisarz i filozof francuski (ur. 5 X 1713)
- (155) 31 VII 1849 – Zm. Sandor Petöfi, poeta węgierski (ur. 1 I 1823)
- (60) 31 VII 1944 – Zm. Antoine de Saint-Exupery, pisarz francuski (ur. 29 VI 1900)

S i e r p i e ń

- (95) 1 VIII 1909 – Ur. Henryk Worcell (właśc. nazw. Tadeusz Kurtyka), powieściopisarz (zm. 1 VI 1982)
- (90) 1 VIII 1914 – Wybuch I wojny światowej
- (85) 1 VIII 1919 – Ustawa sejmowa o włączeniu Wielkopolski do państwa polskiego
- (85) 1 VIII 1919 – Sejm uchwalil ustawę o wskrzeszeniu orderu Virtuti Militari oraz o godłach i barwach Rzeczypospolitej Polskiej
- (60) 1 VIII 1944 – Lądowanie we Francji polskiej 1 Dywizji Pancерnej pod dowództwem gen. Stanisława Maczka
- (60) 1 VIII 1944 – Wybuch powstania warszawskiego
- (95) 3 VIII 1909 – Ur. Stanisław Piętak, poeta, prozaik, eseista (zm. 22 I 1964)
- (80) 3 VIII 1924 – Zm. Joseph Conrad (właśc. nazw. Józef Teodor Konrad Nałęcz-Korzeniowski), powieściopisarz angielski, polskiego pochodzenia (ur. 3 XII 1857)
- (145) 4 VIII 1859 – Ur. Knut Hamsun (właśc. nazw. Knud Pedersen) pisarz norweski, laureat nagrody Nobla w 1920 r. (zm. 19 II 1952)
- (100) 4 VIII 1904 – Ur. Witold Gombrowicz, prozaik, eseista, dramaturg (zm. 25 VII 1969)
- (60) 4 VIII 1944 – Zm. Krzysztof Kamil Baczyński, poeta, prozaik (ur. 22 I 1921)

- (140) 5 VIII 1864 – Zm. Romuald Traugutt, ostatni dyktator powstania styczniowego (ur. 16 I 1826)
- (100) 5 VIII 1904 – Ur. Janina Broniewska, prozaik, autorka książek dla dzieci i młodzieży (zm. 16 II 1981)
- 6 VIII – Światowy Dzień Rozbrojenia (obchodzony w rocznicę zrzucenia bomby atomowej na Hiroszimę)
- (100) 6 VIII 1904 – Ur. Aleksander Bocheński, eseista, prozaik (zm. 12 I 2001)
- (60) 8 VIII 1944 – Zm. Juliusz Kaden-Bandrowski, prozaik, publicysta (ur. 24 II 1885)
- (140) 9 VIII 1864 – Ur. Roman Dmowski, polityk i pisarz, współzałożyciel i przywódca Narodowej Demokracji (zm. 2 I 1939)
- (75) 9 VIII 1929 – Franciszek Żwirko i Stanisław Wigura dokonali lotu nad Europą, przelatując samolotem RWD 2500 km
- (40) 12 VIII 1964 – Zm. Ian Fleming, amerykański pisarz, twórca postaci Jamesa Bonda (ur. 28 V 1908)
- 15 VIII – Święto Wojska Polskiego
- (235) 15 VIII 1769 – Ur. Napoleon I Bonaparte, cesarz Francji (zm. 5 V 1821)
- (60) 16 VIII 1944 – Zm. Tadeusz Gajcy, poeta, prozaik, krytyk literacki (ur. 8 II 1922)
- (55) 16 VIII 1949 – Zm. Margaret Mitchell, pisarka amerykańska („Przeminęło z wiatrem”) (ur. 8 XI 1900)
- (95) 19 VIII 1909 – Ur. Jerzy Andrzejewski, powieściopisarz, noweliści, krytyk literacki (zm. 19 IV 1983)
- (30) 19 VIII 1974 – Zm. Aleksander Janta-Połczyński, pisarz, dziennikarz, tłumacz związany z Wielkopolską (ur. 11 XII 1908)
- (420) 22 VIII 1584 – Zm. Jan Kochanowski, poeta staropolski (ur. 1530)

- (90) 22 VIII 1914 – Ur. Bronisław Zieliński, tłumacz literatury anglosaskiej (zm. 10 III 1985)
- (60) 22 VIII 1944 – Zm. Lucjan Szenwald, poeta (ur. 13 III 1909)
- 23 VIII – Święto Lotnictwa
- (15) 24 VIII 1989 – Sejm powołał na premiera rządu Tadeusza Mazowieckiego, pierwszego od 1944 r. niekomunistycznego szefa rządu w Polsce
- (260) 25 VIII 1744 – Ur. Johann Gottfried von Herder, filozof i poeta niemiecki (zm. 18 XII 1803)
- (185) 25 VIII 1819 – Zm. James Watt, angielski wynalazca maszyny parowej (ur. 19 I 1736)
- (20) 25 VIII 1984 – Zm. Truman Capote (właśc. nazw. Truman Streckfus Persons), pisarz amerykański (ur. 30 VIII 1924)
- (90) 26 VIII 1914 – Ur. Julio Cortazar, pisarz argentyński (zm. 12 II 1984)
- (15) 26 VIII 1989 – Zm. Irving Stone, pisarz amerykański (ur. 14 VII 1903)
- (110) 27 VIII 1894 – Ur. Kazimierz Wierzyński, poeta, prozaik, publicysta (zm. 13 II 1969)
- (35) 27 VIII 1969 – Południowoafrykański chirurg Christian Barnard przeprowadził pierwszą operację transplantacji tętnicy u dziecka
- (25) 27 VIII 1979 – Zm. Mika Valtari, pisarz fiński (ur. 19 IX 1908)
- (255) 28 VIII 1749 – Ur. Johann Wolfgang von Goethe, poeta niemiecki (zm. 22 III 1832)
- (25) 28 VIII 1979 – Zm. Konstantin Simonow, prozaik i poeta rosyjski (ur. 28 XI 1915)
- (80) 30 VIII 1924 – Ur. Truman Capote (właśc. nazw. Truman Streckfus Persons), pisarz amerykański (zm. 25 VIII 1984)
- (85) 31 VIII 1919 – Otwarcie Opery Poznańskiej

- (30) 31 VIII 1974 – Zm. Witold Zegalski, pisarz poznański (ur. 27 X 1928)

W r z e s i e ń

- (435) IX/X 1569 – Zm. Mikołaj Rej, poeta, prozaik (ur. 4 II 1505)
- 1 IX – Międzynarodowy Dzień Pokoju, w rocznicę wybuchu II wojny światowej
- (65) 1 IX 1939 – Napaść Niemiec hitlerowskich na Polskę. Wybuch II wojny światowej
- (55) 1/2 IX 1949 – Powołanie Związku Bojowników o Wolność i Demokrację
- (195) 4 IX 1809 – Ur. Juliusz Słowacki, poeta, dramaturg romantyczny (zm. 3 IV 1849)
- (435) 9 IX 1569 – Zm. Pieter Bruegel, zwany „Chłopskim”, malarz niderlandzki (ur. 1525)
- (65) 9 IX-18 IX 1939 – Bitwa Armii „Poznań” nad Bzurą
- (30) 10 IX 1974 – Zm. Melchior Wańkowicz, pisarz i publicysta (ur. 10 I 1892)
- (480) 11 IX 1524 – Ur. Pierre de Ronsard, poeta francuski (zm. 27 XII 1585)
- (110) 11 IX 1894 – Ur. Maria Kownacka, autorka książek dla dzieci i młodzieży (zm. 27 II 1982)
- (50) 11 IX 1954 – Podczas międzynarodowej konferencji w Hadze utworzono Europejski Związek Kobiet
- (190) 12 IX 1814 – Ur. August Cieszkowski, filozof, ekonomista, działacz polityczny i społeczny związany z Wielkopolską (zm. 12 III 1894)
- (110) 13 IX 1894 – Ur. John Boynton Priestley, angielski pisarz, dramaturg, eseista (zm. 15 VII 1984)

- (110) 13 IX 1894 – Ur. Julian Tuwim, poeta, satyryk, tłumacz (zm. 27 XII 1953)
- (40) 14 IX 1964 – Zm. w Wielkiej Brytanii Sergiusz Piasecki, pisarz, żołnierz Armii Krajowej (ur. 1901)
- (215) 15 IX 1789 – Ur. James Fenimore Cooper, powieściopisarz amerykański (zm. 14 IX 1851)
- (130) 16 IX 1874 – Zm. Maksymilian Gierymski, malarz, twórca pejzaży nastrojowych, scen rodzajowych oraz obrazów o tematyce powstańczej (ur. 9 X 1846)
- (55) 16 IX 1949 – Zainaugurowano, pierwszy po wojnie Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina (zakończony 1 X); laureatkami pierwszej nagrody zostały: Halina Czerny-Stefańska i przedstawicielka ZSRR Bella Dawidowicz
- (65) 17 IX 1939 – Wkroczenie Armii Czerwonej na wschodnie terytorium Polski na mocy układu radziecko-niemieckiego, podpisanego 23 VIII 1939 r. przez ministrów spraw zagranicznych Niemiec – Joachima Ribbentropa i ZSRR – Władysława Mołotowa
- (65) 18 IX 1939 – Zm. Stanisław Ignacy Witkiewicz, pisarz, dramaturg (ur. 24 II 1885)
- (15) 19 IX 1989 – Podpisanie w Brukseli przez Polskę umowy o współpracy handlowej i gospodarczej z EWG (obecnie Unia Europejska)
- (90) 23 IX 1914 – Ur. Leonard Turkowski, pisarz związany swoją twórczością z Wielkopolską i Poznaniem (zm. 19 I 1985)
- (65) 23 IX 1939 – Zm. Zygmunt Freud, austriacki neurolog i psychiatra, twórca psychoanalizy (ur. 6 V 1856)
- (90) 24 IX 1914 – Ur. Andrzej Panufnik, kompozytor, dyrygent (zm. w Wielkiej Brytanii 27 X 1991)
- (155) 26 IX 1849 – Ur. Iwan Pawłow, rosyjski fizjolog, badacz fizjologii trawienia, laureat nagrody Nobla w dziedzinie medycyny w 1904 r. (zm. 27 II 1936)

- (20) 26 IX 1984 – Zm. Aleksander Rymkiewicz, poeta polski (ur. 13 IV 1913)
- 27 IX – Międzynarodowy Dzień Turystyki
- (65) 27 IX 1939 – Utworzenie w Warszawie konspiracyjnej organizacji harcerskiej „Szare Szeregi”, współpracującej z Delegaturą Rządu na Kraj, a następnie Komendą Główną Armii Krajowej
- 28 IX – Dzień polskiego państwa podziemnego
- (200) 29 IX 1804 – Ur. Michał Czajkowski (Sadyk Pasza), powieściopisarz i emigracyjny działacz polityczny (zm. 18 I 1886)
- (65) 30 IX 1939 – Utworzenie w Paryżu polskich władz emigracyjnych: prezydent RP na uchodźstwie Władysław Raczkiewicz (zaprzysiężony 29 IX), premier i naczelny wódz gen. Władysław Sikorski; po kapitulacji Francji siedzibę rządu przeniesiono do Londynu
- (20) 30 IX 1984 – Zm. Anna Świrszczyńska, poetka, autorka książek dla dzieci (ur. 7 II 1909)

II. ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Tomasz Mizerkiewicz

OD PATOSU DO WZNIOSŁOŚCI – O WSPÓŁCZESNEJ LITERATURZE POLSKIEJ

1. Patos i wzniosłość należą do kategorii estetycznych – obok piękna, tragizmu, komizmu, groteski i in. Te dwa pojęcia są spokrewnione ze sobą, nieraz używane zamiennie. Patos (od gr. *pathos* – namiętność, doświadczenie, cierpienie) pojawiał się jako składnik wysokiego stylu retorycznego w dawnej, klasycystycznej literaturze. W niektórych gatunkach, takich jak oda, epepeja lub tragedia, normą było wykorzystywanie stylu patetycznego. Jego znakiem, prócz starannie dobieranego słownictwa, prezentowania ważnych konfliktów moralnych itp. było takie zorganizowanie wypowiedzi, by jak najsilniej poruszyć uczuciami słuchaczy. Dla efektu patetycznego dopuszczalne było zastosowanie „nieporządnej” składni oraz nierównej liczby sylab w wersie – miało to oddawać wzburzenie mówiącego. Do znanych zastosowań stylu patetycznego należały np. dramat Jana Kochanowskiego *Odprawa posłów greckich*, ody Kajetana Koźmiana opiewające czyny Napoleona, *Oda do młodości* Adama Mickiewicza.

Romantyzm preferował wzniosłość, nazywaną czasem „górnnością”. Opisywał ją już niejaki Pseudo-Longinos, antyczny autor traktatu *O wzniosłości*. W XVIII w. przypomnieli ją estetyk angielski Edmund Burke oraz niemiecki filozof Immanuel Kant. Twierdzili, że przeżywamy wzniosłość wtedy, gdy spotykamy zjawisko przekraczające nasze zdolności rozumienia i mówienia. Widząc gigantyczne zjawiska przyrodnicze (burze, góry, ocean) lub myśląc o ideach nieobejmowalnych rozumem (np. nieskończoność), stykamy się z przedmiotami wzniosłymi. Miotają nami wtedy sprzeczne uczucia – z jednej strony jesteśmy zachwyceni, urzeczeni niecodziennym zjawiskiem, z drugiej jednak czujemy ból, gdyż nie możemy nikomu dokładnie przekazać swego doświadczenia. Przeżyliśmy ważny „wstrząs wewnętrzny, ale brak nam słów, by odpowiednio o tym pomieszanemu uczuciowemu opowiedzieć. Dla literatury były to ważne obserwacje, gdyż tłumaczyły, że wzniosłą jest ta sztuka, która zajmuje się zjawiskami niewyraźnymi, niemożliwymi do właściwego nazwania. Z tego powodu artyści romantyczni, a potem młodopolscy uznali, że tworzą dzieła wzniosłe.

Literatura dwudziestego wieku z dużą podejrzliwością traktowała takie wartości jak patos czy wzniosłość. Ich obecność w twórczości młodopolskiej stała się powodem do licznych kpin z twórców owej epoki, z ich nadętej styli-

styki, pustostłowa, które sugerować miało rzekomą głębię przeżyć. Patos pojawiał się zatem tylko w niektórych programach literackich dwudziestego wieku. Ważny był dla ekspresjonizmu, który zakładał, że twórca musi wprost „wyrzucić” z siebie emocje, używać dobitnych, nieraz „wysokich” słów bez zawstyżenia. Przedwojenne wiersze Wittlina czy Zegadłowicza, proza Kadena-Bandrowskiego stanowiły ekspresjonistyczną próbę odnowienia tonacji patetycznej, ale owi autorzy nie znaleźli kontynuatorów. Potem patos pojawiał się w twórczości spełniającej różne powinności obywatelskie – w dziełach patriotycznych (*Bagnet na broń* Broniewskiego), utworach dokumentujących tragiczne wydarzenia wojenne (minipowieść *Wielki Tydzień* Andrzejewskiego), następnie w buntowniczych wierszach z czasu stanu wojennego oraz w piosenkach tamtego czasu (Kaczmarski) itp. Podniosły styl należał bowiem do tego – popularnego, jak to odczuwali autorzy – typu twórczości i odpowiadał potrzebom szerokiego kręgu odbiorców. Co ważne – wzniosła stylistyka związana była też z epoką socrealizmu z lat 50. Propaganda wymagała od literatów dzieł wystawiających dokonania komunistycznej władzy, opiewających prostego człowieka, gorąco potępiających „wrogów klasowych”. Przykładami „zideologizowanej” patetyczności mogą być deklamowane wówczas na wiecach i akademiach wiersze Ważyka (*Rzeka*), Broniewskiego (*Słowo o Stalinie*) czy Galczyńskiego (*Lekcja bolszewicka*). Z tych względów jednak twórczość czasów stalinowskich wydaje się dziś w powszechnym odczuciu zjawiskiem dziwacznym czy wręcz komicznym. Podobna „reanimacja” patosu uświadomiła jedynie, że jest to rzecz coraz bardziej obca współczesnemu odbiorcy. Jedną z ostatnich sfer, w których patos „bezpiecznie” występował i występuje nadal, była literatura popularna. Jej konwencje zakładały stosowanie wyrazistych efektów („gorącej” stylistyki, melodramatycznych scen, itp.), aby wzbudzać gwałtowne uczucia czytelników, wprawiać ich w „oszołomienie”.

2. Z powyższych względów polska literatura współczesna wolała inne wartości niż patos czy wzniosłość. Na karierę mógł liczyć turpizm, czyli estetyka brzydoty obecna w poezji Grochowiaka, Wojaczka czy Bursy. W najnowszej poezji święci triumfy wariant turpizmu nazwany przez Piotra Łuszczkiewicza „bathosem” – stanowi on dokładne przeciwieństwo patosu, zakłada mówienie o tym, co odstręczające, nieprzyjemne, obsceniczne. Bathos polega na „zniweczeniu napięcia i patosu przez wprowadzenie żywiołu grubiaństwa i wulgarności”. Prócz tak jawnego ataku na styl podniosły uznanie zyskiwały: groteska znana z prozy Gombrowicza i Mrożka, a także ironia wszechobecna w twórczości Szymborskiej, Herberta, Barańczaka. Z wymienionymi jakościami kojarzy się najwyżej ceniona twórczość powojenna. Zmianę przyniosły dopiero lata 90., kiedy to na powrót zrobiło się głośno wokół obydwu omawianych kategorii es-

tetycznych, stały się one przedmiotem ważnych dyskusji i elementem powszechnie uznanych tekstów literackich. Przede wszystkim należy powiedzieć, że odróżniono patos od wzniosłości. Patos nadal był oceniany negatywnie – zdaniem Agaty Bielik-Robson pojęcie to „do miana powagi jedynie pretenduje, ale w środku jest puste”. Na nowo natomiast ujrzano wzniosłość, którą rehabilitowano z różnych powodów.

Pierwszym impulsem była filozofia Jean-François Lyotarda. Ten francuski myśliciel udowodnił, że cała nowoczesna sztuka jest wzniosła w znaczeniu, jakim posługiwali się Burke i Kant. Lyotard analizował nowatorską sztukę współczesną, by wykazać, że wspólnym dążeniem twórców-eksperymentatorów jest „badanie” rzeczy ulotnych, takich jak przypadek, ruch, chaos, niepowtarzalność. Te wymykające się przedstawieniu malarskiemu czy literackiemu opisywane przez artystów, ale nie mogą znaleźć właściwego wyrazu w ich dziełach – dlatego nieustannie poszukują oni nowych form. W polskich dyskusjach nad tezami Lyotarda najczęściej dostrzegano możliwość połączenia wzniosłości nie tyle - co byłoby bliższe zamysłowi filozofa – z rodzimą literaturą nowatorską formalnie (Peiper, Przyboś, Karpowicz), ale próbowano łączyć „górnosc” z twórczością nostalgiczną. Marek Zaleski w *Formach pamięci* i Przemysław Czapliński we *Wzniosłych tęsknotach* twierdzili, że coraz popularniejsza literatura wspomnieniowa wyrasta ze „wzniosłego” przekonania, iż przeszłość była czymś wartościowym, ale też boleśnie utraconym. Pisarze pamiętają o przeszłości, idealizują ją, ale wciąż czują niepokój, a raczej smutek, gdyż ta wartościowa dawność przepadła już bezpowrotnie. Zdaniem Zaleskiego nostalgiczne znamiona posiadała znaczna część dzieł emigracyjnych (Haupta, Miłosza, Chciuka) oraz niektórych utworów należących do prozy krajowej (Szewca, Kuśniewicza, Stojowskiego). Czapliński śledził powrót wzniosłej nostalgii w prozie lat 90. Śladów tych znalazł mnóstwo. Powieści Stasiuka (*Biały kruk*, *Dukla*), Chwina (*Hanemann*), Liskowackiego (*Eine kleine*), Kowalewskiego (*Powrót do Breitenheide*), Myśliwskiego (*Widnokraę*) wysławiały zaginione światy lub minione epoki, by konfrontować je z terażniejszością, uciekać do nich w wyobraźni lub opisać zmagania bohaterów z dopadającą ich obsesyjną nostalgią. „Wzniosła” literatura wspomnieniowa stworzyła powtarzający się zestaw chwytów (np. wylczenie, czasownikowe formy wielokrotne) i motywów literackich. Za najbardziej typowy uznać należy motyw oglądania starych fotografii. Dawne zdjęcia pojawiają się w np. w *Zagładzie* Szewca, *Kochanej Maryniuchnie* Latawiec, *Pan Bóg nie słyszy głuchych* Jurewicza, *Widnokraę* Myśliwskiego; oglądając je, bohaterowie przeżywają z reguły „ukłucie” dawnością, cieszą się z możliwości ujżenia jak było „kiedyś”, ale zarazem fotografia dotkliwie przypomina, że ludzie i świat zatrzymany w kadrze odeszli na zawsze. „Czytelnik” fotografii doznaje wzniosłego oczarowania dawnością,

jej nagłą obecnością, oraz równie podniosłego poczucia straty owej pełnej uroków przeszłości.

W poezji współczesnej sprawa wzniosłości powróciła dzięki nowemu pokoleniu klasycystów. Sprzeciwiając się wszechpanującemu bathosowi, poeci tacy jak Wojciech Wencel czy Krzysztof Koehler zdecydowali się na ponowne użycie podniosłego, klasycystycznego stylu, by stanąć w obronie tradycji literackiej. W ich przekonaniu należy odnowić kontakt z przeszłością literacką, a najważniejszym może do odzyskania „obiektem” okazała się „górnosc” dawnej poezji. W zbiorze wierszy Wencela *Oda na dzień świętej Cecylii* (1991) znaleźć możemy antyczne gatunki: odę, tren, alegię, które wymagały użycia wysokiego stylu. Ten sam poeta w książce eseistycznej *Zamieszkać w katedrze* (1999) ogłaszał, że poezja musi realizować swe doniosłe posłannictwo moralne i metafizyczne.

Jeszcze większe zamieszanie wniecił poeta średniego pokolenia, Adam Zagajewski, artykułem programowym *Uwagi o wysokim stylu*. Zarzucił współczesnym twórcom, że w ich dziełach panuje „styl niski, ironiczny, kolokwialny, płaski, mały, minimalistyczny”, przejawiający się m.in. w bezradnym opisywaniu codzienności bez przeczucia głębszych znaczeń i wyzwania, jakie może ona ze sobą nieść. Zagajewski zapewniał, że każdy poeta słyszy czasem „wyższy głos”, wezwany zostaje w służbę czegoś doniosłego, wielkiego, jego praca jest tajemnicza, a powołanie poetyckie nie do końca zrozumiałe. Dlatego artysta nie powinien bać się powagi, tonacji serio. Styl wysoki, jak pisał Zagajewski „pośrodkowy pomiędzy duchami przeszłości i prowizorką terażniejszości, między Wergiliuszem i młodzieńcami, którzy, słuchając muzyki rockowej, mkną na deskorolkach”. Poeta ma więc za zadanie przypominać współczesności o jej możliwej wielkości, o wartości jaką jest przeżycie owej wielkości.

Wystąpienie Zagajewskiego sprowokowało jedną z najważniejszych dyskusji literackich ostatnich lat. Osobny numer krakowskiego pisma „Znak” poświęcony został omówieniu programu „wysokiego stylu” (wypowiadali się m.in. Krzysztof Dorosz, Piotr Śliwiński, Teresa Walas, Michał Paweł Markowski). Z reguły godzono się z diagnozą współczesności (panowanie stylu niskiego, konieczność zmiany „głosu” poezji), ale nie bardzo wiadomym było, jak można zrealizować ów „styl wysoki”. Twierdzenia poety były nazbyt ogólnikowe, wielkość i powaga pojawić się miały nie wiadomo skąd. Konfrontowano program z nowymi wierszami Zagajewskiego z tomiku *Pragnienie* oraz z esejem *W cudzym pięknie*, by twierdzić z rozczarowaniem, że wzniosłość owych dzieł przejawia się w cyzelowaniu pięknych zdań, zamykaniu oczu na grozę świata, obcowaniu z urokami wysmakowanych obrazów.

W późniejszych artykułach zauważano, że wolne od grzechu pięknoduchowstwa, a zarazem podniosłe, okazywały się wybrane utwory starych poetów

publikowane w ostatnich latach. Anna Legeżyńska uznała, że najbardziej wiarygodne realizacje stylu wysokiego pojawiły się w wierszach Zbigniewa Herberta, Czesława Miłosza, Tadeusza Różewicza. Przyjmowali oni postawę „ironiczno elegijną”, czyli podsumowywali swe życie bez namaszczenia, z reguły dystansując się do samych siebie i tylko od czasu do czasu decydowali się na lirykę serio – wtedy głos wzniosły okazywał się autentyczny i niezbędny. Legeżyńska uważała, że szczególnie udał się podniosły ton poetycki w tomikach Julii Hartwig, takich jak *Czułość* (1992), *Zobaczono* (1991), *Nie ma odpowiedzi* (2001). Hartwig okazała się mistrzynią w poszukiwaniu harmonii pomiędzy sferą wysoką a niską w życiu ludzkim. Zaproponowała też ciekawą, bo poetycką „definicję” wzniosłości: „Potrzeba nam pieśni dostojnej / dołem ciemnej górą rozwidlonej”.

Gdyby podsumować dyskusje nad stanem i potrzebami poetów polskich kilku pokoleń, to znaleźć można wspólny dla nich wątek. Wzniosłość przejawiać się powinna jako przypominanie ludziom współczesnym o mniej utylitarnych potrzebach człowieka. Poezja winna być szkołą takiego patrzenia na świat, dzięki któremu zwykle zjawiska odkrywają swe „dostojne” znaczenie, uczą zachwytu (uczucie porwania „wzwyż”) i wytrącają czytelnika z rutynowego bycia w świecie. Tyle że tak rozumiana wzniosłość obecna jest nawet w liryce posługującej się „bathosem”, również i tam dążą przecież twórcy do zaskoczenia czytelnika, odnowienia jego wrażliwości.

Nie ma wszakże wątpliwości, że tonacja wzniosło-nostalgiczna w prozie oraz debaty nad „wysokim stylem” w poezji opisują nowe samopoczucie artystów. Samopoczucie to przejawia się zdystansowaniem wobec współczesności i rosnącym przekonaniem, że literatura musi odkrywać to, co jesteśmy skłonni dziś traktować jak najbardziej „serio”.

BIBLIOGRAFIA

1. CZY awangarda jest wzniosła / Tomasz Gryglewicz // *Teksty Drugie*. – 1996, nr 2/3, s. 163-172.
2. DOCIEKANIA filozoficzne o pochodzeniu naszych idei wzniosłości i piękna / Edmund Burke; przeł. Piotr Graff. – Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1968. – 204 s.
3. ESTETYCZNE przestrzenie współczesności / pod red. Anny Zeidler-Janiszewskiej. – Warszawa : Instytut Kultury, 1996. – 284 s.

4. FORMY pamięci : o przedstawianiu przeszłości w polskiej literaturze współczesnej / Marek Zaleski. – Warszawa : Wydawnictwo Instytutu Badań Literackich PAN, 1996. – 239 s.
5. KWADRATURA koła / Piotr Śliwiński // *Z n a k.* – 2000, nr 4, s. 76-85
6. LITERATURA wobec niewyraźnego / pod red. Włodzimierza Boleckiego i Erazma Kuźmy. – Warszawa : Wydawnictwo Instytutu Badań Literackich PAN, 1998. – 366 s.
7. MYŚL w pułapce kaznodziejstwa / Teresa Walas // *Z n a k.* – 2000, nr 4, s. 53-66
8. MYŚL wysoka – styl wysoki / Krzysztof Dorosz // *Z n a k.* – 2000, nr 4, s. 11-33.
9. O GÓRNOŚCI / Pseudo-Longinos // W: Trzy poetyki klasyczne : Arystoteles, Horacy, Pseudo-Longinos / przeł. i oprac. Tadeusz Sinko. – Wrocław : Zakł. Narod. im. Ossolińskich, 1951. – S. 91-154.
10. O WZNIOSŁOŚCI „Dziadów” / Maria Cieśla-Korytowska // *Teksty Drugie.* – 1996, nr 2/3, s. 24-49.
11. OBLICZA wzniosłości : estetyka powieści młodopolskiej / Magdalena Popiel. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas”, 1999. – 288 s.
12. ODLEGŁE źródła refleksji o wzniosłości : co się stało między Boileau a Burke’em / Teresa Kostkiewiczowa // *Teksty Drugie.* – 1996, nr 2/3, s. 5-13.
13. ODPOWIEDŹ na pytanie: co to jest postmodernizm? / Jean-François Lyotard; przeł. Michał Paweł Markowski // W: Postmodernizm : antologia przekładów / wybrał, opracował i przedmową opatrzył Ryszard Nycz. – Kraków : Wydawnictwo Baran i Suszczyński, 1997. – S. 47-61.
14. PO WZNIOSŁOŚCI : stanowisko estetyki / Jean-François Lyotard; przeł. Agnieszka Kluba // *Teksty Drugie.* – 1998, nr 4, s. 131-139.
15. POSTAĆ mityczna w czasach wzniosłości / Tomasz Mizerkiewicz // W: Stylizacje mityczne w prozie polskiej po 1968 roku. – Poznań : „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka”, 2001. – S. 163-169.
16. POSTMODERNISTYCZNA kariera kategorii wzniosłości / Anna Zeidler-Janiszewska // W: Przemiany współczesnej praktyki artystycznej : próby interpretacyjne / pod red. Anny Zeidler-Janiszewskiej. – Warszawa : Instytut Kultury, 1991. – 190 s. – (Wokół Przełomu Postmodernistycznego)
17. POSTMODERNISTYCZNA wzniosłość: Derrida i Lyotard / Marek Wilczyński // W: Inspiracje postmodernistyczne w humanistyce / pod red. Anny Jamrozikowej. – Warszawa; Poznań : Wydaw. Nauk PWN, 1993. – S. 167-187

18. REHABILITOWANIE wzniosłości / Ryszard Nycz // *Teksty Drugie*. – 1996, nr 2/3, s. 1-4.
19. RETORYKA wzniosłości w dziele literackim / Jarosław Pluciennik. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas”, 2000. – 302 s.
20. ROZWAŻANIA o uczuciu piękna i wzniosłości / Immanuel Kant; przeł. Dariusz Pakalski, Mirosław Żelazny // *W: Pisma przedkrytyczne*. – Toruń : Wydawnictwo Rolewski, 1999. – S. 5-54.
21. STYL wysoki, myśl niska / Michał Paweł Markowski // *Znak*. – 2000, nr 4, s. 86-89.
22. SZKIC do erotyku z końca XX wieku / Piotr Łuszczkiewicz // *W: Literatura polska 1990-2000 / pod red. Tomasza Cieślaka i Krystyny Pietrych. T. 1.* – Kraków : Zielona Sowa, 2002. – S. 366-379.
23. SZTUKA i dotkliwość świata / dyskutują Ryszard Krynicki, Henryk Markiewicz, Mieczysław Porębski, Stanisław Rodziński, Marian Stala, Karol Tarnowski, Łukasz Tischner, Adam Wiedemann, Elżbieta Wolicka // *Znak*. – 2000, nr 4, s. 34-52
24. UWAGI o wysokim stylu / Adam Zagajewski // *Zeszyty Literackie*. – 1999, nr 1, s. 10-25
25. W CUDZYM pięknie / Adam Zagajewski. – Kraków : Wydawnictwo a5, 1999. – 213 s.
26. WYKŁAD o wzniosłości / Anna Legeżyńska // „*Polonistyka*”. – 2002, nr 3, s. 148-152.
27. WZNIOSŁA tandeta i „simulacrum” : Bruno Schulz w postmodernistycznych zaulkach / Dorota Głowacka // *Teksty Drugie*. – 1996, nr 2/3, s. 72-91
28. WZNIOSŁE tęsknoty : nostalgje w prozie lat dziewięćdziesiątych / Przemysław Czapliński. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2001. – 272 s.
29. WZNIOSŁOŚĆ i awangarda / Jean-François Lyotard; przeł. Marek Bieńczyk // *Teksty Drugie*. – 1996, nr 2/3, s. 173-189
30. ZANIK tragizmu / Agata Bielik-Robson; rozm. przepr. Tomasz Stawiszynski // *Polonistyka*. – 2003, nr 10, s. 580-586

Andrzej Dudziak
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

WIELKOPOLSKA PO 1918 ROKU – WYDARZENIA, ROCZNICE, INSTYTUCJE

Wielkopolan zawsze cechowało poczucie wspólnoty, kultywowali solidność, co wyrażało się w słowności, dokładności i realizacji zobowiązań. Te wszystkie przymioty szczególnie uwidoczniły się na przełomie XIX i XX wieku, gdy trzeba było zмагаć się z różnymi formami pruskiego ucisku. Tutaj powstawały organizacje, banki, towarzystwa, oraz podejmowano dalekosiężne działania, które przyczyniły się do zwycięstwa powstania wielkopolskiego wzniesionego w 1918 roku i sprawnej odbudowy państwa.

Odzyskanie wolności zaowocowało szeregiem inicjatyw. Ziściły się marzenia pokoleń o uniwersytecie w Poznaniu, zorganizowano Powszechną Wystawę Krajową (1929), z rozmachem rozbudowano wielkopolską stolicę.

Ograniczenie samorządności w ostatnim półwieczu XX wieku przyczyniło się do wygaszenia przedsiębiorczości i inicjatyw społecznych. Okres ten nie zdołał jednak zniszczyć szeregu cech, z których słynęli Wielkopolanie. Nadal region znany był z gospodarności, rzetelności, sprawnej organizacji i systematycznej pracy. Zachowały się w nim i działają instytucje, które stanowią wizytówkę Wielkopolski.

Prezentowane zestawienie zawiera wybór publikacji zwartych (od 1970 roku) oraz artykułów (od 1996 roku) o wydarzeniach, rocznicach, działaniach, które wyróżniają Wielkopolskę i kształtowały świadomość jej mieszkańców, były przejawem tradycji solidnej pracy. Zebrane prace podzielono na dwie zasadnicze części. Pierwsza z nich obejmuje publikacje ogólne, podkreślające rolę Wielkopolan w dziejach Polski. Część druga gromadzi opracowania na wybrane tematy kojarzące się z Wielkopolską (powstanie wielkopolskie, Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Biblioteka Raczyńskich, Teatr Wielki, Powszechna Wystawa Krajowa, Poznański Czerwiec 1956 r., chóry i ruch śpiewaczy, II Zjazd Gnieźnieński).

I. Opracowania ogólne

a. Pozycje zwarte

1. DWORY i pałace wiejskie w Wielkopolsce / Marcin Libicki, Piotr Libicki; fot. Piotr Libicki. – Wyd. 3 (dodr.), popr. uzup., rozsz. i zaktualiz. – Poznań : Dom Wydawniczy „Rebis”, 2003. – 503 s. : fot.
2. GOSPODARKA Wielkopolski w latach 1929-1939 / Marian Eckert. – Zielona Góra : Redakcja Wydawnictw Uczelnianych WSI, 1983. – 62 s.
3. INICJATYWY obywatelskie Wielkopolan. – Poznań : Sejmik Organizacji Pozarządowych; Lwówek : Ośrodek Informacyjno-Wydawniczy i Szkoleniowy Organizacji Pozarządowych, 1995. – 182 s.
4. KSIĘŻA społecznicy w Wielkopolsce 1919-1939 / Leszek Wilczyński. – Poznań : Księgarnia Świętego Wojciecha, 2003. – 117 s. : il.
5. KULTURA literacka Wielkopolski w latach 1919-1939 / Barbara Wysocka. – Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 1990. – 266 s. : il. – (Filologia Polska / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; nr 43)
6. NA CZTERECH kołach / Dobiesław Wieliński. – Poznań : „Kwartet”, 2003. – 139 s. : il. – (Nostalgie)
7. NA PIELGRZYMKOWYM szlaku : miejsca kultu religijnego w Wielkopolsce / Stefan Drajewski; Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Poznaniu. – Poznań : Wydaw. WBP, 1999. – 79 s. : il., fot., 2 mapy. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski”)
8. NAJKRÓTSZA historia Wielkopolski / Stefan Bratkowski. – Poznań : „W Drodze”, 1999. – 396 s. : il., mapy
9. REGIONALIZM wielkopolski w II Rzeczypospolitej 1919-1939 / Barbara Wysocka. – Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 1981. – 131 s. – (Filologia Polska / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; nr 23)
10. ROLA Wielkopolski w dziejach narodu polskiego : praca zbiorowa. – Poznań : Wydaw. Uczelniane UAM, 1979. – 378 s. : il. – (Historia; nr 83)
11. SŁOWNIK bibliotekarzy wielkopolskich 1918-2000 / pod red. Franciszka Łozowskiego. – Poznań : Wojewódzka Biblioteka Publiczna : Centrum Animacji Kultury, [2001]. – 195 s. : il.
12. 155 [STO pięćdziesiąt pięć] × Wielkopolska / oprac. Paweł Anders [i in.]; Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu. – Poznań : Wydaw. WBP, 2000. – 264 s. : il. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski”)
13. TAJEMNICZA Wielkopolska / pod red. Zygmunta Roli; [aut.] Leszek Adamczewski [i in.]. – Poznań : Zysk i S-ka, 2000. – 631 s. : il.
14. WIELKOPOLANIE XX wieku : praca zbiorowa / pod red. Andrzeja Gulczyńskiego; Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultu-

- ry w Poznaniu. – Poznań : Wydaw. WBP, 2001. – 699 s. : il. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski”)
15. WIELKOPOLANIE w kulturze polskiej : refleksje nad przeszłością / Zbigniew Zakrzewski; Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. – Poznań : „Abos”, 1992. – 199 s. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski”)
 16. WIELKOPOLANIE wobec integracji Polski z Unią Europejską / red. nauk. Ryszard Cichocki. – Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 2003. – 168 s. : il. – (Socjologia / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; nr 36)
 17. WIELKOPOLSKA Izba Przemysłowo-Handlowa : tradycja i współczesność : 1851-2001 / Andrzej Zarzycki. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 2001. – 198 s. : il., mapy
 18. WIELKOPOLSKA poprzez wieki / Jerzy Topolski. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1999. – 471 s. : il.
 19. WIELKOPOLSKA w latach 1918-1939 / Antoni Czubiński. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 2000. – 225 s. – (Wielkopolska; 9)

b. Artykuły

1. CECHA wspólna – pragmatyzm / Agnieszka Olbrot // *Rzeczpospolita*. – 1996, nr 303, dod. s. II
Współpraca Wielkopolski z regionami niemieckimi
2. PRZEMIANY polityczne w Wielkopolsce w latach 1989-2001 / Andrzej Choniawko // *Prz. Zach.* – 2002, nr 3, s. 21-47
3. WIELKOPOLSKA XX wieku / Andrzej Kwilecki // *Prz. Zach.* – 2001, nr 1, s. 27-51
4. WIELKOPOLSKA Izba Przemysłowo-Handlowa / Zbigniew J[an] Mikołajczyk // *Nowe Życie Gosp.* – 1996, nr 13, s. 48-49
5. WIELKOPOLSKA wobec wyzwań cywilizacyjnych XXI wieku / Małgorzata Słodowa-Helpa, Ryszard Węcowski // *Prz. Zach.* – 1999, nr 4, s. 31-77

II. Wydarzenia, rocznice, instytucje

A. Powstanie wielkopolskie

a. Pozycje zwarte

1. CZYN zbrojny powstania wielkopolskiego 1918-1919 / red. Bogusław Polak. – Koszalin : Wydaw. WSI, 1984. – 130 s., [14] s. tabl. : fot. –

(Materiały Konferencyjne Instytutu Nauk Społecznych / Wyższa Szkoła Inżynierska w Koszalinie)

2. MIEJSCA pamięci Powstania Wielkopolskiego / oprac. Paweł Anders. – Wyd. 2 zm. – Poznań : Wydaw. Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury, 2003. – 175 s. : fot. kolor., mapy, pl. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski”)
3. POWSTANIE Wielkopolskie na tle walk o przetrwanie narodowe pod zaborem pruskim / Marcei Kosman; Urząd Wojewódzki w Poznaniu. Wydział Kultury i Sztuki. – Poznań : Wydaw. WBP, 1993. – 172 s. : faks., fot., mapy, portr. – (Biblioteka „Kroniki Wielkopolski”)
4. POWSTANIE wielkopolskie 1918-1919 / Marian Olszewski; [aut. fotografów oryg. Józef Barankiewicz i in.; oprac. graf. Zbigniew Kaja]. – Wyd. 3 zm. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1978. – 157 s. : il., mapy, portr.
5. POWSTANIE Wielkopolskie : 1918-1919 / Stanisław Jaroszewicz. – Złelona Góra : Regionalne Centrum Animacji Kultury, 2001. – 34 s. : il., mapy
6. POWSTANIE Wielkopolskie 1918-1919 : działania bojowe, aspekty polityczne, kalendarium / Grzegorz Łukomski, Bogusław Polak; [Instytut Zarządzania i Marketingu]. – Koszalin : Wydaw. Uczelniane Wyższej Szkoły Inżynierskiej; Warszawa : „Adiutor”, 1995. – 468 s. : fot., mapy, pl., portr.
7. POWSTANIE Wielkopolskie 1918-1919 : geneza, charakter, znaczenie / Antoni Czubiński. – Wyd. 3 popr. i uzup. – Poznań : „Kurpisz”, 2002. – 360 s., [34] s. tabl. : il., mapy
8. POWSTANIE Wielkopolskie 1918-1919 : wybór źródeł / wybór i oprac. Antoni Czubiński, Bogusław Polak. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1983. – 383 s.
9. POWSTANIE Wielkopolskie : 1918-1919 : zarys dziejów / Antoni Czubiński, Zdzisław Grot, Benon Miśkiewicz. – [Wyd. 3 uzup.]. – Warszawa; Poznań : Państw. Wydaw. Naukowe. Oddział, 1988. – 570 s. : faks., fot., mapy, portr.
10. POWSTANIE Wielkopolskie 1918-1919 : źródła – stan badań – postulaty badawcze : X Ogólnopolskie Seminarium Historyków Powstania Wielkopolskiego / [red. Bogusław Polak], Politechnika Koszalińska. – Koszalin : Wydaw. Uczelniane PK, 1997. – 142 s. : 1 faks., fot.
11. PRAWDY i fikcje Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 : materiały z VII Ogólnopolskiego Seminarium Historyków Powstania Wielkopolskiego, Kościan, 25 kwietnia 1986 r. / red. nauk. Bogusław Polak; Instytut Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Koszalinie.

- Związek Bojowników o Wolność i Demokrację w Kościanie. – Koszalin : Wydaw. WSi, 1987. – 199 s. : faks., fot., mapy, portr., rys.
12. PRZECIW pruskiemu zaborcy : wspomnienia i listy uczestników Powstania Wielkopolskiego. – Warszawa : „Pax”, 1979. – 184 s. : il., mapa, portr.
 13. SIEDEMDZIESIĄTA rocznica odzyskania niepodległości i wybuchu Powstania Wielkopolskiego : materiały z konferencji odbytej 13-14 grudnia 1988 r. w UAM w Poznaniu / pod red. Tadeusza Kotłowskiego. – Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 1992. – 174 s. – (Historia / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; nr 167)
 14. SŁOWNIK biograficzny powstańców wielkopolskich 1918-1919 / red. nauk. Antoni Czubiński, Bogusław Polak; aut. haseł Zygmunt Bartkowiak [i in.]. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 2002. – 427 s. : il.
 15. SZLAKIEM Powstania Wielkopolskiego / Paweł Anders. – Poznań : „Abos”, 1993. – 128 s., [12] s. tabl. : fot., mapy, portr. – (Wielkopolska Biblioteka Krajoznawcza; nr 4)
 16. WALKA o Kresy Zachodnie 1918-1921 / Grzegorz Łukomski. – Kościan : „Książnica Polska”, 1991. – 24 s. – (Szkice Historyczne)
 17. WIELKOPOLANIE w walce o niepodległość 1918-1920 / Kazimierz Nowik. – Zielona Góra : „Organon”, 2000. – 95 s., [26] k. tabl. : il., mapy
 18. WIERNI tradycji : kronika obchodów 80. rocznicy Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 / [zespół red. Józef Mazio i in.]; Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919. Zarząd Główny. – Poznań : PW [Przedsiębiorstwo Wielobranżowe] „Interfund”, 1999. – 92 s. : il.
 19. WOJNY o granice Polski Odrodzonej 1918-1921 / Mieczysław Wrzosek. – Warszawa : „Wiedza Powszechna”, 1992. – 376 s., [56] s. tabl. : fot., mapy, portr. – (Biblioteka Wiedzy Historycznej)
 20. WOJSKOWE aspekty powstania wielkopolskiego 1918-1919 : wybór materiałów źródłowych / [red. nauk. Bolesław Woszczyński; wybór tekstów, oprac. oraz indeksy Stanisław Nawrocki i in.]. – Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 1985. – 538 s., faks., fot., portr., mapa. – (Historia / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; nr 124)
 21. WSPOMNIENIA powstańców wielkopolskich / wyboru dokonali i wstępem opatrzyli Lesław Tokarski i Jerzy Ziolek. – Wyd. 3. – Poznań : Wydawnictwa Poznańskie, 1978. – 532 s.

b. Artykuły

1. DZIEJE zaczynają się od ludzi : 80-lecie Powstania Wielkopolskiego / Jerzy Topolski; rozm. przepr. Włodzimierz Braniecki // Arkusz. – 1998, nr 12, s. 1-2

2. KAŻDY pod sztandar swój bieży do walki za wolność i lud : wykład wygłoszony podczas uroczystego posiedzenia Rady Miejskiej Poznania z okazji 75. rocznicy Powstania Wielkopolskiego / Lech Trzeciakowski // *Kron. M. Pozn.* – 1994, nr 1/2, s. 445-453
3. EPOPEJA budzyńska / Kazimierz Grzeczka // *Niedziela.* – 2004, nr 7, s. 20
84-ta rocznica obrony Budzyna.
4. POWSTAŃCY, którzy umieli rachować / Janusz Pajewski; rozm. przepr. Marcin Bosacki // *Gaz. Wybór.* – 1999, nr 48, dod. s. 40-44
5. OBCHODY osiemdziesiątej rocznicy Powstania Wielkopolskiego / Elżbieta Ławicka-Poplewska // *Kron. Wielkop.* – 1999, nr 2, s. 155-158
6. POMNIK Powstańców Wielkopolskich w Poznaniu / Krzysztof Rzepa // *Kron. M. Pozn.* – 2001, nr 2, s. 152-165
7. ROCZNICA wybuchu Powstania Wielkopolskiego / Elżbieta Ławicka-Poplewska // *Kron. Wielkop.* – 2003, nr 2, s. 174-175
8. W HOŁDZIE bohaterom : 75 rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego / Marek Wybraniec // *Kron. Wielkop.* – 1994, nr 1, s. 176-178
9. W OSIEMDZIESIĄTĄ rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego / Stefan Barłóg // *Prz. Wielkop.* – 1998, nr 41/42, s. 58-63
10. WIKTORIA poznańska : czy powstańcy wielkopolscy mogli pójść dalej na zachód? / Lech Trzeciakowski // *Wprost.* – 2004, nr 2, s. 66-68

B. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (dawniej Uniwersytet Poznański)

a. Pozycje zwarte

1. ALMA Mater Poznaniensis : w 80 rocznicę utworzenia Uniwersytetu w Poznaniu / pod red. Przemysława Hausera, Tomasza Jasińskiego, Jerzego Topolskiego. – Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 1999. – 302 s., [40] s. tabl. : faks., fot., portr. – (Dzieje UAM / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; nr 14)
2. HELIODOR Święcicki 1854-1923 / Wielkopolskie Towarzystwo Kulturalne; Akademia Medyczna w Poznaniu / Mieczysław Stański. – Warszawa; Poznań : Państw. Wydaw. Naukowe, 1983. – 119 s. : fot. – (Wybitni Wielkopolanie)
Lekarz, pierwszy rektor Uniwersytetu Poznańskiego
3. UNIWERSYTET im. Adama Mickiewicza : 1919-1989 / Benon Miśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 1989. – 348 s. : faks., fot., mapy, portr.

4. UNIWERSYTET Poznański : fakty, refleksje, wspomnienia / Benon Miśkiewicz. – Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 1983. – 301 s. : il., faks., fot., mapy, portr., rys., wykr.

b. Artykuły

1. HONOROWY doktorat dla Ojca Świętego : poznański uniwersytet w Watykanie // *Gaz. Pozn.* – 2001, nr 73, s. 3
Wręczenie doktoratu honoris causa Janowi Pawłowi II
2. JAK powstał Uniwersytet Poznański // *Nasza Wielkop.* – 1998, nr 2, s. 9
3. JUBILEUSZ 80-lecia Uniwersytetu w Poznaniu // *Życie Uniw.* – 1999, nr 6 dod. s. 1-16
4. MIĘDZY Warszawą, Krakowem i Poznaniem. Wielkopolan droga do uniwersytetu / Marek Rezler // *Nasza Wielkop.* – 2001, nr 26, s. 24-28
5. NAJPIERW była Akademia : krótka historia Uniwersytetu / LP // *Gaz. Pozn.* – 2000, nr 93, dod. Expr. Pozn., s. 7
6. NAJWIĘKSZA uczelnia Wielkopolski / Stefan Jurga // *Poznaniank.* – 1999, nr 41, s. 52
7. NIEZWYCZĘŻONY Uniwersytet / Jerzy Miller // *Nasza Wielkop.* – 2003, nr 51, s. 36-38
Uniwersytet Poznański – Tajny Uniwersytet Ziem Zachodnich w okresie II wojny światowej
8. OD XVI wieku... / MAJ // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 102, s. 12
Dzieje Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
9. 80 [OSIEMDZIESIĄT] lat poznańskiej Almae Matris / Grzegorz Łukomski // *Kron. Wielkop.* – 1999, nr 4, s. 147-149
10. 85 [OSIEMDZIESIĄT pięć] lat Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza / Marzena Barańska // *IKS.* – 2004, nr 5, s. 61
M.in. program obchodów jubileuszowych
11. UNIWEREK w skrócie / Natalia Korytowska // *Głos Wielkop.* – 2000, nr 271, s. 9
12. POZNAŃSKI Uniwersytet przyznał honorowy doktorat Ojcu Świętemu / Dorota Kołodziejczyk // *Nasza Wielkop.* – 2001, nr 27, s. 8
13. PRZESZKADZALI przez wieki / Ludwik Ratajczak // *Nasza Wielkop.* – 1999, nr 5, s. 9
Starania o utworzenie uniwersytetu w Poznaniu na przestrzeni dziejów
14. PRZESZŁOŚĆ, terażniejszość i przyszłość Uniwersytetu w Poznaniu / Bogdan Walczak // *Prz. Wielkop.* – 1999, nr 3/4, s. 41-49

15. TRUDNA droga do uniwersytetu w Poznaniu / oprac. Tadeusz Malachowski // *Nasza Wielkop.* – 2001, nr 26, s. 28
16. TWÓRCY Uniwersytetu w Poznaniu : przed jubileuszem 80-lecia / Anna Marciniak // *Życie Uniw.* – 1999, nr 3, s. 8, 19
17. WIELKOPOLAN marzenia o uniwersytecie / Marek Rezler // *Lofer.* – 2003, nr 11, s. 8
Historia uniwersytetu w Poznaniu
18. WIELKOPOLSKIE Państwo Obywatelskie 1918-1919 / Ludwik Ratajczak // *Nasza Wielkop.* – 1998, nr 2, s. 6-8
M.in. dzieje starań o utworzenie uniwersytetu w Poznaniu

C. Biblioteka Raczyńskich

a. Pozycje zwarte

1. BIBLIOTEKA Raczyńskich 1829-2004 : [informator] / Urząd Miasta Poznania. Wydział Kultury i Sztuki. – Poznań : Wydaw. Miejskie, 2004. – 13 s. : fot.
Dot. m.in. muzeów literackich
2. EDWARD Raczyński : człowiek i dzieło / Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Bydgoszczy / Bogumiła Kosmanowa. – Bydgoszcz : Wydaw. Uczelniane WSP, 1997. – 291 s.
Mecenas sztuki, fundator biblioteki i działacz społeczny XIX wieku związany z Poznaniem i Rogalinem
3. MIEJSKA Biblioteka Publiczna im. Edwarda Raczyńskiego w Poznaniu : 1829-1979. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1979. – 121 s. : il.
4. Z DZIAŁALNOŚCI Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu w latach 1979-1999 / red. Wojciech Spaleniak. – Poznań : BR, 1999. – 106 s. : tab.
Bibliografia s. 100-106

b. Artykuły

1. BIBLIOTEKA, jakiej nie znamy : [Edward] Raczyński wydał na nią 120 tysięcy talarów i podarował ją miastu / Krzysztof Smura // *Gaz. Pozn.* – 2000, nr 88, dod. Expr. Pozn., s. 4
Dzieje biblioteki
2. BIBLIOTEKA Raczyńskich / Danuta Balcerk // *Wydawca.* – 2001, nr 10, s. 16, 18-19, 21
3. BIBLIOTEKA Raczyńskich 1829-1999 najstarsza księżnica Wielkopolski / Iwona Horodecka // *Prz. Wielkop.* – 1999, nr 1/2, s. 50-56
4. BIBLIOTEKA Raczyńskich 1829-1999 : tradycja i współczesność / Wojciech Spaleniak // *Winieta.* – 1999, nr 2, s. 1, 3

5. DAŁ bibliotekę / Anna Plenzler // *Głos Wielkop.* – 2003, nr 9, dod. Głos Poznaniaka, s. VI
Edward Raczyński – mecenas sztuki, społecznik, fundator biblioteki, właściciel Rogalina, pow. Poznań
6. DLA nabywania nauki / Wojciech Spaleniak; rozm. przepr. Zygmunt Rola // *Trybuna.* – 2004, nr 105, s. 9
7. EDWARD Raczyński fundator biblioteki [w Poznaniu] / Józef Wiśniewski // *Winieta.* – 2004, nr 2, s. 1, 2
8. JAK hrabia Edward Raczyński w Poznaniu bibliotekę postawił i „temuż miastu tytułem własności w wieczne nadał posiadanie” / Eugenia R. Dabertowa // *Głos Wielkop.* – 1999, nr 97, s. 30
9. JUBILEUSZ 170-lecia Biblioteki Raczyńskich / Wojciech Spaleniak // *Bibl. Pozn.* – 1999, nr 15, s. 20-21
10. JUBILEUSZ Biblioteki Raczyńskich / Wojciech Spaleniak // *Kron. Wielkop.* – 1999, nr 4, s. 143-145
11. MIASTO ma miejsca święte / Andrzej Wituski; rozm. przepr. Andrzej Niziołek // *Gaz. Wielkop.* – 1999, nr 66, s. 9
12. NAJSTARSZA, najwspanialsza : 170 lat Biblioteki Raczyńskich; Jubileusz wśród książek / (elka) // *Expr. Pozn.* – 1999, nr 102, s. 7; nr 104, s. 7
13. NASZA Biblioteka / Wojciech Spaleniak; oprac. Grażyna Wrońska // *IKS.* – 2004, nr 5, s. 6-9
Jubileusz 175-lecia. Dot. m.in. muzeów literackich
14. 170 [STO siedemdziesiąt] lat Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu // *Guliwer.* – 1999, nr 5, s. 71-72
15. 170 [STO siedemdziesiąt] lat Biblioteki Raczyńskich / Jolanta Bagińska-Mleczał // *IKS.* – 1999, nr 5, s. 50
16. 170 [STO siedemdziesiąt] lat Biblioteki Raczyńskich / Jolanta Bagińska-Mleczał // *Por. Bibliogr. - Metod.* – 1999, nr 2, s. 62-64
17. 170 [STO siedemdziesiąt] lat minęło... : na marginesie jubileuszu / Jolanta Bagińska-Mleczał // *Winieta.* – 1999, nr 3, s. 2
18. 175 [STO siedemdziesiąt pięć] lat Biblioteki Raczyńskich / Wojciech Spaleniak // *Winieta.* – 2004, nr 2, s. 1
19. TESTAMENT Raczyńskiego / Anna Plenzler // *Głos Wielkop.* – 2003, nr 256, s. 3
20. W 170-LECIE Biblioteki Raczyńskich / Olcha Sikorska // *Życie Uniw.* – 1999, nr 5, s. 19
21. WIECZNE posiadanie / Anna Kot // *Gaz. Pozn.* – 1999, nr 104, s. 12-13

D. Teatr Wielki w Poznaniu (Opera Poznańska)

a. Pozycje zwarte

1. OPERA Poznańska 1919-1969 : dzieje teatru muzycznego / Tadeusz Światała. – Poznań : Wydział Kultury i Sztuki Prezydium Rady Narodowej Miasta Poznania, 1973. – 543 s. – (Biblioteka Kroniki Miasta Poznania; nr 41)
2. OPERA Poznańska 1919-1969 / pod red. Jerzego Waldorffa. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1970. – 219 s. : fot.
3. OPERA polska w XX wieku / pod red. Macieja Jabłońskiego, Haliny Lorkowskiej i Jana Stęszewskiego; Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział Nauk o Sztuce : we współpr. z Zakładem Muzykologii Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz Akademią Muzyczną im. Ignacego Jana Paderewskiego. – Poznań : Wydaw. PTPN, 1999. – 196 s. : fot., nuty. – (Prace Komisji Muzykologicznej / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk; t. 9) (Poznańskie Studia Operowe; t. 1)
4. OPERA w Poznaniu : 75 lat Teatru Wielkiego im. Stanisława Moniuszki / pod red. Katarzyny Liszkowskiej. – Poznań : Ars Nova, 1995. – 205 s. : fot.

b. Artykuły

1. POZNAŃSKI Teatr pod Pegazem ma 80 lat / Katarzyna Liszkowska // IKS. – 1999, nr 7/8, s. 22-24
2. TEATR Wielki na miarę XXI wieku / Małgorzata Derwich // Gaz. Pozn. – 2000, nr 240 dod. Expr. Pozn., s. 3

E. Powszechna Wystawa Krajowa; Międzynarodowe Targi Poznańskie

a. Pozycje zwarte

1. MIĘDZYNARODOWE Targi Poznańskie : zarys historii, funkcje i znaczenie gospodarcze / Stefan Kowal, Henryk Wojciechowski. – Poznań : „Pospress” : Zarząd Międzynarodowych Targów Poznańskich, 1988. – 71 s. : il.
2. POZNAŃ i Wielkopolska w polskiej polityce morskiej : od PeWuKi do Polskiej Żeglugi Bałtyckiej / Maciej Roman Bombicki. – Poznań : „Ławica”, 1996. – 135 s. : fot., portr.
3. POZNAŃSKA PeWuKa – wizytówką niepodległości / Maciej Roman Bombicki. – Poznań : „Ławica”, 1996. – 176 s. : fot., portr.

4. PWK – Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu 1929 / Maciej Roman Bombicki. – Poznań : „Ławica”, 1992. – 192 s.
5. TARGI przed nami i po nas. Z. 1 / Helena Czechowska. – Poznań : „Kruszona”, 2001. – 86 s. : il.

b. Artykuły

1. MIĘDZYNARODOWE Targi Poznańskie – wczoraj i dziś / TOM // *Nowe Życie Gosp.* – 1998, nr 24, s. 14-18
2. TARGOWISKO różności / Mariola Bałicka, Piotr Gajdziński // *Polityka*. – 1996, nr 25, s. 61-62
Międzynarodowe Targi Poznańskie
3. WIELKIE targowisko : czy Poznań utrzyma pozycję lidera? / Piotr Gajdziński // *Życie Gosp.* – 1996, nr 4, s. 30-31
Międzynarodowe Targi Poznańskie

F. Poznański Czerwiec 1956 r.

a. Pozycje zwarte

1. PARYŻ, Londyn i Waszyngton patrzą na Październik 1956 r[oku] w Polsce / Marcin Kula; Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk. – Warszawa : ISP. PAN, 1992. – 485 s.
2. NIEPOKONANI '56 Poznań / Henryk Ladorski. – Poznań : Związek Powstańców Poznańskiego Czerwca 1956 „Niepokonani '56”, 1992. – 210 s.
3. PACYFIKACJA zbuntowanego miasta : Wojsko Polskie w Czerwcu 1956 r. w Poznaniu w świetle dokumentów wojskowych / Edward Jan Nalepa. – Warszawa : „Bellona”, 1992. – 135 s. : il.
4. PO OBU stronach barykady : Wojsko Polskie w Poznaniu 1956 w dokumentach / wstęp i oprac. Edward Jan Nalepa. – Warszawa : „Egros”, 1998. – 201 s. : il., 2 mapy
5. POWSTANIE poznańskie 1956 roku : wspomnienia rodzin o zabitych : niektóre relacje manifestacji, walk i obrony / [oprac.] Marian Jan Potograbski. – Poznań : „Bonami”, 1997. – 155 s. : faks., fot.
6. POZNAŃSKI czerwiec 1956 : pierwszy bunt społeczeństwa w PRL / Edmund Makowski. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 2001. – 395 s. : il.
7. POZNAŃSKI czerwiec 1956 / pod red. Stanisława Jankowiaka i Agnieszki Rogulskiej. – Warszawa : IPN, 2002. – 103 s. – (Konferencje IPN; t. 2)

Materiały z sesji naukowej zorganizowanej 26 czerwca 2001 roku

8. ZRANIONE miasto : Poznań w czerwcu 1956 roku / Stanisław Jankowiak, Paweł Machcewicz, Agnieszka Rogulska. – Poznań; Warszawa : Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, 2003. – 215 s. : il.

b. Artykuły

1. CISZA wokół Czerwca '56 / Piotr Lisiewicz // *Gaz. Pol.* – 1997, nr 28, s. 4
2. 45 [CZTERDZIESTA piąta] rocznica Czerwca 1956 / Piotr Michalski // *Gaz. Pozn.* – 2001, nr 150, s. 3
Obchody w Poznaniu
3. JAK powstawał pomnik Poznańskiego Czerwca : decydujące spotkanie – marzec 81 / Ewa Najwer // *Kron. M. Pozn.* – 2001, nr 2, s. 176-187
Fragm. książki „Komitet 80/81”
4. NIE DAMY się zniszczyć ani podzielić / Lech Dymarski // *Tyg. Solid.* – 1996, nr 29, s. 22
Czterdziesta rocznica Poznańskiego Czerwca
5. O CHŁOPCU, co chciał być Wołodyjowskim i kierowcy, co nie chciał Ruskich / Danuta Harasimowicz // *Gaz. Pol.* – 2001, nr 27, s. 19
Sylwetki uczestników Poznańskiego Czerwca – Romka Strzałkowskiego i Janusza Kulasa
6. OBCHODY czterdziestej rocznicy Poznańskiego Czerwca / Stanisław Grzesiek // *Kron. Wielkop.* – 1996, nr 4, s. 192-198
7. ODWILŻ 1955 i konflikty 1956 roku / Tadeusz Binek // *Dziś.* – 2003, nr 9, s. 91-95
8. PAŹDZIERNIK zaczął się w czerwcu [fragm.] / Krzysztof Kąkolewski, Andrzej Czarski, M.G. // *Tyg. Solid.* – 1996, nr 26, s. 18
Wydarzenia w Poznaniu w dn. 30 VI i 1 VII 1956 r.
9. POZNAŃ był pierwszy / Waldemar Źyszkiewicz // *Tyg. Solid.* – 2002, nr 26, s. 19
10. POZNAŃSKI Budapeszt [tt.] / Andras B. Hegedüs // *Wprost.* – 1996, nr 26, s. 80-81
Wydarzenia w Budapeszcie i Poznaniu w 1956 r.
11. POZNAŃSKI Czerwiec i czas „przeklętej” mitologii / Andrzej Górny // *Prz. Powsz.* – 1996, nr 6, s. 331-335
12. POZNAŃSKI Czerwiec i jego pomnik / Janusz Ziółkowski // *Kron. M. Pozn.* – 2001, nr 2, s. 188-194
Uroczystość odsłonięcia pomnika w 1981 r.

13. POZNAŃSKI Czerwiec nadal pełen tajemnic / Ireneusz Maria Kubacki // *Gaz. Pol.* – 1996, nr 26, s. 9
14. POZNAŃSKI Czerwiec 1956 – „silne wzburzenie moralne” / Przemysław Bystrzycki // *Życie i Myśl.* – 1996, nr 2, s. 75-85
15. POZNAŃSKI Czerwiec 1956 roku w świetle prasy centralnej i regionalnej / Michał Kramarczyk // *Kron. Wielkop.* – 2003, nr 2, s. 76-86
16. REAKCJA Zachodu na Poznański Czerwiec 1956 roku / Stanisław Janowski // *Kron. Wielkop.* – 1996, nr 3, s. 31-53
17. ROBOTNICY wyszli na ulice : poznański czerwiec 1956 r. / Wiesław Władysław // *Polityka.* – 2001, nr 26, s. 67-70
18. SALUT dla poległych : 47. rocznica Czerwca 56 / GOK // *Gaz. Pozn.* – 2003, nr 150, s. 3
19. „STRZELANO do tłumu bezbronnego” / Stanisław Hejnowski // *Tyg. Powsz.* – 2001, nr 26, s. 5
Poznański Czerwiec '56
20. WOJSKO nie było monolitem / Bronisław Komorowski // *Rzeczpospolita.* – 2001, nr 150, s. A8
Odtajnione dokumenty dot. wydarzeń w Poznaniu 1956 roku
21. ZDOBYCZE rewolucji / Michał Grzegorzewicz; rozm. przepr. Zenon Bosacki // *Gaz. Wybor.* – 2001, nr 149, dod. s. 22-23
Procesy uczestników wydarzeń poznańskich 1956 r.
22. ZDEPTANE trawniki / Zenon Bosacki // *Gaz. Wybor.* – 2001, nr 149, dod. s. 20-21
Czerwiec '56 w Poznaniu

G. Chóry, ruch śpiewaczy

1. CHÓR Chłopięcy i Męski Państwowej Filharmonii w Poznaniu / Norbert Karaśkiewicz; fot. Marek Holzman. – Poznań : Polskie Wydaw. Muzyczne, 1963. – 50 s. : fot.
2. CHÓR Męski „Arion” [1912-1982 : jubileusz 70-lecia]. – Poznań : b.w. – 1982. – [16] s. : il., fot.
3. FILHARMONIA Poznańska : zarys działalności w latach 1947-1969 / Adam Cichy. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1970 s. – 144 s. : fot.
4. FILHARMONIA Poznańska : 1947-1997 / red. Alojzy Andrzej Łuczak. – Poznań : Ars Nova, 1997. – 215 s. : il.
5. NARODOWE i patriotyczne idee wielkopolskiego ruchu śpiewaczego / Krystyna Winowicz. – Poznań : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1982. – 46 s. : il. – (Z Dziejów Wielkopolski)

6. PASJE życia / ze Stefanem Stuligroszem rozmawia Wiesław Kot. – Poznań : Fundacja, Chór Stuligrosza „Poznańskie Słowiki”, 2000. – 216 s. : il.
7. PIÓRKIEM Słowika : o najbliższych, Poznaniu, muzyce i drogowskazach życia. Cz. 2 / Stefan Stuligrosz. – Poznań : „Media Rodzina”, 2000. – 293 s. : il.
8. PIÓRKIEM Słowika : o najbliższych, Poznaniu, muzyce i drogowskazach życia / Stefan Stuligrosz. – Poznań : Media Rodzina of Poznań, 1995. – 298 s. : il.
9. POZNAŃSKI Chór Chłopięcy / oprac. Adam Cichy; wstęp Edmund Maćkowiak; Bohdan Pocięj. – Poznań : Wydaw. Poznańskie, 1965. – 54 s. : fot. – (Biblioteka „Kroniki Miasta Poznania” / red. nac. Jacek Wiesiołowski)
10. PROMIENIUJĄCA siła śpiewania / Stefan Stuligrosz; rozm. Wojciech Nentwig // I K S. – 2000, nr 9, s. 20-21
11. SŁOWIKI a' la carte : Polskie Słowiki / Wojciech A. Krolopp. – Poznań : Interlink Espana S.A., 1994. – 240 s. : fot.
12. STEFAN Stuligrosz i jego chór : osiemdziesiąta rocznica urodzin i sześćdziesiąta rocznica pracy artystycznej / oprac. Urszula Bzdawka // P o r. B i b l i o g r. - M e t o d. – 2000, nr 4, s. 26-33
Informacja biograficzna i bibliografia podmiotowo-przedmiotowa
13. 100 [STU]-lecie Poznańskiego Chóru Katedralnego / [oprac. tekstu Zdzisław Bemat]. – Poznań : Księgarnia Św[iętego] Wojciecha, 1984. – [16] s. : fot., portr.
14. STULIGROSZUM, czyli zlot słowików w Poznaniu / Romuald Polczyński // R u c h M u z y c z. – 2000, nr 21, s. 12-14
15. TELEFON z Watykanu / Stefan Stuligrosz. – Poznań : Fundacja Chór Stuligrosza – Poznańskie Słowiki : „Hlondianum”, 1994. – 56 s. : il.
16. ZORGANIZOWANY amatorski ruch chóralny w Wielkopolsce 1982-1992 : praca zbior. / red. nauk. Jan Hellwig. – Poznań : Macierz – Wielkop. Związek Chórów..., 1992. – 404 s., [20] k. fot.

H. Drugi Zjazd Gnieźnieński

1. DRUGI Zjazd Gnieźnieński – Gniezno 2000 / Grażyna Koczorowska // K r o n. W i e l k o p. – 2000, nr 3, s. 5-11
2. II [DRUGI] Zjazd Gnieźnieński / Marek Lesiak // P r z e w. K a t o l. – 2000, nr 9, s. 12-13
3. EUROPEJSKIE Gniezno : spotkanie prezydentów i hierarchów kościelnych / Marek Stąski // P r z e w. K a t o l. – 2000, nr 13, s. 4-5

4. GNIEZNO 2000 – ciąg dalszy / Grażyna Koczorowska // *Kron. Wielkop.* – 2000, nr 4, s. 146-149
5. GNIEZNO 2000 : w przededniu obchodów jubileuszowych / Grażyna Koczorowska // *Kron. Wielkop.* – 1999, nr 3, s. 66-70
6. GNIEZNO, marzec 2000 / Agata Ławniczak // *Tyg. Powsz.* – 2000, nr 12, s. 3
7. MILENIJNY Zjazd Gnieźnieński / Bogdan Trepiński; rozm. Jadwiga Knie-Góma // *Przew. Katol.* – 2000, nr 11, s. 4
8. POMOST na Wschód : Gniezno zaczyna odgrywać rolę Strasburga bis / Maciej Łuczak // *Wprost.* – 2000, nr 19, s. 26-28
9. POSZUKIWANIE Europy : zjazd gnieźnieński a idea zjednoczonej Europy / red. nauk. Aleksander W. Mikołajczak i Leszek Mrozewicz; Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. – Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 2000. – 111 s. – (Studia Europea; vol. 1)
10. SZANSA tysiąclecia : spotkanie prezydentów i kościelnych hierarchów [w Gnieźnie] / Ewa Czaczkowska, Agnieszka Olbrot // *Rzeczpospolita.* – 2000, nr 61, s. A2
11. TEATR historii / Stefan Bratkowski // *Wprost.* – 2000, nr 12, s. 22-23
12. 1000 [TYSIĄC]-lecie archidiecezji i metropolii w Gnieźnie / Romana Brzezińska // *Nasza Wielkop.* – 2000, nr 2, s. 22
13. ZJAZD gnieźnieński / Tomasz Nałęcz // *Wprost.* – 2000, nr 11, s. 17

Urszula Bzdawka

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

POWSTANIE WARSZAWSKIE

Pomimo upływu 60 lat Powstanie Warszawskie ciągle budzi kontrowersje. Dyskusje dotyczą skrajnych postaw i ocen od negowania jego słuszności w sensie militarnym i niepotrzebnej śmierci tysięcy ofiar (18 tys. żołnierzy i 150-200 tys. ofiar wśród ludności cywilnej), licznych rannych, wysiedlonych, bądź osadzonych w obozach jenieckich oraz totalnego zniszczenia miasta, po gloryfikacje powstania jako jedynej drogi do odzyskania niepodległości, uniknięcia całkowitej sowietyzacji i ważnego etapu w zakończeniu działań II wojny

światowej. Zahamowanie frontu wschodniego pozwoliło wojskom anglo-amerykańskim na dotarcie do Renu i uniemożliwiło podbój całej Rzeszy przez Stalina, co jeszcze latem 1944 roku wydawało się bardzo prawdopodobne.

Nie wdając się w oceny, które pozostawiamy historykom, prezentujemy bibliografię tematu uwzględniającą opracowania i artykuły prasowe z lat 1994–2004. Rzetelne opracowania nt. Powstania zaczęły ukazywać się po 1989 roku. Wcześniej AK-owski zryw powstańczy był przemilczany lub deprecjonowany. Bibliografię pierwszego pięciolecia (1989-1994) „Powstanie Warszawskie – ocena po latach” zamieściliśmy w PBM 1994 nr 3.

Poniższe opracowanie kontynuuje temat. Uwzględniono w nim materiały źródłowe i opracowania ukazujące przebieg Powstania, miejsca walki i pamięci oraz trudny proces tworzenia Muzeum Powstania Warszawskiego, którego uroczyste otwarcie ma nastąpić 1 sierpnia 2004 roku – w ramach obchodów 60 rocznicy wybuchu Powstania. Liczne są materiały wspomnieniowe, pamiętniki, biografie uczestników. Końcowy fragment prezentuje oceny Powstania po latach.

I. Źródła

A. Pozycje zwarte

1. 2 [DRUGI] września 1944 / [red. Violetta Urbaniak]; Archiwum Główne Akt Dawnych, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Stowarzyszenie Archiwistów Polskich . – Warszawa : SAP [Zarząd Główny], 1996. – 56 s.
2. GENERAŁ Tadeusz Bór-Komorowski w relacjach i dokumentach / oprac. Andrzej Krzysztof Kunert. – Warszawa : „Rytm”, 2000. – 809 s. : il. – (Biblioteka Archiwum Polski Podziemnej 1939-1956; t. 3)
3. KOŚCIÓŁ a Powstanie Warszawskie : dokumenty, relacje, poezja / wybór i oprac. Marian Marek Drozdowski – red. naukowy [i in.]; postanie Sławoj Leszek Głódź. – Warszawa : Ordynariat Polowy Wojska Polskiego : „Typografia”, 1994. – 339 s. : il., portr.
4. NA OCZACH Kremla : tragedia walczącej Warszawy w świetle dokumentów rosyjskich / aut. tekstów Andrzej Ajnankiel [i in.]; oprac. nauk. dok. Józef Margules; [tl. dok. z ros. J. Margules i Wanda Roman]; Wojskowy Instytut Historyczny. – Warszawa : „Egros” : WIH, 1994. – 241 s.
5. ODDZIAŁY i żołnierze NSZ w powstaniu warszawskim / red. Irena Sawicka. – Wyd. specjalne. – Warszawa : Związek Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych, 1998. – 387 s. : il., err. – (Biblioteczka „Szczerbca”)

6. POWSTANIE Warszawskie 1944 : wybór dokumentów. T. 1, Preliminaria operacyjne, natarcie powstańców i opanowanie miasta 31 V – 4 VIII 1944 / red. nauk. Piotr Matusak; wybór i oprac. Eugeniusz Kozłowski, P. Matusak, Tadeusz Rąbski; Instytut Historii WSRP w Siedlcach, Wydział Historyczny MWSHP w Łowiczu, Wojskowy Instytut Historyczny. – Warszawa : „Egros”, 1997. – 469 s. : 2 mapy
7. POWSTANIE Warszawskie 1944 : wybór dokumentów. T. 2 cz. 1, Okres przejściowy 5-7 VIII 1944 / red. nauk. Piotr Matusak; wybór i oprac. Piotr Matusak [i in.]; Instytut Historii Akademii Podlaskiej, Wydział Historyczny MWSHP w Łowiczu, Wojskowy Instytut Historyczny AON. – Warszawa : „Egros”, 2001. – 311 s.
Na okł. podtyt.: wybór dokumentów, obsada personalna
8. POWSTANIE Warszawskie 1944 : wybór dokumentów. T. 2 cz. 2, Okres przejściowy 8-10 VIII 1944 / red. nauk. Piotr Matusak; wybór i oprac. Piotr Matusak [i in.]; Instytut Historii Akademii Podlaskiej, Wydział Historyczny MWSHP w Łowiczu, Wojskowy Instytut Historyczny AON. – Warszawa : „Egros”, 2002. – 319 s.
Na okł. podtyt.: wybór dokumentów, struktura i obsada personalna, grupy AK „Północ”
9. POWSTANIE Warszawskie 1944 : wybór dokumentów. T. 3, Okres przejściowy 11-14 VIII 1944 / red. nauk. Piotr Matusak [i in.]; Instytut Historii Akademii Podlaskiej, Wydział Historyczny MWSHP w Łowiczu, Wojskowy Instytut Historyczny AON. – Warszawa : „Egros”, 2003. – 401 s.
10. POWSTANIE Warszawskie 1944 : wybór dokumentów. T. 4, 15-18 VIII 1944 / red. nauk. Piotr Matusak; wybór i oprac. Piotr Matusak [i in.]; Instytut Historii Akademii Podlaskiej, Wojskowe Biuro Badań Historycznych. – Warszawa : „Egros”, 2003. – 311 s.
11. POWSTANIE Warszawskie 1944 : wybór dokumentów. T. 5, 19-21 VIII 1944 / red. nauk. Piotr Matusak; wybór i oprac. Piotr Matusak [i in.]; Instytut Historii Akademii Podlaskiej, Wojskowe Biuro Badań Historycznych. – Warszawa : „Egros”, 2003. – 275 s. : faks., pl., tab.
12. SŁUŻBA duszpasterska Armii Krajowej w powstaniu warszawskim / wybór i oprac. dokumentów Piotr Matusak; Instytut Historii Wyższej Szkoły Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach. – Siedlce : IH WSRP, 1996. – 110 s.
13. TESTAMENT powstańczej Warszawy : antologia dokumentów i tekstów historycznych / wstęp Marian Marek Drozdowski; wybór i oprac. Marian Marek Drozdowski – red. nauk., Danuta Kaczyńska, Maria Wiśniewska. – Warszawa : „Typografia”, [1997]. – 176 s.
14. ŻOŁNIERZE Powstania Warszawskiego / Robert Bielecki; Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych. – Warszawa : „Neriton”, 1995. – 448 s.

15. ŻOŁNIERZE Powstania Warszawskiego : dokumenty z archiwum Polskiego Czerwonego Krzyża. T. 2 / Robert Bielecki; Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, [Polski Czerwony Krzyż]. – Warszawa : „Neriton”, 1996. – 483 s.
16. ŻOŁNIERZE Powstania Warszawskiego : dokumenty z archiwum Polskiego Czerwonego Krzyża. T. 3 / Robert Bielecki; współaut. Marek Strok; Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych; [Polski Czerwony Krzyż]. – Warszawa : „Neriton”, 1997. – 525 s., 16 s. il.

B. Artykuły

1. DEPESE związane z wybuchem Powstania Warszawskiego // *Okruchy Wspomn. Lat Walki.* – Nr 27. – (1998), s. 5-9
2. DOKUMENTY niemieckie w sprawie Powstania Warszawskiego : (protokoły oględzin) / Elżbieta Kobierska-Motas, Mieczysław Motas // *Biul. Gł. Komis. Bad. Zbrod.* – [T.] 37. – (1994), s. 163-220
3. EWAKUACJA Warszawy (1944) : tezy do Zarządzenia Pełnomocnika Rządu na Kraj w przedmiocie zachowania się centralnych ośrodków dyspozycji Polski Podziemnej i ludności w wypadku grożącego bezpośrednio wskutek przebiegu działań wojennych niebezpieczeństwa utraty życia bądź odcięcia Warszawy od reszty Kraju / oprac. Waldemar Grabowski // *Zesz. Hist. / Stow. Żoł. AK.* – Nr 1. – (1996), s. 85-89
4. FRAGMENTY diariusza Ericha von dem Bacha dotyczące Powstania Warszawskiego / oprac. Blanka Meissner. – Tekst również w jęz. niem. // *Biul. Gł. Komis. Bad. Zbrod.* – [T.] 37. – (1994), s. 133-162
5. KONFERENCJA prasowa u naczelnego dowódcy Wojska Polskiego gen. broni Michała Roli-Żymierskiego 28 VIII 1944 r. w Lublinie / Władysław Horst // *TeKi Arch.* – T. 3. – (1998), s. 73-92
6. LIST z cmentarza / Bogdan Rostropowicz // *Karta.* – Nr 33. – (2001), s. 4-6
Niedoręczona korespondencja powstańca warszawskiego.
7. MIAŁEM kontrakt z Panem Bogiem / Janusz Tarnowski; rozm. przepr. Katarzyna Litwinczuk-Wojtaś // *Gaz. Pol.* – 2002, nr 40, s. 19-20
Wspomnienia kapelana Powstania Warszawskiego.
8. MIASTO oddane / Danuta Przyszasz, Maria Umińska, Anna Sadkowska, Stanisław Barański, Lech Lipiński, Mieczysław Pawłowski, Krystyna Mierzejewska; oprac. Paweł Rokicki // *Karta.* – Nr 33. – (2001), s. 6-47
Fragm. dzienników żołnierzy Powstania Warszawskiego.

9. ODSTRASZAJĄCY przykład / Joseph Goebbels; oprac. Eugeniusz Guz // *Prz. Tyg.* – 1997, nr 31, s. 15
Notatki z okresu sierpień–październik 1944 r. dotyczące Powstania Warszawskiego.
10. OPUSZCZENI i zdradzeni : powstanie warszawskie w propagandzie niemieckiej / Benno Wundshammer; oprac. T.S. // *Rzeczpospolita.* – 1997, nr 179, s. 17
Publikacja z 1944 r.
11. SZWEDKA o powstaniu warszawskim / Tadeusz Wyrwa // *Zesz. Hist.* – Z. 134. – (2000), s. 224-227
Wyw. z Elną Gistedt przeprowadzony w 1944 r.
12. WYTYCZNE społeczno-polityczne na okres powstania / Tadeusz Komorowski „Bór” „Znicz”; oprac. K[azimierz] Styś // *Zesz. Hist.* – Z. 19. – (1997), s. 3-16
Dokument z maja 1944 r.
13. Z ARCHIWÓW Sowieckich. T. 1-5. – Warsz., 1992-1995. – Rec. Jacek Ślusarczyk // *Pamięć i Sprawied.* – [T.] 39. – (1996), s. 187-192
14. Z ODSIECZĄ powstańczej Warszawie : dokumenty Inspektoratu AK Rzeszów / Grzegorz Ostasz // *Zesz. Hist. / AK Krak.* – Z. 3. – (1998), s. 3-15
15. ZBIORY Muzeum Powstania Warszawskiego / Stanisław Maliszewski // *Alm. Muz.* – T. 2. – (1999), s. 315-322
16. ZE SZTAMBUCHA pielęgniarek : 59 rocznica Powstania Warszawskiego / Mateusz Wyrwich // *Tyg. Solid.* – 2003, nr 31, s. 22-23
17. ŹRÓDŁA do Powstania Warszawskiego w Archiwum Głównej Komisji Badania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu – Instytucie Pamięci Narodowej / Mieczysław Motas // *Biul. Gł. Komis. Bad. Zbrod.* – [T.] 37. – (1994), s. 221-250

II. Bibliografie, encyklopedie, kroniki, inne

1. POWSTANIE warszawskie 1944 r [okru] : bibliografia selektywna. – T. 1-3 / Władysław Henzel, Irena Sawicka; Departament Stosunków Społecznych, Centralna Biblioteka Wojskowa. – Warszawa : CBW
T. 1, 1994. – 343 s.
T. 2, 1994. – 267 s.
T. 3, 1996. – 143 s.
2. PRACE dotyczące Powstania Warszawskiego wydane w 1994 r. / Irena Sawicka // *Kron. Warsz.* – 1995, [nr] 1, s. 95-108

3. WIELKA ilustrowana encyklopedia powstania warszawskiego. T. 3 cz. 1, Kronika 1 VIII – 2 IX 1944 / oprac. Andrzej Krzysztof Kunert; wybór reprod. i podpisy Andrzej Krzysztof Kunert; wybór i oprac. zdjęć oraz podpisy Zygmunt Walkowski. – Warszawa : „Bellona” : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945”, 2000. – 567 s., [8] s. tabl. kolor. : il., mapy
4. WIELKA ilustrowana encyklopedia powstania warszawskiego. T. 3 cz. 2, Kronika 3 IX – 5 X 1944 / oprac. Andrzej Krzysztof Kunert; wybór reprod. i podpisy Andrzej Krzysztof Kunert; wybór i oprac. zdjęć oraz podpisy Zygmunt Walkowski. – Warszawa : „Bellona” : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945”, 2001. – 831 s., [24] s. tabl. kolor. : il., mapy
5. WIELKA ilustrowana encyklopedia powstania warszawskiego / [red. Andrzej Krzysztof Kunert (red. nacz.) i in.; współpr. Beata Balcerzak i in.]. T. 4. – Warszawa : ARS Print Production, 1997. – 659 s. : faks., fot., pl., portr.
6. WIELKA ilustrowana encyklopedia powstania warszawskiego. T. 5, Wykaz uczestników – żołnierzy powstania warszawskiego A-Kö / red. nauk. Piotr Rozwadowski; wybór i układ il. Izabela Wojciechowska. – Warszawa : „Bellona” : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945”, 2002. – 335 s., [40] s. tabl. : il.
7. KILKA uwag o encyklopedii Powstania Warszawskiego / Maria Wiśniewska // *Prz. Hist.-Wojsk.* – 2003, nr 1, s. 196-200
8. POWSTANIE Warszawskie : kronika opracowana z prasy powstańczej przez Tadeusza Betleya ps. „Huragan”. – Wyd. 2 rozsz. – Warszawa : Tadeusz Betley, 2003. – 82 s. : il.
9. POWSTANIE warszawskie w literaturze pięknej : (bibliografia selektywna) / [oprac. Magdalena Rakowska]; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie. – Leszno : WBP, 1994. – 47 s.
10. „Warszawa trwa!” : materiały repertuarowe poświęcone Powstaniu Warszawskiemu / oprac. Stanisław Piekarski, Zygmunt Walkowski. – Warszawa : Centralny Ośrodek Metodyczny Domu Wojska Polskiego, 1995. – 96 s. : fot., nuty. – (Biblioteka Edukacji Kulturalnej; 2)
11. „NIECH płynie piosenka z barykad...” / Jędrzej Dmowski // *M y ś l P o l.* – 2001, nr 32, s. 4
Piosenki i wiersze Powstania Warszawskiego
12. ZA KAŻDY kamień twój, stolico... : pieśni i piosenki walczącej Warszawy 1939-1945 / Tadeusz Szewera. – Łódź Tamobrzeg [Tarnobrzekskie Towarzystwo Historyczne], 1999. – 352 s. : il., nuty. – (Biblioteka Tarnobrzekskich Zeszytów Historycznych)

III. Przebieg powstania i udział społeczeństwa

A. Pozycje zwarte

1. ARMIA Krajowa i Powstanie Warszawskie / Tadeusz Pelczyński. – Wyd. 1 krajowe. – Kraków : Muzeum AK, 2001. – 19 s. : il., err.
2. DWA powstania : Paryż[!] – Warszawa 1944 / Francis Billotte. – Warszawa : „Ethos”, [1999]. – 115 s., [13] s. tabl. : il.
Na okł. prawidl. podtyt.: Paryż – Warszawa 1944
3. KU WOLNOŚCI... : międzynarodowe, polityczne i psychologiczno-socjologiczne aspekty Powstania Warszawskiego / Agnieszka Cubala; sł. wstępne Wojciech Roszkowski. – Warszawa : „Rytm”, 2003. – 197 s.
4. POLSKIE radio w powstaniu warszawskim 1944 r. / Lech Wyszczelski. – Toruń : Wydaw. Adam Marszałek, 2002. – 255 s. – Bibliografia
5. POWSTANIE powszechne w koncepcjach i pracach sztabu Naczelnego Wodza i Komendy Głównej Armii Krajowej / Marek Ney-Krwawicz. – Warszawa : „Semper”, 1999. – 707 s., [31] s. tabl. : faks., fot., mapy, portr., rys.
6. POWSTAŃCY w obozach jenieckich : Warszawskie Termopile 1944-1945 / Stanisław Kopf. – Warszawa : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945” : „Askon”, 2003. – 148 s. : il., mapa
7. PRZEMARSZ przez piekło / Stanisław Podlewski. – Warszawa : „Alfa”, 1994. – 621 s., [16] s. tabl. : il.
Tekst oparto na wyd. Warszawa : „Pax”, 1971
8. ROZKAZ – zdławić powstanie : siły zbrojne III Rzeszy w walce z Powstaniem Warszawskim 1944 / Tadeusz Sawicki. – Warszawa : „Bellaona” : „Studio 1”, 2001. – 317 s., [24] s. tabl. : il. – (Brunatna Seria : narodziny zła)
9. WYNIESIONE z pożogi nauki Powstania Warszawskiego / Kazimierz Kąkol. – Warszawa : {Oficyna Drukarska}, 1999. – 184 s.
10. WYROK na miasto: wypędzenie, rabunek, zagłada : warszawskie Termopile 1944-1945 / Stanisław Kopf. – Warszawa : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945” : „Askon”, 2001. – 132 s. : il.

B. Artykuły

1. BITWA o Warszawę / Leopold Okulicki „Niedźwiadek”; oprac. Józef Stępień // *Prz. Tyg.* – 1999, nr 30, s. 19
2. BOHATERSTWO braterstwa / Barbara Wachowicz // *Zesz. Hist. P Warsz.* – Z. 1. – (1996), s. 91-97
Udział studentów Tajnej Politechniki w powstaniu warszawskim

3. DAVIES o powstaniu warszawskim / Tadeusz Binek // *Dziś*. – 2003, nr 8, s. 117-123
Na marginesie książki „Europa”
4. KOMENDA Główna Armii Krajowej przed i podczas powstania warszawskiego – nowe przyczynki / Jerzy Iranek-Osmecki. – Streszcz. w jęz. ang. // *Kwart. Hist.* – 1995, nr 2, s. 55-77
5. KOBIETY-żołnierze Powstania Warszawskiego w obozach jenieckich / Róża Bednorz // *Łambin. Roczn. Muz.* – T. 17. – (1994), s. 79-96
6. LONDYŃSKIE rozrachunki : sierpień 1944 / Adam Dobroński // *Rzeczpospolita*. – 1996, nr 180, s. 17
7. MARSZ na odsiecz walczącej Warszawie : przyczyny i skutki Powstania Warszawskiego / Zbigniew Zieliński // *Niepodł. i Pamięć*. – 2003, nr 1, s. 187-202
8. MÓJ dzień pierwszy : Powstanie Warszawskie / Kazimierz Badowski „Soroka” // *Gaz. Pol.* – 2001, nr 31, s. 19
9. NIECH płynie piosenka z barykad : (Marsz Mokotowa, 1944 rok) / Zdzisław Szpakowski // *Gaz. Pol.* – 1999, nr 30, s. 16-17
10. NIE słyszac wystrzałów / L.M. // *Prawo i Życie*. – 1997, nr 31, s. 19
Udział żołnierzy głuchych w Powstaniu Warszawskim
11. OPERACYJNE zagadnienia powstania warszawskiego / Tadeusz Sawicki. – Streszcz. w jęz. ang. // *Wojs. Prz. Hist.* – 1996, nr 2, s. 98-122
12. OSTATNI co Wisłę przepłynął / Stanisław Krupa; rozm. przepr. Jerzy Domagała // *Rzeczpospolita*. – 2001, nr 221, dod. s. 11-12
13. PAŃSTWO Warszawa : życie codzienne powstańczej stolicy / Waldemar Grabowski // *Wprost*. – 2002, nr 31, s. 70-72
14. POLSKIE doświadczenia : Powstanie Warszawskie [fragm.] / Tadeusz Pelczyński; rozm. przepr. Jean-François Steiner // *Tyg. Solid.* – 1999, nr 36, s. 19
15. PODZIEMNE marszruty / Elżbieta Ostrowska; rozm. przepr. Maria Starkowska // *Rzeczpospolita*. – 2001, nr 174, dod. s. 4-11
Wykorzystanie kanałów miejskich podczas Powstania Warszawskiego
16. POWSTANIE '44 / oprac. Maciej Rosalak, Tomasz Stańczyk, Andrzej Jacyszyn, Krzysztof Ziewiec // *Rzeczpospolita*. – 2003, nr 178, dod. s. 1-16
17. POWSTANIE Warszawskie w Procesie Norymberskim / Stanisław Kaniewski // *Biul. Gł. Komis. Bad. Zbrod.* – [T.] 37. – (1994), s. 19-32

18. PRACOWNICY, absolwenci i studenci Politechniki Warszawskiej biorący udział w Powstaniu Warszawskim w różnych rejonach Warszawy i jej okolicach // *Zesz. Hist. PWarsz.* – Z. 1. – (1996), s. 119-129
19. PRZED godziną „W” / Jerzy Narbutt // *Tyg. Solid.* – 1996, nr 31, s. 14
Wybuch Powstania Warszawskiego
20. RELACJA o działaniach powstańczych VIII Rejonu powiatu warszawskiego Armii Krajowej w sierpniu–wrześniu 1944 r. / Józef Stępień // *Biul. Gł. Komis. Bad. Zbrod.* – [T.] 37. – (1994), s. 46-132
21. ROBINSONOWIE / Maciej Kledzik // *Rzeczpospolita.* – 2002, nr 15, dod. Magazyn nr 3, s. 14-17
22. ROSJA wobec Powstania Warszawskiego / Jan Nowak-Jeziorański // *Okruczy Wspom. Lat Walki.* – Nr 31. – (1999), s. 5-35
23. SEN o spadochronach / Jerzy Witold Solecki // *Zesz. Hist.* – Z. 131. – (2000), s. 85-105
Nieudana próba 7 pp. AK „Garłuch” opanowania lotniska „Okęcie” podczas Powstania Warszawskiego
24. SIŁA spoiwa, legendy : 1 sierpnia 1944 roku / Paweł Machcewicz. Dariusz Stola; rozm. przepr. Anna Wielopolska // *Rzeczpospolita.* – 1999, nr 177, s. A3
25. SOLIDARNI w nieszczęściu / Edmund Żurek // *Prawo i Życie.* – 1997, nr 32, s. 11
Pomoc dla wypędzonej ludności Warszawy w obozie pruszkowskim
26. SPOŁECZEŃSTWO obywatelskie i jego głos w powstańczej prasie / Maria Wiśniewska // *Dzieje Najnow.* – 1995, nr 3, s. 198-200
27. STALIŚMY wtedy pod ścianą / Jerzy Kłoczowski; rozm. przepr. Paweł Wroński // *Gaz. Wybor.* – 1998, nr 179, s. 8-10
28. STRZELBA na ścianie / Włodzimierz Kalicki // *Gaz. Wybor.* – 1999, nr 175, dod. s. 6-13
29. TECHNIKA uzbrojenia w Powstaniu Warszawskim / Józef Brodacki // *Zesz. Hist. PWarsz.* – Z. 1. – (1996), s. 33-57
30. W MAJESTACIE „prawa” PRL : losy dowódców Powstania Warszawskiego / Andrzej Krzysztof Kunert // *Tyg. Solid.* – 1997, nr 31, s. 1, 12-13
31. WARSZAWSKIE budowle w czasie walk powstańczych / Andrzej Żółtowski // *Zesz. Hist. PWarsz.* – Z. 1. – (1996), s. 99-107
32. WIDZIANE z niemieckiej strony / Bernard Martin; tl. Andrzej Konopacki // *Gaz. Wybor.* – 1999, nr 177, s. 8-9

33. WÓDZ patrzył dalej / Inessa Jazborovskaja; rozm. przepr. Waclaw Radziwinowicz // *Gaz. Wybor.* – 1999, nr 177, s. 7-8
Stalin i Powstanie Warszawskie
34. WYSPA, która wraca w snach / Tomasz Polkaj // *Tyg. Powsz.* – 2002, nr 39, s. 17
35. Z POMOCĄ obrońcom przyczółka Czerniakowskiego / Stanisław Szulczyński // *Wojsk. Prz. Hist.* – 1995, nr 3/4, s. 37-56
36. Z POWSTAŃCZEJ Warszawy do KL Gross-Rosen / Barbara Sawicka // *Biul. Gł. Komis. Bad. Zbrod.* – [T.] 37. – (1994), s. 33-45
37. ZACHÓD nie zrobił nic / Norman Davies; rozm. przepr. Anna Wielopolska // *Rzeczpospolita.* – 2003, nr 255, s. D4
O książce „Rising '44. The battle for Warsaw”
38. ŻEBY żyć, trzeba działać [przem.] / Zbigniew Brym-Zdunin // *Głos.* – 2002, nr 36, s. 8
39. ŻYCIE było gdzie indziej... : Powstanie Warszawskie / Waldemar Wdowicki; rozm. przepr. Bogdan Krawczyk // *Tyg. Solid.* – 2001, nr 31, s. 12-13

IV. Jednostki wojskowe uczestniczące w powstaniu

1. BATALION Armii Krajowej „Łukasiński” / Benedykt Ziółkowski. – Warszawa : Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk. Wydaw., 1998. – 425 s., [70] s. tabl. : il., faks., fot., pl., portr.
2. BATALION Armii Krajowej „Oaza” / Leszek Kamiński. – Warsz., 1994. – Rec. Maria Wiśniewska // *Wojsk. Prz. Hist.* – 1996, nr 4, s. 284-286
3. IV [CZWARTY] Obwód Armii Krajowej Ochota – Okręg Warszawa / Józef Kazimierz Wroniszewski. – Warszawa : „LAM”, 1997. – 362 s., [56] s. tabl. : faks., fot., 2 mapy, pl., portr.
4. BATALION Miotła / Leszek Niżyński. – Warsz., 1992. – Red. Alojzy Repucha „Mirostlaw” // *Mars.* – T. 4. – (1994), s. 243-245
5. BATALION „Sokół” w Powstaniu Warszawskim (Śródmieście Południe) / Jan Lissowski, Jerzy Szanser, Marek Werner. – Wyd. 2 popr., uzup. – Warszawa : „Łośgraf” : Warszawska Fundacja Pro Publico Bono, 2003. – 287 s. : il. (w tym kolor.), faks., fot., pl., portr., err.
6. GRUPA Bojowa „Krybar” w walce o Powiśle i Uniwersytet Warszawski : materiały sesji historycznej, zorganizowanej 3 listopada 1994 r. w Warszawie przez Uniwersytet Warszawski i Środowisko Żołnierzy Armii Krajowej Grupy Bojowej „Krybar”, z okazji 50 rocznicy Powstania Warszawskiego / oprac. Krzysztof Boruń. – Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 1995. – 123 s., faks., pl., rys.

7. „GRUPA Kampinos” : partyzanckie zgrupowanie Armii Krajowej walczącej w Powstaniu Warszawskim / Jerzy Koszada. – Wyd. 2 popr. i uzup. – Warszawa : ARS Print Production, 1999. – 169 s. : il. (w tym kolor.), mapy
Tyt. okł. i grzbiet.: Grupa Kampinos AK
8. KOMPANIA „Warszawianka” Narodowych Sił Zbrojnych w Powstaniu Warszawskim : (próba monografii) / oprac. Jerzy Rutkowski [nazwa] „Sęk” [pseud.]; przy współpr. Zbigniewa Kuciewicza [nazwa] „Szwagra” [pseud.]. – Wyd. 2 popr. i uzup. – Warszawa : Związek Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych. Zarząd Główny, 1996. – 128 s. : faks., fot., pl., portr. – (Biblioteczka „Szczerbca”)
9. NA BARYKADACH Starówki : 104 kompania ZSP-AK w Powstaniu Warszawskim – Stare Miasto / Stefan Śmigieński. – Warszawa : Zespół Wydawniczy 104 kompanii ZSP Środowiska Zgrupowania „Róg” Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, 1992. – 161 s., [23] s. tabl. : faks., fot., portr., rys.
10. NIEREALNY rozkaz : w rocznicę Powstania Warszawskiego / Stanisław Markowski // Tyg. P o w s z . – 2002, nr 31, s. 4
Rola Podokręgu Zachodniego „Hallerowo” i jego dowódcy
11. „OBROŻA” w konspiracji i Powstaniu Warszawskim : dzieje Armii Krajowej na przedpolu Warszawy / Jacek Zygmunt Sawicki. – Warszawa : „Bellona”, 2002. – 374 s., tabl. : il., mapy
Bibliogr. Indeksy.
12. POD rozkazami „Konrada” : pierwsza monografia III Zgrupowania Obwodu Warszawskiego AK / Adam de Michelis, Alicja Rudniewska. – Warszawa : „Volumen”, 1993. – 353 s., tabl., mapy złoż. luzem : il.
Bibliogr.
13. REDUTA „Magnet” w walce o niepodległość : dzieje mokatowskiej kompanii AK 02 „Withala”. – Warszawa : „Zapiski”, 2001. – 255 s. : il. (w tym kolor.), mapy
Tyt. na s. przedtyt. i okł.: Reduta „Magnet”. – U dołu okł. podtyt.: rys historyczny kompanii Withal
14. STAN i uzbrojenie dyspozycyjnego „A” Kedywu Okręgu Warszawa AK w powstaniu warszawskim – według dziennika bojowego / Hanna Rybicka // Muz. Wojs. – [T.] 6. – (1995), s. 383-389
15. STAŃCIE do apelu poległych / Patrycja Bukalska // Tyg. P o w s z . – 2003, nr 33, s. 1, 7
Armia Krajowa – Batalion „Parasol”
16. 3 [TRZECI] Batalion Pancerny AK [Armii Krajowej] „Golski” / Eligiusz Bruliński. – Warszawa : Stowarzyszenie b. Żołnierzy 3 Batalionu Pan-

- cernego AK „Golski”, 1996. – 474 s., XXXVI s. tabl. : faks., fot., 1 pl., portr.
17. ZGRUPOWANIE AK „Chrobry II” / Katarzyna Utracka. – Warszawa : „Bellona”, 2002. – 310 s. : il.
- Bibliogr.
18. ZGRUPOWANIE AK majora „Bartkiewicza” / Maciej Kledzik. – Warszawa : Środowisko Zgrupowania mjr. „Bartkiewicza” przy Światowym Związku Żołnierzy AK [Armii Krajowej], 2002. – 671 s. : il., err.
- Bibliogr.
19. ŻOŁNIERZE 3 Batalionu Pancernego – VI Zgrupowania AK Obwodu Śródmieście „Golski” // *Zesz. Hist. P Warsz.* – Z. 1. – (1996), s. 109-117
20. ŻOŁNIERZE placówki AK „Buk” z odsieczą walczącej Warszawie / Michał Kryczko // *Rocz. Przemys.* – T. 33, z. 3. – (1997), s. 113-120

V. Miejsca walki i pamięci

1. CZERNIAKÓW : warszawskie Termopile 1944 : przewodnik historyczny po miejscach walk i straceń z dni Powstania Warszawskiego / Karol Mórski, Lidia Świerczek. – Warszawa : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945” : „Askon”, 2001. – 141 s., tabl. : il. (w tym kolor.), pl.
2. NAD Warszawą : warszawskie Termopile 1939 i 1944 / Jerzy Pawlak. – Warszawa : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945” : „Askon”, 2000. – 181 s., tabl. kolor. : il., 3 mapy
3. „OBROŻA” : warszawskie Termopile 1944 : przewodnik historyczny po miejscach walk i pamięci / Lesław M. Bartelski; oprac. Juliusz Powalkiewicz. – Warszawa : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945” : „Askon”, 2002. – 282 s. : il. (gł. kolor.)
4. POLITECHNIKA w Powstaniu Warszawskim / Jacek Kapkowski // *Zesz. Hist. P Warsz.* – Z. 1. – (1996), s. 19-24
5. POWIŚLE : warszawskie Termopile 1944 : przewodnik historyczny po miejscach walk i pamięci czasu okupacji i Powstania Warszawskiego / Stanisław Kopf. – Warszawa : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945” : „Askon”, 1999. – 103 s. : faks., fot., 3 mapy
6. PRAGA : warszawskie Termopile 1944 / Lesław M. Bartelski : przewodnik historyczny po miejscach walk i pamięci oprac. Juliusz Powalkiewicz. – Warszawa : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945” : „Askon”, 2000. – 182 s., tabl. : il., mapy

7. REJESTR miejsc i faktów zbrodni popełnionych przez okupanta hitlerowskiego na ziemiach polskich w latach 1939-1945 : Powstanie Warszawskie 1 VIII – 2 X 1944 / oprac. Maja Motyl, Stanisław Rutkowski; Główna Komisja Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Instytut Pamięci Narodowej. – Warszawa : GKBZpNP. IPN, 1994. – 223 s.
8. STARÓWKA : warszawskie Termopile 1944 : przewodnik historyczny po miejscach walk i pamięci czasu okupacji i Powstania Warszawskiego / Juliusz Kulesza. – Warszawa : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945” : „Askon”, 1999. – 215 s., [16] s. tabl. kolor. : faks., fot., mapy, portr.
9. SZPITAL Ujazdowski w Powstaniu Warszawskim : w 50 rocznicę wydarzeń / Tadeusz Marcinkowski. – Szczecin : nakł. autora : „Albinos”, 1994. – [8] s. : 1 fot., 2 pl.
10. ŚRÓDMIEŚCIE Południowe : warszawskie Termopile 1944 : przewodnik historyczny po miejscach walk i pamięci z lat 1939-1944 / Izabella Maliszewska, Stanisław Maliszewski. – Warszawa : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945” : „Askon”, 2001. – 214 s., tabl. kolor. : il., mapy
11. ŚRÓDMIEŚCIE Północne : warszawskie Termopile 1944 : przewodnik historyczny po miejscach walk i pamięci z lat 1939-1944 / Izabella Maliszewska, Stanisław Maliszewska. – Warszawa : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945” : „Askon”, 2000. – 199 s., tabl. kolor. : il., mapy
12. TWIERDZA Zmartwychwstanek : Powstanie Warszawskie [fragm.] / Kinga Tabor // *Rzeczpospolita*. – 1999, nr 177, s. D5
13. W CIENIU Ogrodu Saskiego – Królewska 16 / Maciej Kledzik. – Wyd. rozsz. – Warszawa : Oficyna Wydawniczo-Dziennikarska, 2003. – 367 s. : il., mapa
14. WALKI powstańcze w rejonie Politechniki Warszawskiej [ref.] / Eligiusz Bruliński, Tadeusz Zalewski // *Zesz. Hist. P Warsz.* – Z. 1. – (1996), s. 25-32
15. W MURACH Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych : (konspiracja i Powstanie Warszawskie) / Juliusz Kulesza. – Warszawa : „Askon”, 2003. – 370 s., [48] s. tabl. : faks., fot., mapa, portr.
16. WOLA – warszawskie Termopile 1944 r. : przewodnik historyczny po miejscach walk i straceń z dni Powstania Warszawskiego / Karol Mórawski, Krzysztof Oktafiński, Lidia Świerczek; pod red. Karola Mórawskiego. – Wyd. 2 popr. – Warszawa : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945”, 2000. – 229 s., [16] s. tabl. kolor. : il., mapy

17. WYZWOLENIE „Gęsiówki” w Powstaniu Warszawskim / Waclaw Micura „Wacek”, Stanisław Romanowski „Kajtuś”, Józef Nowocien „Konrad”, Tadeusz Zuchowicz „Marek”, Stanisław Sieradzki „Świst”, Juliusz Bogdan Deczkowski „Laudański”, Michał Friedman, Jan Nowak-Jeziorański, Waclaw Micuta; oprac. Andrzej M. Kobos // Nie podł. i Pamięć. – 1995, nr 3, s. 203-220
18. ŻOLIBORZ – Bielany : warszawskie Termopile 1944 r. : przewodnik historyczny po miejscach walk i straceń z dni Powstania Warszawskiego / Karol Móravski, Krzysztof Oktabiński, Lidia Świerczek; pod red. Karola Móravskiego. – Warszawa : Fundacja „Wystawa Warszawa Walczy 1939-1945” : [„Ars Print Production”], 1999. – 141 s., [29] s. tabl. : il. (w tym kolor.), mapy

VI. Biografie, pamiętniki, wspomnienia (wybór)

A. Pozycje zwarte

1. ARMIA podziemna / Tadeusz Bór [pseud.] Komorowski [nazwa]; z posłowiem i przypisami Władysława Bartoszewskiego i Andrzeja Krzysztofa Kunerta. – [Wyd. 7, pierwsze krajowe oficjalne]. – Warszawa : „Bellona”, 1994. – 493 s. : portr.
2. DIARIUSZ powstańczy 1944 / Ryszard Lewandowski. – Wrocław : „Nortom”, 2001. – 43 s. : il., mapy
3. „HEJ, chłopcy...” : harcerze Szarych Szeregów w Powstaniu Warszawskim. Cz. 2, Powstanie / Zygmunt Głuszek. – Warszawa : „Trio”, 2001. – 557 s. : il., mapa
4. MAGIK i laika : prawdziwa opowieść o najmłodszym kawalerze Krzyża Virtuti Militari wg Kapituly / Maria Wiśniewska. – Konin : „Przegląd Koniński”, 1998. – 214 s. : il. kolor., faks., fot., portr.
5. MISTYFIKACJA pod osłoną niemieckiego patrolu : kartki z Powstania Warszawskiego / Andrzej Duma [nazwa] „Kresowiak” [pseud.]. – Warszawa : „Książka i Wiedza”, 2001. – 195 s. : il., 1 mapa
6. MOJE powstanie wtedy i teraz / Bolesław Taborski. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 1998. – 278 s., [24] s. tabl. : faks., fot., portr.
7. NA BARYKADACH Warszawy : pamiętnik podchorążego „Nałęcz” / Stanisław Komornicki. – Wyd. 7. – Warszawa : „Rytm”, 2003. – 315 s., [48] s. tabl. : il., faks., fot., pl., portr., tab.
8. PAMIĘTNIKI żołnierzy baonu „Zośka” : Powstanie Warszawskie / [wybór, red., indeks Tadeusz Sumiński; aut. pamiętników Ali – Jerzy Waleczkowski i in.]. – [Wyd. 6 popr., poszerz. i uzup.]. – Warszawa :

- Spółeczny Komitet Opieki Nad Grobami Poległych Żołnierzy Batalionu „Zośka” : „Adiutor”, 1997. – 636 s., [51] s. tabl. : fot., pl., portr.
9. PAMIĘTNIK z powstania warszawskiego / Miron Białoszewski. – Warszawa : Państw. Instytut Wydawniczy, 2001. – 242 s.
 10. SIERPIEŃ przez całe życie / Juliusz Kulesza. – Warszawa : „Anta”, 1994. – 206 s., [12] s. tabl. : faks., fot., portr.
 11. VI [SZÓSTE] Zgrupowanie Armii Krajowej „Golski” : 3 Batalion Pancerny / Maria Królikowska. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, 1999. – 220 s., [63] s. tabl. : il. (w tym kolor.), 3 mapy
 12. TĘDY przeszła śmierć : zapiski z powstania warszawskiego / Bronisław Troński. – Wyd. 6 uzup. – Lublin : „Trio”, 1999. – 335 s., [16] s. tabl. : il.
 13. UCZESTNICY i świadkowie Powstania Warszawskiego : wywiady / Janusz Kazimierz Zawodny. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 1994. – 427 s.
 14. WALKA w pożodze : batalion Armii Krajowej „Zośka” w Powstaniu Warszawskim / Ryszard Białous [nazwa] „Jerzy” {pseud.; drzeworyty Stefana Michalskiego}. – Warszawa : „Rytm”, 2000. – 123 s. : il.
 15. WSPOMNIENIA / Maria Tarnowska; [tl. z jęz. ang. Iwona Zofia Żółtowska; posl., przypisy, indeks Andrzej Żółtowski]. – Warszawa : Krajowa Agencja Wydawnicza, 2002. – 282 s. : il.
 16. Z POWSTAŃCZYCH przeżyć 1944 roku / Konstancya Baranowska, Teresa Ledóchowska, Teodozja Hoffmann; Katoicki Uniwersytet Lubelski. – Lublin : Redakcja Wydawnictw KUL, 1994. – 239 s. : faks., fot., portr.
 17. ZETRZYJ z włosów pył bitewny : wspomnienia żołnierzy warszawskiego batalionu AK „Zaremba-Piorun” / [zebrał i oprac.] Cezary Leżeński. – Warszawa : „Adiutor”, 1996. – 293 s. : fot., pl., portr.
 18. ZOŚKA i Parasol : opowieść o niektórych ludziach i niektórych akcjach dwóch batalionów harcerek / Aleksander Kamiński. – [Wyd. 5]. – Warszawa : „Iskry”, 1994. – 500 s., [32] s. tabl. : faks., fot., pl., portr.
 19. „ZUBRY” na Żoliborzu : wspomnienia żołnierzy powstania warszawskiego / Zdzisław Grunwald [nazwa] „Zych” [pseud.]. – Warszawa : Stowarzyszenie Środowiska Żołnierzy AK [Armii Krajowej] „Żywiciel”, 1993. – 303 s., [48] s. tabl., [2] k. tabl. złoż. : faks., fot., pl., portr., wykr.

B. Artykuły

1. BLISKO Warszawy : zapiski z sierpnia i września 1944 r. / Stanisław Markowski // R z e c z p o s p o l i t a . – 1998, nr 179, s. 18
2. BOŻY młyn / Józef Warszawski; oprac. Piotr Samerek. – Streszcz. w jęz. fr. // P r z . P o w s z . – 1998, nr 11, s. 181-190

Fragm. relacji o upadku reduty czemiakowskiej 23 IX 1944 r. podczas powstania warszawskiego

3. CO SIĘ stało z ampulką cyjanku / Seweryn Tytelman-Pilipski; oprac. Elżbieta Isakiewicz // *G a z . P o l .* – 2001, nr 52, s. 12-13
Wspomnienia polskiego Żyda, żołnierza AK walczącego w Powstaniu Warszawskim
4. CZŁOWIEK w cieniu : Tadeusz Pełczyński – zarys biografii / Wojciech Baliński; Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. – Kraków : „Księgarnia Akademicka”, 1994. – 159 s. : faks., fot., portr. – (Wydawnictwa „Księgarni Akademickiej”; nr 15)
5. DRUŻYNA / Stanisław Nabielec „Ryś” // *Okruchy Wspom. Lat Walki.* – Nr 13. – (1995), s. 23-24
6. DWOJE z pokolenia : 56 lat temu wybuchło Powstanie Warszawskie / Krystyna Heska-Kwaśniewicz // *Tyg. Powsz.* – 2000, nr 32, s. 14
Janina Trojanowska i Jerzy Zborowski
7. GARŚĆ wspomnień powstańca walczącego na Mokotowie / Mikołaj Wiekłuk „Nike” // *Zesz. Hist. / Słow. Żoł. AK.* – Nr 3. – (1999), s. 72-80
8. „GODZINA W” i później / Antoni Głowiński „Godziemba”, Stefan Pruski „Turzymą”; oprac. Krzysztof Wędrychowski // *Okruchy Wspom. Lat Walki.* – Nr 27. – (1998), s. 10-28
9. GRETA / Jan Nowak-Jeziorański // *Tyg. Powsz.* – 1999, nr 31, s. 5
Wspomnienia o Jadwidze Nowak-Jeziorańskiej
10. I TAK to się zaczęło... / Zbigniew Brym-Zdunin // *Głos.* – 2003, nr 31, s. 10-11
11. JAN Mazurkiewicz – „Radosław”, „Sęp”, „Zagłoba” / Stanisław Mazurkiewicz. – Warszawa : nakł. autora, 1994. – 439 s. : faks., fot., portr.
12. KAPELAN przyczołka czemiakowskiego / Andrzej Wernic // *Tyg. Solid.* – 1999, nr 34, s. 18-19
Józef Stanek
13. KAPELANI Powstańczej Warszawy / Piotr Samerek // *Głos.* – 2001, nr 32, s. 8-9
14. KAPITAN „Motyl” / Zbigniew Ścibor-Rylski; rozm. przepr. Bohdan Tomaszewski // *Rzeczpospolita.* – 2003, nr 179, s. A10-A11
15. KSAWERY Frank – były żołnierz ZWZ-AK i uczestnik powstania warszawskiego / Eugeniusz Walczak // *Kut. Zesz. Region.* – T. 4. – (2000), s. 441-458
16. MOJA godzina „W” i później... / Joanna Jezior „Emilia” // *Okruchy Wspom. Lat Walki.* – Nr 13. – (1995), s. 5-22

17. NA warszawskich Termopilach" : w 59. rocznicę wybuchu powstania warszawskiego / Andrzej Krzysztof Kunert // *Palestra*. – 2003, nr 7/8, s. 40-44
Ignacy Matuszewski
18. MOKOTÓW walczy 1939-1944. T. 5 Biogramy / Eugeniusz Ajewski. – Warszawa : Wyższa Szkoła Handlu i Prawa, 1999. – 316 s.
19. MÓJ pierwszy dzień w Powstaniu / Anna Hołubowicz-Gadkowska „Iwona”; oprac. Zbigniew Labe // *Okruchy Wspom. Lat Walki*. – Nr 39. – (2001), s. 31-41
Fragm. książki „Pamiętnik łączniczki kapelana”
20. NIESAMOWITE myśli niepokoją nas : 6 tygodni Powstania Warszawskiego [fragm. pam.] / Maria Olszewska; oprac. ez. // *Gaz. Pol.* – 2001, nr 34, s. 16-17
21. OSTATNIE dni Powstania / Anna Hołubowicz-Gadkowska „Iwona”; oprac. Zbigniew Labe // *Okruchy Wspom. Lat Walki*. – Nr 42. – (2002), s. 5-18
Fragm. książki „Pamiętnik łączniczki kapelana”
22. PAMIĘTNIK Małgorzaty O'Brien de Lacy ps. „Rita” łączniczki Szarych Szeregów Obwodu IV (Ochota – kryptonim „Prochownia”) z okresu Powstania Warszawskiego 1944 // *Regiony*. – 1999, nr 1/4, s. 108-117
23. 1 SIERPNIĄ 1944 : wspomnienia łączniczki „Grety” / Jadwiga Nowak-Jeziorańska // *Tyg. Powsz.* – 1999, nr 31, s. 4
24. PLUTON łączności kanałami / Stanisław Tamowicz // *Zesz. Hist.* – Z. 128. – (1999), s. 127-136
25. PIERWSZE godziny Powstania / Maciej Bernhardt // *Zesz. Hist. PWarsz.* – Z. 1. – (1996), s. 73-84
26. PODARUNEK babuchny / Seweryn Tytelman-Pilipski; oprac. Elżbieta Isakiewicz // *Gaz. Pol.* – 2001, nr 51, s. 12-13
Relacja polskiego Żyda walczącego w Powstaniu Warszawskim
27. PUŁKOWNIK Jan Szypowski w Powstaniu Warszawskim : wspomnienia / oprac. Mirosław Szypowski // *Prz. Hist.-Wojsk.* – 2002, nr 4, s. 79-88
28. PRZETRWAĆ żywo i zdrowo : nieznaną dziennik Antoniego Miecznikowskiego z powstania warszawskiego [fragm.] / oprac. Józef Stępień // *Prz. Tyg.* – 1999, nr 34, s. 12
29. REDUTA Rzeczypospolitej : powstańcze dni rotmistrza Piłeckiego / Maciej Kłedzik // *Rzeczpospolita*. – 2002, nr 174, s. A11

30. REKOLEKCJE pod bombami : biskup Stanisław Adamski : „kapelan Powstania Warszawskiego” / Krystyna Heska-Kwaśniewicz // Tyg. Powsz. – 2003. – nr 31, s. 8
Duchowieństwo katolickie w powstaniu warszawskim
31. SKOK do „codziennosci” : wspomnienia pierwszej doby po godzinie „W” / Tadeusz Góralski // Głos. – 2003, nr 31, s. 8-9
32. TAMTEN sierpień : pamięć powstania warszawskiego / Barbara Seidler // Rzeczpospolita. – 2003, nr 179, s. A10-A11
33. TĘDY przeszła Warszawa / Maria Aulich // Głos Naucz. – 1997, nr 31, s. 1, 6
Wspomnienia z Powstania Warszawskiego
34. UMIŁOWAŁ do końca : ksiądz Józef Stanek ps. „Rudy” pallotyn kapelan Armii Krajowej na Czerniakowskim Przyczółku / Ryszard Czugajewski. – Ząbki : „Apostolicum”, 1999. – 153 s. : faks., fot., portr., 1 rys.
35. UPADEK twierdzy Czerniaków : Powstanie Warszawskie Cz. 1-3 / Józef Warszawski „Ojciec Paweł” // Nowa Myśl Pol. – 2003, nr 32, s. 17; nr 33/34, s. 16-17; nr 35, s. 16-17
36. UPADEK twierdzy Czerniaków : Powstanie Warszawskie Cz. 4-6 / Józef Warszawski // Nowa Myśl Pol. – 2003, nr 36, s. 16-17; nr 37, s. 16-17; nr 38, s. 16-17
37. W 55 ROCZNICĘ Powstania Warszawskiego : ze wspomnień gen. Tadeusza Komorowskiego „Bora” // Roczn. Otwoc. – T. 4. – (1999), s. 196-209
38. WSPOMNIENIA z działalności w plutonie 1713, VII Obwodu AK „Obroza” / Bogdan Łączyński // Zesz. Hist. PWarsz. – Z. 1. – (1996), s. 85-89
39. WSPOMNIENIA sanitariuszki z Powstania Warszawskiego : okres powstaniowy / Hanna Kamionko-Zaionc „Warta” // Okruchy Wspom. Lat Walki. – Nr 42. – (2002), s. 19-32
40. WSPOMNIENIA z Powstania / Zygmunt Zbichorski // Zesz. Hist. PWarsz. – Z. 1. – (1996), s. 67-71
41. Z KRZYŻEM Świętego Jerzego / Janusz Marszałec // Polityka. – 2001, nr 31, s. 66-68
Bronisław Kamiński, dowódca brygady RONA
42. ZAPISKI powstańca / Andrzej Rafał Ulankiewicz // Prz. Powsz. – 2000, nr 7/8, s. 86-102
Walki na Przyczółku Czerniakowskim we wrześniu 1944 r.

43. ZASKAKUJĄCY finał staromiejskiej batalii / Stanisław Tadeusz Trepka // *Głos*. – 2002, nr 38, s. 14-15
Próba przebicia się Grupy „Północ” ze Starówki do Śródmieścia w nocy z 30 na 31 sierpnia 1944 r.
44. ZE WSPOMNIENIĘ wzięnia Pawiaka i Gęsiówki podczas Powstania Warszawskiego / Bronisław Anten. – Streszcz. w jęz. ang. // *Kwart. Hist. Żyd.* – 2003, nr 1, s. 89-98
45. ŻOŁNIERZ nadal wyklęty / Zdzisław Szpakowski // *Gaz. Pol.* – 1999, nr 32, s. 17
Antoni Żurowski, komendant Powstania Warszawskiego na Pradze
46. ŻOŁNIERZ Pozorny z Żelaznej Reduty / Zbigniew J. Brym-Zdunin // *Głos*. – 2003, nr 48, s. 12

VII. Ocena po latach

A. Pozycje zwarte

1. POWSTANIE Warszawskie z perspektywy półwiecza : studia i materiały z sesji naukowej na Zamku Królewskim w Warszawie 14-15 czerwca 1994 / [kom. red. Marian Marek Drozdowski i in.]; Polska Akademia Nauk. Instytut Historii PAN, Towarzystwo Miłośników Historii. – Warszawa : IH. PAN, 1995. – 506 s. : wykr.
2. POWSTANIE Warszawskie widziane po latach : sesja naukowa, Warszawa, 21 września 1990 roku / red. Karol Móravski i Lucjan Pracki; Muzeum Woli. Oddział Muzeum Historycznego m. st. Warszawy oraz Fundacja Wystawy Warszawa Walczy 1939-1945. – Warszawa : MW. OHM, 1990. – 155 s.
3. POWSTANIE warszawskie 1944 : praca zbiorowa / pod red. Stanisławy Lewandowskiej i Berndta Martina. – Warszawa : Wydaw. Polsko-Niemieckie, 1999. – 300 s., [19] s. tabl., [2] k. tabl. złoż. : fot., mapy, pl., portr.
4. W PIĘĆDZIESIĄTĄ rocznicę powstania warszawskiego : materiały z sympozjum naukowego 7-8 X 1994 / Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Słupsku. – Słupsk : WSP, 1995. – 151 s.
5. ZBRODNIA Stalina na Warszawie / Lech Dzikiewicz. – [Wyd. 2]. – Warszawa : „Bellona”, 1996. – 335 s., [8] s. tabl. : fot., mapy, portr.

B. Artykuły

1. BITWY i koszty / Maria Janion, Kazimierz Kutz, Andrzej Krzysztof Kunert, Tomasz Łubieński; oprac. Małgorzata Szpakowska // *Dialog*. – 1997, nr 8, s. 82-90
Dyskusja wokół pracy Tomasza Łubieńskiego „Trzy eseje o powstaniu warszawskim”
2. BOHATEROWIE i złudzenia / Krzysztof Tarka // *Nowe Państwo*. – 2001, nr 31, s. 32-33
Polityczne aspekty Powstania Warszawskiego
3. CZY Powstanie Warszawskie było potrzebne? / Jan Karski, Andrzej Friszke // *Gaz. Wybor.* – 1997, nr 178, s. 16-17, 19
4. DRUGORZĘDNY sojusznik : 59 rocznica Powstania Warszawskiego / Grzegorz Mazur; rozm. przepr. Roman Graczyk // *Gaz. Wybor.* – 2003, nr 179, s. 18-19
5. GDY przewalił się grom, co boli / Adam Basak // *Odra*. – 2000, nr 9, s. 20-25
Na marginesie książki „Moje powstanie wtedy i teraz”
6. MÓJ mit / Jarosław Kurski // *Gaz. Wybor.* – 2002, nr 180, s. 8-10
7. NA WARSZAWĘ wydano wyrok : 59. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego / Maria Wrzeszcz // *Niedziela*. – 2003, nr 30, s. 14
8. NIE warto dalej kłamać : AL w Powstaniu Warszawskim / Paweł Rutkowski // *Gaz. Pol.* – 1996, nr 49, s. 21
9. OD CYNIKÓW do pomników : prasa PRL o Powstaniu Warszawskim / oprac. Ewa Zarzycka // *Gaz. Pol.* – 2000, nr 36, s. 16-17
10. PIĘĆDZIESIĄTA rocznica Powstania Warszawskiego / Romuald Śreniawa-Szypiowski // *Rocz. Warsz.* – [T.] 25. – (1995), s. 239-246
11. PORACHUNKI narodowe : (artykuł dyskusyjny) / Stefan Kisielewski // *Polityka*. – 1997, nr 39, s. 78, 80
12. POWSTANIE Warszawskie a Powstanie Węgierskie / Jerzy Robert Nowak // *Głos*. – 2003, nr 31, s. 12-13
13. POWSTANIE ocaliło Polskę : Powstanie Warszawskie / Wiercystaw Wagner; rozm. przepr. Jolanta Jabłońska-Gruca // *Tyg. Solid*. – 2001, nr 31, s. 13
14. POWSTANIE warszawskie – badań i sporów ciąg dalszy / Eugeniusz Duraczyński // *Dzieje Najnow.* – 1995, nr 1, s. 71-88
15. POWSTANIE warszawskie w świetle historiografii polskiej z lat 1953-1956 / Jarosław Rabiński. – Streszcz. w jęz. ang. // *Rocz. Hum.* – 2002, z. 2, s. 211-230

16. POWSTANIE warszawskie w oczach Goebbelsa / Wilfried von Oven; oprac. Andrzej M. Kobos; tł. Jacek Arkuszewski // *Zesz. Hist.* – Z. 122. – (1997), s. 236-237
Fragm. książki „Z Goebbelsem do końca”
17. POWSTANIE w propagandzie : co pisano o godzinie „W” w czasach PRL / Tadeusz M. Płużański // *Najwyż. Czas.* – 2002, nr 31/32, s. L-LII
18. POWSTANCOM winniśmy cześć / Andrzej Wielowieyski // *Rzeczpospolita.* – 2002, nr 196, s. A7
19. POWSTAŃCZE rozrachunki / Janusz Korwin-Mikke // *Najwyż. Czas.* – 2001, nr 31/32, s. LIII-LV
20. PRZESZŁOŚĆ i przyszłość : w 55 rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego / Władysław Bartoszewski; rozm. przepr. Bohdan Skaradzkiński // *Tyg. Solid.* – 1999, nr 31, s. 6-7
21. PYTANIA o Powstanie Warszawskie / Anna Grażyna Kister // *Gaz. Pol.* – 2000, nr 34, s. 17
22. REFLEKSJE o Powstaniu Warszawskim w 1994 / zebrał Antoni Bogus; Fundacja Żołnierzy Pomorskiego Okręgu Armii Krajowej im. Plk. Jana Palubickiego Bydgoszcz. – Bydgoszcz : Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej. Środowisko Warszawskie, 1994. – 111 s. : il.
23. REWOLUCJA : Polacy nie zdają sobie sprawy z własnych zwycięstw / Jerzy Surdykowski // *Wprost.* – 1999, nr 34, s. 30-31
Powstanie Warszawskie i wydarzenia Sierpnia '80
24. SAMOBÓJCZA nieodpowiedzialność : powstanie warszawskie w opinii emigracyjnych historyków / Jan K. Szyszkowski // *Dziś.* – 1999, nr 8, s. 55-60
25. SENS Powstania Warszawskiego [fragm.] / Tadeusz Pelczyński; rozm. przepr. Jean François Steiner; oprac. Wojciech Baliński // *Arca na.* – 1999, nr 4, s. 80-98
26. SPÓR o historyczną rolę Powstania Warszawskiego trwa... / Wieńczyśław Wagner; rozm. przepr. Jolanta Jabłońska-Gruca // *Niedziela.* – 2001, nr 31, s. 16
27. STOLICA jaskiń : z pamięci warszawskiego Robinsona / Waclaw Gluth-Nowowiejski // *Rzeczpospolita.* – 2002, nr 215, s. A12
28. 63 [SZEŚCZDZIESIĄT trzy] dni! Niepojęty fenomen / Władysław Bartoszewski; rozm. przepr. Jarosław Kurski // *Gaz. Wybor.* – 2002, nr 180, s. 9
29. W BÓJ bez broni : Powstanie Warszawskie – pytania po latach / Jan Ciechanowski // *Polityka.* – 2000, nr 31, s. 62-63

30. W IMIĘ czego ofiara? / Wiesław Chrzanowski; rozm. przepr. Jarosław Kurski // *Gaz. Wybór.* – 2002, nr 180, s. 10
31. W IMIĘ prawa do wolności : w 58. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego / Andrzej Wernic // *Głos.* – 2002, nr 31, s. 10-11
32. W KRAINIE zapomnienia / Paweł Paliwoda // *Rzeczpospolita.* – 2002, nr 189, s. A8
„Demitologizacja” Powstania Warszawskiego
Polem. z: Mój mit / Jarosław Kurski // *Gazeta Wyborcza.* – 2002, nr 180
33. W POSZUKIWANIU racji Powstania Warszawskiego / Piotr Jarco. – Streszcz. w jęz. ang. // *Nauki Hum.* – Nr 2. – (1996), s. 177-183
34. WARSZAWA 57 lat po Powstaniu / M.G. // *Głos.* – 2001, nr 31, s. 10-11

VIII. Muzeum Powstania Warszawskiego

1. REDUTA Feldona / Paweł Smoleński // *Gaz. Wybór.* – 2001, nr 91, s. 20-21
Spór o siedzibę Muzeum Powstania Warszawskiego
2. MUZEUM wstydu : komu przeszkadza muzeum powstania warszawskiego / Łukasz Radwan // *Wprost.* – 2003, nr 31, s. 94-95
3. O NICH i dla nich : przez 60 lat czekała Warszawa na to muzeum / Tomasz Potkaj // *Tyg. Powsz.* – 2003, nr 51/52, s. 10
4. OBIEKT to nie wszystko / Lesław M[arian] Bartelski // *Przegląd.* – 2003, nr 51, s. 48-49
5. REDUTA cwaniaków / Teresa Kuczyńska // *Tyg. Solid.* – 2002, nr 31, s. 8-9
Spór o budynek przeznaczony na Muzeum Powstania Warszawskiego
6. OBOWIĄZEK pamięci : kiedy wreszcie stolica otrzyma Muzeum Powstania Warszawskiego? / Andrzej Wernic // *Głos.* – 2002, nr 40/41, s. 12-13

Andrzej Dudziak
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

15 ROCZNICA UTWORZENIA RZĄDU TADEUSZA MAZOWIECKIEGO

W 1989 roku miały miejsce wydarzenia, które nadały kształt przyszłości Polski: obrady Okrągłego Stołu (6 lutego – 5 kwietnia), wybory parlamentarne 4 czerwca do tzw. Sejmu kontraktowego i Senatu, wybór prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej gen. Wojciecha Jaruzelskiego, fiasko misji utworzenia rządu „porozumienia narodowego” przez gen. Czesława Kiszczaka.

W takiej sytuacji politycznej na stanowisko premiera 24 sierpnia powołany został Tadeusz Mazowiecki a 12 września Sejm zatwierdził skład rządu koalicyjnego powstałego wskutek utworzenia większości parlamentarnej przez Zjednoczone Stronnictwo Ludowe, Stronnictwo Demokratyczne i NSZZ „Solidarność”. Rząd ten podjął fundamentalne prace dla stworzenia podstaw do normalnego funkcjonowania państwa w warunkach demokracji i gospodarki rynkowej, przy olbrzymim wsparciu społecznym i wielkich oczekiwaniach.

Prezentowane zestawienie bibliograficzne przypomina okoliczności i warunki działania pierwszego rządu III Rzeczypospolitej. Mimo upływu czasu przyjęte wówczas rozwiązania (rezygnacja z dekomunizacji i lustracji, uwłaszczenie nomenklatury, koszty społeczne reform) nadal budzą spory i emocje, co znajduje odzwierciedlenie w wyborze publikacji zwartych (od 1989 roku) oraz artykułów (od 1996 roku). Zebrane prace podzielono na dwie zasadnicze części. Pierwsza z nich przedstawia sylwetkę Tadeusza Mazowieckiego oraz działalność jego rządu. Część druga porusza problematykę przemian społecznych realizowanych w Polsce (politycznych, gospodarczych, systemowych).

1. Premier Tadeusz Mazowiecki i jego rząd

A. Tadeusz Mazowiecki – sylwetka, działalność

1. CO SIĘ z nami stało : były premier w 10 rocznicę powołania jego rządu / Tadeusz Mazowiecki; rozm. przepr. Janina Paradowska // *Polityka*. – 1999, nr 37, s. 20-22
2. CZAS Mazowieckiego / Mirosław Głogowski // *Prz. Tyg.* – 1999, nr 34, s. 4-5

3. DWÓCH Tadeuszów do przywództwa / Krzysztof Olszewski // *R z e c z - p o s p o l i t a .* – 1997, nr 270, s. 3
Tadeusz Mazowiecki, Tadeusz Syryjczyk
4. EPOKA Mazowieckiego / Aleksander Kwaśniewski // *G a z . W y b o r .* – 2003, nr 143, s. 11
Przem. z okazji przyznania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Warszawskiego
5. INTERNOWANIE / Tadeusz Mazowiecki. – [Warszawa] : Biblioteka „Wolnego Głosu Ursusa”, 1989. – 69 s.
6. KREDOWE koła / Bogusław Mazur // *W p r o s t .* – 1997, nr 16, s. 35-36, 38
. Sylwetka Tadeusza Mazowieckiego
7. MAZOWIECKI – długi marsz / Andrzej Romanowski // *G a z . W y b o r .* – 2002, nr 91, s. 15-17
8. MEDAL św. Jerzego 2000 / Bronisław Geremek, Krzysztof Kozłowski, Roman Graczyk, Michał Czajkowski, Izet Sarajilić // *T y g . P o w s z .* – 2000, nr 51, s. 1, 8
Przyznanie odznaczenia Tadeuszowi Mazowieckiemu
9. MOJĄ siłą była Solidarność / Tadeusz Mazowiecki // *P o l i t y k a .* – 1997, nr 12, s. 20
Wystąpienie z okazji przyznania nagrody „Kamień Milowy” przez redakcję „Polityki”
10. NARESZCIE wolni! / Janusz Płaza // *T y g . S o l i d .* – 1997, nr 1, s. 15
Preambuła do nowej Konstytucji projektu T. Mazowieckiego
11. „NARZEKANIE na wszystko jest zakazane” / Tadeusz Mazowiecki; rozm. przepr. Andrzej Brzeziecki, Krzysztof Burnetko // *T y g . P o w s z .* – 2002, nr 49, s. 5
12. OPATRZNOŚĆ i polskie przemiany / Tadeusz Mazowiecki; rozm. przepr. Adam Boniecki, Jarosław Gowin // *T y g . P o w s z .* – 2000, nr 13, s. 8-9
13. ORDER uczuć pierwszej klasy / Tadeusz Mazowiecki; rozm. przepr. Wojciech Tochman // *G a z . W y b o r .* – 2002, nr 85, dod. Magazyn nr 15, s. 6-10
O działalności w charakterze Specjalnego Sprawozdawcy ONZ w b. Jugosławii
14. PARADA premierów / Tadeusz Mazowiecki, Jan Krzysztof Bielecki, Jan Olszewski, Józef Oleksy, Włodzimierz Cimoszewicz, Jerzy Buzek;

- oprac. Agnieszka Kubik, Ewa Milewicz, Jarostaw Kurski, CG // *Gaz. Wybor.* – 1999, nr 106, s. 10-13
15. PERSONALISTA pośród antynomii / Stefan Frankiewicz // *Więź.* – 2002, nr 4, s. 47-52
Sylwetka Tadeusza Mazowieckiego
16. PIĘĆ szybkich kroków żółwia / Waldemar Kuczyński // *Rzeczpospolita.* – 1997, nr 102 dod. s. V
Mowa wygłoszona podczas jubileuszu 70-lecia Tadeusza Mazowieckiego
17. POLITYKA i wartości : 75-lecie Tadeusza Mazowieckiego / Andrzej Friszke // *Rzeczpospolita.* – 2002, nr 91, s. A7
18. POLSKA na krawędzi / Tadeusz Mazowiecki; rozm. przepr. Małgorzata Subotić // *Rzeczpospolita.* – 2003, nr 63, s. A5-A6
19. POMNIK trwalszy od spiżu / Mirosław Wyrzykowski // *Gaz. Wybor.* – 2003, nr 143, s. 11
Laudacja z okazji nadania T. Mazowieckiemu tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Warszawskiego
20. PÓŁ wieku w polskiej polityce / Małgorzata Subotić // *Rzeczpospolita.* – 1997, nr 91, s. 4
Sylwetka Tadeusza Mazowieckiego
21. ROZWAŻNY rewolucjonista : Tadeusz Mazowiecki w polityce III RP / Edmund Wnuk-Lipiński // *Więź.* – 2002, nr 4, s. 57-62
22. RYZYKO działania i kwestionowania / Alojzy Orszulik // *Więź.* – 2002, nr 4, s. 53-56
Działalność polityczna Tadeusza Mazowieckiego
23. SENS opozycji, sens polityki / Roman Graczyk // *Tyg. Powsz.* – 1997, nr 16, s. 9
Działalność Tadeusza Mazowieckiego
24. ŚWIADECTWO premiera / Maria Chojnacka, Zuzanna Dąbrowska, Robert Walenciak // *Prz. Tyg.* – 1995, nr 49, s. 3
O podaniu nieprawdziwych informacji o wykształceniu Tadeusza Mazowieckiego
25. TADEUSZ Mazowiecki polityk trudnych czasów / [red. Waldemar Kuczyński, Zofia Psota]. – Warszawa : United Publishers : „Presspublica”, 1997. – 248 s. : il.
26. TADEUSZA Mazowieckiego przypadki / Marek Krukowski // *Nowe Państwo.* – 2003, nr 1, s. 12-13

27. TADEUSZ Mazowiecki – zapisy dziennikowe i notesowe / Regina Lubas-Bartoszyńska // *Prz. Hum.* – 1997, nr 1, s. 87-96
Wspomnienia z internowania
28. TAKIE sobie wspominki / Krzysztof Kozłowski // *Tyg. Powsz.* – 1997, nr 16, s. 1, 8
Sylwetka Tadeusza Mazowieckiego
29. TO BYŁ rząd zasadniczej zmiany / Tadeusz Mazowiecki; rozm. przepr. Agnieszka Magdziak-Miszewska, Cezary Gawryś, Andrzej Friszke // *Więź.* – 1997, nr 3, s. 17-25
30. TYTUŁ obroniony całym życiem : 12 czerwca Tadeusz Mazowiecki odebrał doktorat honoris causa Uniwersytetu Warszawskiego / Andrzej Brzeziecki // *Tyg. Powsz.* – 2003, nr 25, s. 3
31. ZANIKAJĄCA Unia : po odejściu Tadeusza Mazowieckiego / Małgorzata Subotić // *Rzeczpospolita.* – 2002, nr 269, s. A4
32. ZANIM powstała „Więź” : „fronda” Tadeusza Mazowieckiego i Janusza Zabłockiego z PAX / oprac. Grzegorz Sołtysiak // *Przegład.* – 2000, nr 44, s. 21
33. „ŻÓŁW” w akcji / Krzysztof Burnetko // *Tyg. Powsz.* – 1997, nr 16, s. 9
Działalność Tadeusza Mazowieckiego w charakterze Specjalnego Sprawozdawcy ONZ w b. Jugosławii w 1992 r.

B. Pierwszy rząd III Rzeczypospolitej

1. DZIAŁALNOŚĆ rządu Tadeusza Mazowieckiego na rzecz integracji Polski ze strukturami politycznymi i ekonomicznymi Europy Zachodniej / Kazimierz Robakowski // *Probl. Hum.* – 1997, z. 1, s. 47-53
2. DZIESIĘĆ lat później / Edmund Wnuk-Lipiński // *Polityka.* – 1999, nr 1, s. 18, 20-21
Bilans III Rzeczypospolitej
3. GABINET przechodni / Wiesław Władyka // *Polityka.* – 1996, nr 6, s. 4-7
Premierzy Rzeczypospolitej
4. MAMY premiera! / John Davis. – (Raporty ambasadora Davisa; cz. 5) // *Gaz. Wybor.* – 2001, nr 151, s. 21-22
Wybór Tadeusza Mazowieckiego
5. NA KRAWĘDZI / John Davis, James Baker, Jack Matlock. – (Raporty ambasadora Davisa; cz. 4) // *Gaz. Wybor.* – 2001, nr 145, s. 18-19
Kulisy tworzenia solidarnościowego rządu w 1989 roku oraz stanowisko Rosji wobec tego rządu

6. NASZA wiara i złudzenia / Aleksander Paszyński; rozm. przepr. Anna Wielopolska // *Rzeczpospolita*. – 1999, nr 201, s. A3
Rząd Tadeusza Mazowieckiego
7. ODŁĄCZONE telefony / Tadeusz Mazowiecki; rozm. przepr. Małgorzata Subotić // *Rzeczpospolita*. – 1999, nr 213, s. A3
Utworzenie rządu w 1989 r.
8. PREMIER obsadza swoimi : jak kierownictwo PZPR oceniało pierwsze tygodnie rządu Mazowieckiego / oprac. Grzegorz Sołtysiak // *Prze-gład*. – 2003, nr 19, s. 49-50
9. ROK rządu premiera Mazowieckiego / [oprac. zespół Robert Jurczakowski (kierownik) i in.]. – Warszawa : PAP, 1990. – 210 s. : il. – (Zeszyty Dokumentacyjne / Polska Agencja Prasowa. Redakcja Zagraniczna); (Seria Monograficzna; 6/271)
10. RZĄD pod specjalnym nadzorem / Tomasz Mianowicz // *Rzeczpospolita*. – 1999, nr 243, s. D4-D5
Rząd premiera Tadeusza Mazowieckiego
11. RZĄD Tadeusza Mazowieckiego / oprac. Filip Gawryś, Michał Janowski, Andrzej Stankiewicz // *Rzeczpospolita*. – 1999, nr 213, s. A4-A5
12. SIŁA złego na pierwszego / Tadeusz Mazowiecki; rozm. przepr. Ewa Milewicz // *Gaz. Wybor.* – 1999, nr 213, s. 9-11
Utworzenie rządu w 1989 r.
13. 1791 [TYSIĄC siedemset dziewięćdziesiąt jeden], 1918, 1989 / Andrzej Romanowski // *Tyg. Powsz.* – 1999, nr 38, s. 1, 4
10 rocznica utworzenia rządu Tadeusza Mazowieckiego
14. URODZINY : 12 września święto III Rzeczypospolitej / Bogusław Mazur // *Wprost*. – 1999, nr 38, s. 22-24
15. W DRODZE do integracji – rzecz o rządzie Tadeusza Mazowieckiego / Elżbieta Lesiewicz // *Prz. Politoł.* – 2002, nr 1, s. 25-35
16. WARIACJE na temat grubej linii / Jerzy Jedlicki // *Gaz. Wybor.* – 1997, nr 98, s. 8-10
Polityka rządu Tadeusza Mazowieckiego

II. Przemiany w Polsce z perspektywy

A. Polityka wewnętrzna

a. Pozycje zwarte

1. BITWA o Polskę / Jan Maria Jackowski. – Warszawa : „Ad Astra”, 1993. – 187 s.

2. CZAS na zmiany / z Jarosławem Kaczyńskim rozmawiają Michał Bichniewicz i Piotr M. Rudnicki. – Warszawa : Editions Spotkania, [1995]. – 187 s. : il.
3. GABINETY koalicyjne w Polsce w latach 1989-1996 / pod red. Marka Chmaja, Marka Żmigrodzkiego. – Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1998. – 234 s.
4. GEOGRAFIA władzy w Polsce / Jan Wendt. – Gdańsk : Wydaw. Uniwersytetu Gdańskiego, 2001. – 289 s. : mapy
5. JAK oszukano naród / Jerzy Robert Nowak . – Warszawa : „Maroń”, [2001]. – 68 s. – (Biblioteka Książek „Niepoprawnych Politycznie”; t. 3)
6. LEWY czerwcowy : mówią Kaczyński, Macierewicz, Parys, Glapiński, Kostrzewa-Zorbas / Jacek Kurski, Piotr Semka. – Warszawa : Editions Spotkania, [1992]. – 255 s.
7. ODWROTNA strona medalu / z Jarosławem Kaczyńskim rozmawia Teresa Bochwic; [do druku przygot. T. Bochwic]. – Warszawa : „Most”; Chotomów : „Verba”, 1991. – 151 s.
8. POLSKA, rok 1989 : w kręgu refleksji nad zmianą polityczną / Karol B. Janowski. – Kielce : Wydział Zarządzania i Administracji WSP – Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998. – 347 s.
9. POSTKOMUNISTYCZNA rzeczywistość Polski : czerwiec 1990-maj 1993 : (w poszukiwaniu obiektywnej prawdy) / Lech Stankiewicz [nazwa], (Ignacy Kelling) [pseud.]. – [Wyd. 2 zm.]. – Toruń : „Ethos”, 1993. – 95 s. – (Biblioteka Współczesnej Myśli Humanistycznej)
10. PROSTO w oczy : z Janem Olszewskim rozmawia Ewa Polak-Pałkiewicz / [Jan Olszewski, Ewa Polak-Pałkiewicz]. – Warszawa : „Ad Astra”, 1997, 379 s. : il.
11. PROTOKÓŁ spisany w związku z dokonaną zdradą narodu polskiego i państwa polskiego w latach 1989-2002 / Stanisław Ceberek. – Warszawa : Polska Oficyna Wydawnicza, 2002. – 136 s. : il.
12. REGLAMENTOWANA rewolucja : rozkład dyktatury komunistycznej w Polsce 1988-1990 / Antoni Dudek. – Kraków : „Arcana”, 2004. – 511 s. : tab. – (Arkana Historii)
13. ROK 1989 – Bronisław Geremek opowiada, Jacek Żakowski pyta. – Warszawa : „Plejada” : „Dom Słowa Polskiego”, 1990. – 380 s. : il.
14. RZĄDZENIE koalicyjne w Polsce : (bilans doświadczeń lat dziewięćdziesiątych) / Grzegorz Rydlewski; Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. – Warszawa : „Elipsa” : Fundacja „Politeja”, 2000. – 180 s.

15. SPÓR o Polskę 1989-99 : wybór tekstów prasowych / wstęp, wybór i układ Paweł Śpiewak. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2000. – 724 s. : il.

b. Artykuły

1. CO SIĘ stało z naszą rewolucją? / Andrzej Urbański // *Arka*. – 1995, nr 3, s. 3-10
2. CO ZROBIĆ z rokiem 1989? / Piotr Buras // *Więź*. – 1999, nr 5, s. 41-47
3. COŚ trzyma nas za nogi : z III RP niezadowoleni są wszyscy: ci biedni i ci bogaci, rządzący i rządzeni / Jerzy Głuszczyński; rozm. przepr. Robert Walenciak // *Przeгляд*. – 2003, nr 9, s. 12-15
4. DO GRANIC możliwego / Bronisław Geremek; rozm. przepr. Małgorzata Subotić // *Rzeczpospolita*. – 1999, nr 128, s. A4-A5
Wydarzenia minionych 10 lat
5. DYNAMIT pod Polską : rozmowa z posłem Janem Olszewskim, premierem rządu RP w latach 1991-1992, przewodniczącym Ruchu Odbudowy Polski / rozm. Małgorzata Goss // *Nasz Dziennik*. – 2004, nr 148, s. 20-21
6. DZIESIĘĆ lat : 1989-1999 [fragm. książki] / Stefan Niesiołowski // *W drodze*. – 1999, [nr] 5, s. 52-63
7. DZIESIĘĆ lat wolności : 1918-1928 i 1989-1999 : czy nie mamy niepodległości? / Bogusław Mazur // *Wprost*. – 1998, nr 46, s. 24-26, 28
8. FOTELE obrotowe premierów / Helena Kowalik, Halina Małyszewska // *Prawo i Życie*. – 1996, nr 5, s. 1, 4-5
Dymisje premierów w latach 1989-1996
9. JAK straciliśmy Polskę / Radek Sikorski // *Gaz. Wybor.* – 1998, nr 22, s. 20-21
10. KRAJ i region : bilans pierwszej dekady / Marek S[tanisław] Szczepański // *Śląsk*. – 1999, nr 6, s. 15-17
11. KSIĘGA przychodów / Ewa Wilk // *Polityka*. – 1999, nr 14, s. 26-28
„Księga X-lecia Polski Niepodległej”.
12. KTO właściwie wygrał? / Piotr Skórzyński // *Nowe Państwo*. – 2002, nr 5, s. 38-40
Bilans ostatniej dekady
13. LATA dziewięćdziesiąte : (zarys oceny) / Jerzy J[ózef] Wiatr // *Mysł Socjaldemokr.* – 2002, nr 1, s. 14-23
14. LEKCJA ustroju : 10 lat / Roman Graczyk // *Gaz. Wybor.* – 1999, nr 133, s. 16

15. MANIPULACJA na wielką skalę / Jan Olszewski; rozm. przepr. Waldemar Gonczaruk // *Nasz Dziennik*. – 2004, nr 136, s. 19
16. MĄDROŚĆ etapów : dziesięciolecie III Rzeczypospolitej / Janusz A. Majcherek // *Rzeczpospolita*. – 1999, nr 80, s. 8
17. MIĘDZY ludową a biznesową... / Bohdan Cywiński // *Rzeczpospolita*. – 2001, nr 180, s. A8
Przemiany po 1989 roku
18. NA HISTORYCZNYM zakręcie / Bohdan Cywiński // *Rzeczpospolita*. – 2001, nr 174, s. A8
Bilans rządów solidarnościowych lat 1989-2001
19. NARODZINY oligarchii / Ryszard Bugaj // *Rzeczpospolita*. – 2003, nr 4, s. A7
20. „OKRĄGŁY Stół” po dziesięciu latach / Jadwiga Staniszkis // *Tyg. Solid*. – 1999, nr 7, s. 19
21. PODWÓJNA rocznica / Piotr Skórzyński // *Arcana*. – 2002, nr 3, s. 36-46
Refleksje w trzynastą rocznicę wyborów parlamentarnych 1989 roku
22. PODWÓJNE życie demokracji / Edmund Wnuk-Lipiński; rozm. przepr. Małgorzata Subotić // *Rzeczpospolita*. – 2004, nr 131, s. A5, A8-A9
23. POLSKA dekada / Jerzy Sławomir Mac // *Wprost*. – 1999, nr 22, s. 24-32
Dziesięć lat III Rzeczypospolitej
24. POLSKA schizofrenia / Adam Krzemiński // *Res Pub. Nowa*. – 2001, nr 6, s. 30-37
Polityczne spory i debaty lat 90-tych
25. POLSKIE kłamstwa /Robert Gwiżdowski // *Wprost*. – 2003, nr 24, s. 18-23
26. POSTKOMUNISTYCZNE państwo / Jadwiga Staniszkis // *Arcana*. – 2000, nr spec. s. 85-95
27. ROK 1989: szanse wykorzystane, szanse utracone / Tomasz Wiścicki, Jarosław Kaczyński, Ryszard Bugaj, Andrzej Wielowieyski, Andrzej Friszke, Inka Ślędzka; oprac. T. Wiścicki // *Więź*. – 1999, nr 5, s. 18-40
28. SPIRALĄ w dół / Jadwiga Staniszkis; rozm. przepr. Rafał Pazio, Tomasz Sommer // *Najwyż. Czas.* – 2001, nr 15/16, s. VII-XI
Polityka społeczno-gospodarcza państwa
29. ŚWIADECTWO w dwunastą rocznicę nowej Polski / Wojciech Jaruzelski // *Myśl Socjaldemokr.* – 2002, nr 1, s. 5-13
30. TRANSATLANTYK Polska : 10 lat III RP: utracone dzieciństwo, pożarte dzieci / Jerzy Surdykowski // *Wprost*. – 1999, nr 23, s. 36-38

31. III [TRZECIA] RP [Rzeczpospolita] w wersji sympatycznej : „Księga dziesięciolecia Polski niepodległej 1989-1999” / Kazimierz Groblewski // *Rzeczpospolita*. – 1999, nr 103, s. 3
32. W UKŁADZIE „okrągłego stołu” / Krzysztof Wyszkowski; rozm. przepr. Piotr Bączek // *Głos*. – 2002, nr 28, s. 10-11
33. WIDZENIA nad Zatoką Neapolitańską / Gustaw Herling-Grudziński; rozm. przepr. Elżbieta Morawiec // *Arcana*. – 1999, nr 6, s. 40-43; nr spec. s. 96-97
Ocena dekady 1989-1999
34. WOJNA na górze : pierwsza dekada / Paweł Śpiewak // *Prz. Polit.* – 2000, nr 46/47, s. 78-90
35. WOJNY pałaców / Jacek Raciborski; rozm. przepr. Jarosław Kurski // *Gaz. Wybor.* – 2004, nr 23, s. 14
Na marginesie książki „Demokracja polska 1989-2003”
36. WSZECHWŁADZA oligarchii – czyli co nas czeka / Jadwiga Staniszkis; rozm. przepr. Teresa Wójcik // *Tyg. Solid.* – 1996, nr 31, s. 1, 12-13
37. ZWYCIĘSTWO PRL? / Magdalena Jarecka // *Więź*. – 1999, nr 5, s. 56-60
Ocena dekady 1989-1999

B. Transformacja systemu społeczno-gospodarczego

a. Pozycje zwarte

1. A MIAŁO być tak pięknie... : polska scena publiczna lat dziewięćdziesiątych : praca zbiorowa / pod red. Barbary Lewenstein i Wojciecha Pawlika; Uniwersytet Warszawski. Instytut Stosowanych Nauk Społecznych. – Warszawa : UW. ISNS, 1994. – 367 s.
2. BILANS niesentymalny / Edmund Mokrzycki; Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk. – Warszawa : Wydaw. IFiS PAN, 2001. – 199 s. – (Biblioteka Studiów Socjologicznych; 3)
3. DEMOKRACJA polska 1989-2003 / Jerzy J. Wiatr [i in.]. – Warszawa : „Scholar”, 2003. – 346 s.
4. EKONOMIA niepodległości / Adam Glapiński, Sławomir Dąbrowski. – Warszawa : [„Alfa-Wero”], 2000. – 298 s.
5. JAKA Polska? : węzłowe problemy katolickiej nauki społecznej / Józef Majka. – Wrocław : Wydaw. Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, 1991. – 270 s.
6. PIĘĆ lat po czerwcu. – Warszawa : Centrum im. Adama Smitha, 1994. – 174 s.

7. POLEMIKI w drodze (do kapitalizmu) : wybór komentarzy, polemik i wywiadów z lat dziewięćdziesiątych / Jan Winiecki. – Warszawa : C.H. Beck, 2001. – 247 s. – (Academia Oeconomica Poleca)
8. POSTKOMUNIZM : próba opisu / Jadwiga Staniszkis. – Gdańsk : „Słowo / Obraz Terytoria”, 2001. – 303 s. – (Idee i Polityka)
9. RZĄDY zbirów : 1940-1990 / Henryk Pająk, Stanisław Żochowski. – Lublin : „Retro”, 1996. – 388 s.
10. SEJM „Kontraktowy” w transformacji systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej / Marek Chmaj. – Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1996. – 214 s.
11. SIEDMIOLATKA czyli Kto ukradł Polskę? / Jacek Kuroń, Jacek Żakowski. – Wrocław : Wydaw. Dolnośląskie, 1997. – 235 s.
12. SPORY o historię i współczesność / Jerzy Robert Nowak. – Warszawa : „von borowiecky”, 2000. – 659 s.
13. TRANSFORMACJA społeczno-gospodarcza w Polsce / Rządowe Centrum Studiów Strategicznych. – Warszawa : RCSS, 2002. – 308 s.
14. TRANSFORMACJA ustroju politycznego Polski w latach 1989-98 / Jerzy Muszyński; Wyższa Szkoła Zarządzania i Marketingu w Warszawie. – Warszawa : WSZIM, 2000. – 395 s.
15. ZWIERZĘ niepolityczne : zbiór artykułów naukowych, publicystycznych oraz felietonów z lat 1970-2001 / Jadwiga Staniszkis; pod red. Jerzego Brzezińskiego i Piotra Chuchro. – Komorów : Fundacja Pomocy „Antyk” : „Antyk – Marcin Dybowski”, [2003]. – 664 s.

b. Artykuły

1. DROGA donikąd / Wacław Wilczyński // *Wprost*. – 2001, nr 8, s. 42-43
2. DWA nurty czarnowidztwa : transformacja / Jan Winiecki // *Rzeczpospolita*. – 2000, nr 26, s. A10
3. JERZY Giedroyc o „Solidarności”, władzy i dekomunizacji [fragm.] / Marta Krzysiek // *Zdanie*. – 2001, nr 1/2, s. 70-76
4. LEKCJA z polskiej transformacji / Marek Belka // *Nowe Życie Gosp.* – 2000, nr 5, s. 16-18
5. NIE DOKOŃCZONA transformacja / Jan Winiecki; rozm. przepr. Marcin Makowiecki // *Nowe Życie Gosp.* – 1996, nr 44, s. 14-15
6. ODCHODZENIE od złudzeń? : o dziesięcioleciu przemian społecznych i gospodarczych [dyskusja redakcyjna] / Tomasz Wiścicki, Waldemar Kuczyński, Ryszard Bugaj, Andrzej Rychard, Krzysztof Mańdel; oprac. Agnieszka Magdziak-Miszewska // *Więź*. – 2000, nr 2, s. 39-53

7. PAŃSTWO i gospodarka / Anna Fornalczyk // *Nowe Życie Gosp.* – 1996, nr 41, s. 24-26
8. PRZEGRANA rewolucja [fragm. ref.] / Tadeusz Kowalik // *Nowe Życie Gosp.* – 1997, nr 4, s. 26-29
9. ROCZNICE, pamięć i przyszłość / Aleksander Smolar // *Znak*. – 2001, nr 11, s. 12-38
Polska i Europa w 20 lat po powstaniu „Solidarności” i przemianach w 1989 r.
10. SZOK transformacji / Irena Dryll // *Nowe Życie Gosp.* – 2002, nr 24, s. 4-7
Raport Rządowego Centrum Studiów Strategicznych „Transformacja społeczno-gospodarcza w Polsce”
11. W POSZUKIWANIU straconego sensu / Jadwiga Staniszkis; rozm. przepr. Adam Cymer // *Nowe Życie Gosp.* – 2003, nr 8, s. 16-17, 23
Społeczne koszty transformacji gospodarki

C. Gospodarka

a. Pozycje zwarte

1. OBŁĘD reform : wyprzedaż Polski / Kazimierz Z. Poznański. – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 2001. – 151 s.
2. PAŃSTWO w przebudowie / Leszek Balcerowicz. – Kraków : „Znak”, 1999. – 199 s.
3. TRANSFORMACJA polskiej gospodarki : sukces czy porażka? / Grzegorz W. Kołodko. – Warszawa : „BGW”, 1992. – 197 s.
4. WIELKA przemiana : upadek i odrodzenie polskiej gospodarki / Rafał Krawczyk. – Warszawa : „Interim”, 1990. – 191 s.

b. Artykuły

1. ANATOMIA rozkładu / Krzysztof Mazur // *Najwyż. Czas.* – 2003, nr 7, s. XXXII-XXXIII
2. AKUSZER polskiego cudu / Danuta Zagrodzka // *Gaz. Wybor.* – 1999, nr 151, dod. s. 12-14
Amerykański ekonomista Jeffrey Sachs
3. BIEG z przeszkodami / Leszek Balcerowicz; rozm. przepr. Waldemar Kumów // *Gaz. Wybor.* – 1997, nr 96, s. 14-15
4. BOHATER antycznej tragedii / Filip Gawryś // *Rzeczpospolita.* – 1999, nr 134, s. A6
Strategia gospodarcza Leszka Balcerowicza

5. CZAS przebudowy / Leszek Balcerowicz // *Wprost.* – 1997, nr 33, s. 44-45
6. CZAS wielkiego przekreślenia / Kazimierz Z. Poznański; rozm. przepr. Andrzej Dryszel // *Przeгляд.* – 2000, nr 21, s. 3, 5
Ocena przemian gospodarczych
7. CZEGO od nas chce MFW i OECD / Łukasz Wilkowicz // *Gaz. Bank.* – 2001, nr 17, s. 5-6
Ocena polskiej gospodarki i polityki pieniężnej
8. DZIESIĘĆ lat po Balcerowiczu / Leszek Gilejko, Krystyna Tokarska-Biernacik // *Przeгляд.* – 2000, nr 19, s. 20
9. EKONOMIA KAINesowska / Krzysztof Mazur // *Najwyż. Czas.* – 2003, nr 24, s. XXVIII-XXIX
10. GRZECHY główne polskich reformatorów / Konrad W. Studnicki-Gizbert // *Dziś.* – 2001, nr 10, s. 31-36
11. HAMULEC ręczny / Jeffrey Sachs; rozm. przepr. Tomasz Wróblewski // *Wprost.* – 1997, nr 1, s. 17-18
Reformy polskiej gospodarki na tle krajów Europy Środkowej
12. HISTORIA błędów i wypaczeń / Witold Gadomski // *Gaz. Wybor.* – 1999, nr 143, s. 20, 22-23
Gospodarka ostatniej dekady
13. JAK Balcerowicz rynek budował / Piotr Bączek // *Głos.* – 2001, nr 2, s. 14-15
14. JAK tu wierzyć w cuda / Witold Gadomski // *Gaz. Wybor.* – 1999, nr 138, s. 22, 24
Polityka gospodarcza ostatniego dziesięciolecia
15. JAK wpadamy w długi / Krzysztof Mazur // *Najwyż. Czas.* – 2003, nr 47, s. VI-VII
16. KAPITALIZM oswojony : polska transformacja / Edmund Mokrzycki // *Gaz. Wybor.* – 2001, nr 187, s. 10-12
17. KOMPLEKS Balcerowicza / Michał Zieliński // *Wprost.* – 2001, nr 30, s. 38-40
Reformy gospodarcze
18. KRÓTKI kurs historii transformacji / Waldemar Kuczyński // *Rzeczpospolita.* – 2003, nr 261, s. B4
19. KTO rządzi Polską? / Michał Zieliński // *Tyg. Powsz.* – 1998, nr 8, s. 1, 5
20. LEKSYKON Bratkowskiego / Stefan Bratkowski // *Wprost.* – 2000, nr 22, s. 36-39

21. LIBERALIZM na rozdrożu? / Marcin Makowiecki // *Nowe Życie Gosp.* – 1999, nr 3, s. 35
Ocena reform gospodarczych ostatniego 10-lecia
22. MIT wzrostu / Michał Zieliński // *Wprost.* – 2001, nr 42, s. 48-49
23. NOBEL dla Balcerowicza / Stefan Bratkowski // *Wprost.* – 2002, nr 35, s. 30-33
24. ONI biorą wszystko / Teresa Kuczyńska // *Tyg. Solid.* – 1996, nr 22, s. 1, 10-11
Udział postkomunistów w organizacjach i strukturach gospodarczych
25. PO DZIESIĘCIU latach / Stefan Abner // *Kultura.* – 1999, nr 9, s. 16-29
26. PIĄTA fala / Jeffrey Sachs; rozm. przepr. Juliusz Urbanowicz // *Wprost.* – 1997, nr 34, s. 19-20
Ocena reform gospodarczych
27. PIĘTNASTIE wigilii później / Krzysztof Mazur // *Najwyż. Czas.* – 2003, nr 51/52, s. XVI-XVII
28. PLAGIAT Balcerowicza / Jerzy Solarz // *Dziś.* – 1996, nr 5, s. 22-25
Wpływ międzynarodowych organizacji finansowych na reformę gospodarczą w Polsce
29. PLAN Balcerowicza – sukces czy porażka? / Aurelia Polańska // *Prakseologia.* – 1995, nr 1/2, s. 209-213
30. POLACY contra Polska / Jan Winiecki; rozm. przepr. Mirosław Cielemecki, Krzysztof Trębski // *Wprost.* – 1999, nr 50, s. 46
Rozwój gospodarki ostatniej dekady
31. POLSKA po przejściach / Ryszard Bugaj. – (Stracona dekada?) // *Rzeczpospolita.* – 2002, nr 197, s. A5, A7
32. PRZEŻYJMY to jeszcze raz / Leszek Balcerowicz // *Wprost.* – 1999, nr 43, s. 56-57
Wprowadzenie reform gospodarczych
33. PRZYMUSOWA liberalizacja / Jadwiga Staniszkis; rozm. przepr. Bogusław Mazur // *Wprost.* – 2001, nr 18, s. 19-20
34. RÓŻNA wartość sukcesu / Leszek Balcerowicz // *Wprost.* – 2001, nr 47, s. 54, 56
Sukces w gospodarce
35. SIEDEM dni, które wstrząsnęły Polską : Komisja Nadzwyczajna do reform Balcerowicza / Janina Paradowska // *Polityka.* – 1999, nr 52, s. 76-78
36. SKOK stulecia : kulisy III RP : jak powstał „Plan Balcerowicza” / Joanna Kluzik-Rostkowska, Dorota Maciejka // *Wprost.* – 1998, nr 52, s. 32-34

37. SPIRALA w dół / Jadwiga Staniszkis; rozm. przepr. Rafał Pazio, Tomasz Sommer // *Najwyż. Czas.* – 2001, nr 15/16, s. VII-XI
Polityka społeczno-gospodarcza państwa
38. TERAZ Polska / Krzysztof Mazur // *Najwyż. Czas.* – 2002, nr 47, s. XXXII-XXXIII
39. W DRUGIEJ lidze / Marek Dąbrowski // *Gaz. Wybor.* – 1997, nr 50, s. 22-23
Gospodarka polska na tle postkomunistycznych krajów europejskich
40. W POSZUKIWANIU straconego sensu / Jadwiga Staniszkis; rozm. przepr. Adam Cymer // *Nowe Życie Gosp.* – 2003, nr 8, s. 16-17, 23
Społeczne koszty transformacji gospodarki
41. ZBIOROWY sukces / Kazimierz Z. Poznański // *Prz. Tyg.* – 1998, nr 2, s. 20
Gospodarka rynkowa

BIBLIOGRAFIE OSOBOWE

Julio Cortazar
90 rocznica urodzin
20 rocznica śmierci

Julio Cortazar – ur. 26.08.1914 – zm. 12.02.1984 – pisarz argentyński. Urodził się w Brukseli. Dzieciństwo spędził jednak w Argentynie (Buenos Aires), w kraju rodziców. Tam zdobył wykształcenie i pracował jako nauczyciel i tłumacz. W 1951 roku, rozczarowany reżimem Perona i stagnacją argentyńskiej klasy średniej, przeniósł się do Paryża. Występował w obronie praw człowieka w Ameryce Łacińskiej, pracował dla UNESCO, brał udział w działalności iewicy latynoamerykańskiej. Wiele podróżował, m.in. wielokrotnie był w Polsce.

Debiutował w 1951 roku zbiorem opowiadań „Bestiarium”. Pisał powieści, nowele, eseje, poezję, tworzył albumy, komiksy i reportaże, scenariusze (m.in. do filmu „Powiększenie” 1967) i dramaty. Należał do odnowicieli prozy hiszpańskiej. Pisarstwo jego cechuje nowatorstwo formy, wieloznaczność, przenikanie się świata realnego z wymagowanym, tematyczna niezwykłość i wielkie poczucie humoru. Ukazuje wyobcowanego współczesnego człowieka pragnącego ocalić swą indywidualność.

Na dorobek pisarza składają się m.in.: powieści – „Nagrody” (1960), „Gra w klasy” (1963), „62. Model do składania” (1968), „Książka dla Manuela” (1973), opowiadania – „Koniec zabawy” (1956), „Tajemna broń” (1959), „Opowieści o kronopkach i famach, i inne historie” (1962), „Dla wszystkich ten sam ogień” (1966), „Ośmiościan” (1974), „Niewpory: (1982); eseje – „W osiemdziesiąt światów dookoła dnia” (1967), „Ostatnia runda” (1969).

a. Pozycje zwarte

1. AUTONAUICI z kosmostrady albo Pozaczasowa podróż Paryż–Marsylia / Carol Dunlop, Julio Cortazar. – Warszawa : „Muza”, 1999. – 333 s. : il. – (Portrety)
2. LEKSYKON prozaików : dla szkół i miłośników literatury / Janusz Termer. – Warszawa : „Iskry”, 2001. – S. 153-155
3. SŁOWNIK pisarzy i dzieł współczesnych : kanon lektur na początek XXI wieku / Aneta Grodecka. – Warszawa : Polonia Press, 2000. – S. 92-95

b. Artykuły

1. CZAS prozaiczności / Michał Markiewicz // *Pro Libris*. – 2002, nr 2, s. 28-33
2. DOKOŁA cortazarowskich światów / Michał Markiewicz // *Szkice Hum.* – 2002, nr 1/2, s. 181-188
3. GRY Cortazara / Eraldo Affinati // *Forum*. – 1995, nr 28, s. 17
4. JULIO Cortazar dramaturg / Adam Komorowski // *Dialog*. – 1997, nr 7, s. 85-89
5. O CZYTANIU utworów Julia Cortazara na „godzinach polskiego” w gimnazjum / Elżbieta Dutka // *Nowa Polska*. – 2002, nr 1, s. 10-19
6. SPOTKANIA z Cortazarem / Zofia Chądzyńska // *Rzeczpospolita*. – 1997, nr 75, dod. s. II
7. TRZYDZIEŚCI lat minęło... od kiedy boom powieści latynoamerykańskiej zadziwił świat nowym spojrzeniem na rzeczywistość / Fietta Jarque // *Forum*. – 1997, nr 30, s. 16-17

Powieść latynoamerykańska i jej twórcy.

Melchior Wańkowicz
30 rocznica śmierci

Melchior Wańkowicz – ur. 10.01.1892 – zm. 10.09.1974 – prozaik, reportażysta. Urodził się w Kałużycach (Białoruś) w kresowej rodzinie ziemiańskiej. Studiował w Krakowie w Szkole Nauk Politycznych i na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Naukę ukończył w Warszawie. Działal w akademickich organizacjach niepodległościowych, założył i redagował (1909-1911) konspiracyjne pismo „Wici”. Służył jako żołnierz w Korpusie Polskim w Rosji (1917-1918) oraz w Wojsku Polskim (1918-1920). Pracował w redakcji dziennika „Kurier Porannego” (1922-1923); był naczelnikiem Wydziału Prasowego i Widowiskowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (1923-1926), współzałożycielem wydawnictwa „Rój” (1927-1939). Podróżował po Meksyku (1926-1927) i Związku Radzieckim. Po wybuchu wojny w 1939 roku przedostał się do Rumunii, przebywał na Cyprze, Bliskim Wschodzie, we Włoszech, w Niemczech. Pracował jako korespondent wojenny II Korpusu Polskiego (1943-1945), uczestniczył w bitwie pod Monte Cassino. Lata 1947-1949 spędził we Francji i Wielkiej Brytanii. W 1949 roku osiadł w Stanach Zjednoczonych, skąd powrócił do kraju (1958). Podpisał „List 34” – protest przeciwko polityce kulturalnej PRL. Aresztowano go pod zarzutem szpiegostwa., otrzymał wyrok w zawieszeniu.

Pisał książki dokumentalne, opowieści wspomnieniowe, reportaże z podróży, powieści, uprawiał publicystykę. Zastąpił jako autor opowieści reportażowych łączących autentyczność zdarzeń ze wspomnieniami i anegdotami. Posługiwał się językiem obrazowym, nawiązywał do zanikającej tradycji gawędy szlacheckiej.

Na dorobek pisarza składają się m.in. „Szczęśliwe lata” (1934); „Opierzona rewolucja” (1934); „Na tropach Smętka” (1936); „C.O.P...” (1938); „Sztafeta” (1939); „Bitwa o Monte Cassino” t. 1-3 (1945-1947); „Kundlizm” (1947); „Ziele na kraterze” (1951); „Panorama losu polskiego” cz. 1-3 (1954-1955); „Monte Cassino” (1957); „Hubalczycy” (1959); „Westerplatte” (1959); „Tędy i owędy” (1961); „W ślady Kolumba” cz. 1-3 (1967-1969); „Od Stolpców po Kair” (1969); „Karafka La Fontaine'a” (1972-1980).

a. Pozycje zwarte

1. BLISKO Wańkowicza / Aleksandra Ziółkowska. – [Wyd. 3]. – Kraków : Wydaw. Literackie, 1988. – 96 s.
2. MELCHIOR Wańkowicz : bibliografia / oprac. Regina Kapalka; Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smołki w Opolu. Dział Infor-

- macyjno-Bibliograficzny. – Opole : WBP, 1992. – 16 s. – (Bibliografie Osobowe / Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smółki w Opolu)
3. NA TROPACH Wańkowicza / Aleksandra Ziółkowska-Boehm. – Warszawa : Prószyński i S-ka, 1999. – 363 s. : il. – (Fakt)
 4. O MELCHIORZE Wańkowiczu – nie wszystko / Mieczysław Kurzyna. – Wyd. 2. – Warszawa : „Pax”, 1977. – 302 s. : il.
 5. PROCES Melchiora Wańkowicza 1964 / Aleksandra Ziółkowska. – Warszawa : Nowe Wydaw. Polskie, 1990. – 208 s.
 6. REPORTAŻE wojenne Melchiora Wańkowicza (1939-1945) / Kazimierz Wolny; [Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza. Oddział w Kielcach]. – Kielce : „Tarcza”, 1995. – 282 s.
 7. SZCZENIĘCE lata / Melchior Wańkowicz. – [Wyd. 6 i. e. 7]. – Warszawa : „Nasza Księgarnia”, 1990. – 125 s. : il. – (Złoty Liść)
 8. SZTUKA reportażu wojennego Melchiora Wańkowicza / Kazimierz Wolny; Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Rzeszowie. – Rzeszów : Wydaw. WSP, 1991. – 185 s
 9. WAŃKOWICZ / Mieczysław Kurzyna. – Warszawa : Agencja Autorska : Dom Książki, 1972. – 70 s. – (Sylwetki Współczesnych Pisarzy; nr 22)
 10. WAŃKOWICZ krzepi : wywiad – rzeka / Krzysztof Kąkolewski. – [Wyd. 4]. – Lublin : Wydaw. Lubelskie, 1987. – 119 s. : il.
 11. WOKÓŁ twórczości Melchiora Wańkowicza : w stronę dziennikarstwa, socjologii, polityki oraz krytyki literackiej / Kazimierz Wolny-Zmorzyński, Międzynarodowa Szkoła Dziennikarstwa, Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej. Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. – Kraków; Kielce : „Tarcza”, 1999. – 131 s.
 12. Z KRESÓW do Wielkopolski : Wańkowicz w Jerce / Dorota Mycielska. – Krzywiń : Krzywińskie Towarzystwo Kultury, 2002. – 149 s.
 13. ZIELE na kraterze / Melchior Wańkowicz. – Łódź : „Literatura”, 1998. – 397 s. – (Lektura Szkolna)

b. Artykuły

1. JAK Białoruski Kwiatek z Ameryką się pasował / Michał Łuczewski // Konteksty. – 2002, nr 1/2, s. 229-236
Cykl reportaży amerykańskich Melchiora Wańkowicza „W ślady Kolumba”
2. MELCHIORA Wańkowicza „Klub Trzeciego Miejsca” / Marian Stępień // Zdanie. – 2001, nr 1/2, s. 54-59

3. MELCHIOR Wańkowicz wobec rzeczywistości lat 1939-1956 / Bogusław Włodawiec // *Prz. Pol.* – 1995, z. 3, s. 55-62
4. PAN Jezus nie urodził się gdzieś w Polsce : blisko Wańkowicza / Krzysztof Masłoń // *Rzeczpospolita*. – 2003, nr 300, s. A11
5. PAN Wańkowicz i ciotki / Antoni Kroh // *Gaz. Wybor.* – 1998, nr 131, s. 60-64
6. TECZKA Wańkowicza : kulisy procesu w tajnych materiałach MSW / oprac. Grzegorz Sołtysiak // *Prz. Tyg.* – 1998, nr 16, s. 14
7. SŁOWA na koturnach : pisarze emigracyjni, których znałem [fragm.] / Adam Tomaszewski // *Akcjent*. – 2002, nr 3, s. 41-58
8. WAŃKOWICZ po latach / Aleksandra Ziolkowska-Boehm // *Odra*. – 2000, nr 10, s. 129-130

III. MATERIAŁY METODYCZNE

Maria Kostrzeńska-Nowakowska
Poznań

PASOWANIE UCZNIÓW KLAS I NA CZYTELNIKÓW BIBLIOTEKI

Scenariusz imprezy czytelniczej

Wstęp

Przeprowadzenie uroczystości pasowania uczniów na czytelnika biblioteki może odbywać się w bibliotece szkolnej lub publicznej. Czas przeznaczony na tę formę nie powinien przekroczyć 30 minut.

Uczniowie oglądają inscenizację wprowadzającą w świat bajek i baśni, uczestniczą w konkursach bibliotecznych, udzielają odpowiedzi na zagadki, biorą udział we wspólnej zabawie. Za poprawne odpowiedzi na pytania dzieci otrzymują nagrody – zakładki do książek.

Bawiąc się, najmłodszy czytelnicy poznają regulamin oraz zasady zachowania się w bibliotece.

Uroczystość prowadzi bibliotekarka wraz ze starszymi czytelniczkami (np. z Koła Miłośników Biblioteki).

Podczas zajęć warto wykorzystać wcześniej przygotowane kolorowe plansze typu:

WITAMY PIERWSZOKLASISTÓW W BIBLIOTECE

BIBLIOTEKA

KSIĘGARNIA

BIBLIOTEKARZ

REGULAMIN BIBLIOTEKI

(z kilkoma najważniejszymi punktami)

Cele:

- przyjęcie uczniów w poczet czytelników biblioteki,
- zapoznanie z regulaminem i zasadami zachowania się w bibliotece,
- umiejętność wypożyczania książek,
- zapoznanie się z księgozbiorem,
- zachęcanie do częstego korzystania z biblioteki.

Przebieg imprezy:

Bibliotekarka:

Dzień dobry.

Witam wszystkich bardzo serdecznie na uroczystości pasowania uczniów klas I na czytelników naszej biblioteki. Sądzę, że większość z was zna już litery i umie czytać, może więc samodzielnie poznawać zaczarowany świat bajek i baśni, do którego zapraszam was ze starszymi czytelniczkami. Świat ten poznacie w książkach, które znajdują się w naszej bibliotece.

Zanim zostaniecie pasowani na czytelników, zobaczycie specjalnie dla was przygotowany program, w którym będziecie czynnie uczestniczyć. Życzę wam milej zabawy i już oddaję głos waszym starszym koleżankom.

Czytelniczka I:

„W bibliotece”

Jeszcze liście kolorowe lecą w trawę,
Czas na piłkę, czas na rower, na zabawę,
ale kiedy wiatr za kołnierz zacznie dąć,
dobrze będzie w kręgu lampy z książką sięść.

W bibliotece z książek na półkach
trąbią słonie, kuka kukułka,
kwitnie paproć, krzyczą Indianie,
szumią żagle na oceanie.
W bibliotece znajdziesz wszystko,
czego chcesz:
starą prawdę, mądrą bajkę,
piękny wiersz.

Jeszcze złoty czas jesieni nie przeminął.
Jeszcze pali się na płotach złote wino,
ale kiedy deszcz o szyby zacznie bić,
dobrze będzie czymś weselszym zająć myśl.

Czytelniczka II:

W naszej bibliotece są wspaniałe książki – o cudach, o niezwykłych rzeczach,
o kwiatkach, ptakach, morzach, górach, o wspaniałych przygodach.

Czytelniczka III:

Jest taka bajka – ciemna noc,
tajemniczy las, o jak cudna chatka,
ściany ma z cukru, okna z cukrowej waty,
a dach cały z pierników.
Któż zbliża się do chatki?
To Jaś i (dzieci odpowiadają)
Ach, uważajcie, tam mieszka zła czarownica!

Czytelniczka I:

I tu jest las. Ktoś wesolo śpiewa.
To leśną ścieżką idzie Czerwony (dzieci odpowiadają)
Wilk skrył się za drzewem.
Ach, strzeż się Kapturku groźnego wilczyśka!

Czytelniczka II:

A może z Koziółkiem (dzieci odpowiadają)
udacie się w podróż dookoła świata w poszukiwaniu Pacanowa,
gdzie kozy kują?

Czytelniczka III:

A teraz posłuchajcie uważnie wiersza, bo za chwilę będzie związana z nim zagadka. („Skarżypyta”)

– Piotruś nie był dzisiaj w szkole,
Antek zrobił dziurę w stole,
Wanda obrus poplamila,
Zosia szyi nie umyła,
Jurek zgubił klucz, a Wacek
Zjadł ze stołu placek.

– Któż się ciebie o to pyta?
– Nikt. Ja jestem skarżypyta.

Czytelniczka I:

Kto zna tytuł tego wiersza – podnosi rękę do góry.
(Uczeń, który najprędzej podniesie rękę do góry i poda poprawną odpowiedź, otrzymuje nagrodę)

Czytelniczka II:

W naszej bibliotece są bajki długie i krótkie, jedna piękniejsza od drugiej. A jest tych bajek tak dużo, że nie sposób ich wszystkich wymienić. Myślę, że chętnie je przeczytacie.

Bibliotekarka:

A teraz przeprowadzimy błyskawiczny konkurs biblioteczny. Jest naprawdę łatwy i ciekawy.

1. Co to jest biblioteka?
2. Czym różni się biblioteka od księgarni?
3. Dlaczego musimy szanować książki?
4. Jak troszczymy się o książki?
5. Jak zachowujemy się w bibliotece?

(Po każdym pytaniu prowadząca wybiera jedno dziecko spośród zgłaszających się. Za dobrą odpowiedź uczeń otrzymuje nagrodę)

Czytelniczka I:

Teraz posłuchajcie fragmentu utworu Jana Brzechwy pt. „Pchła Szachrajka”

Pchła raz nudząc się szalenie,
Przeczytała ogłoszenie,
Że niejaka panna Kika
Na ulicy Kopernika
Pragnie uczyć się języka
Angielskiego. Pchła szczęśliwa
Już coś knuje, już się zrywa
I po chwili w kapeluszu,
W żakieciku z lila pluszu,
W modrych butach atlasowych,
W rękawiczkach purpurowych
Jedzie wprost na Kopernika,
Tam gdzie mieszka panna Kika.
„Cóż, angielski rzecz niewielka!
A wyglądam jak Angielka,
Jest mi nudno! Mam ochotę
Pannie Kice zrobić psotę”.

Przyjechała, do drzwi dzwoni,
Ogłoszenie trzyma w dłoni.
„Panna Kika? Właśnie do niej...
Z ogłoszenia... Chęć mam wielką
Zostać jej nauczycielką”.
Panna Kika była miła,
Szybko sprawę załatwiła
Mówiąc: „Cieszę się ogromnie,
Że dziś pani przyszła do mnie.
W Ameryce mam krewnego
I dlatego angielskiego
Chcę się uczyć na wypadek,
Gdy dostanę po nim spadek.
Mam tu zeszyt i ołówek
Do pisania obcych słówek.
Dziś jest piątek... od soboty
Mogę wziąć się do roboty”.
Pchła słuchając, kilka razy
Powtarzała dwa wyrazy
Po angielsku. Jeden znała
Z lat, gdy była jeszcze mała
i Lubiła zbierać znaczki,
Drugi podpatrzyła z paczki.

Tak zaczęła się nauka.
Panna Kika słówka duka,
Pchle z wysiłku puchnie główka,
Wciąż dyktuje nowe słówka:
„Tirti – wojsko, pirlu – woda,
Tirlipili – wojewoda.
Fiki – pole, miki – teczka
Fikimiki – polewaczka.
Limpa – noga, pimpa – droga,
Pimpalimpa – hułajnoga...”
Panna Kika pracowicie
Pisze słówka w swym zeszycie,
Wciąż je sobie przepowiada.
Pchła nie szczędzi pochwał, rada,
Że postępy są w nauce.

„Chyba kurs dla pani skrócę,
Pani pilność jest wzorowa,
A ten akcent, ta wymowa,
Niech się król angielski schowa!”

Jeszcze tydzień lekcje trwały,
Dały wynik doskonały.
Panna Kika, wniebowzięta,
Wszystkie słówka już pamięta
I z zeszytu płynnie czyta,
Jak Angielka rodowita.
Pchła, żegnając uczennicę,
Powiedziała pannie Kice:
„Jestem dumna z panny Kiki,
Pimpalimpa, fikimiki!”

Czytelniczka III:

Czy podobała wam się przygoda Pchły Szachrajki?

(dzieci odpowiadają)

Przeczytajcie całą bajkę, a dowiedziecie się jakie inne brzydkie psoty czyniła Pchła i co ją za to spotkało.

Bibliotekarka:

Pamiętajcie, że nie wolno niszczyć książek. Czy wiecie dzieci, że wszystkie książki – i te ze szkolnej biblioteki, i te z biblioteki publicznej, i z domowej biblioteczki, a także podręczniki szkolne mają do nas prośby?

Posłuchajmy, co mówi książka.

Czytelniczka II:

- Myj ręce zanim zaczniesz mnie czytać.
- Nie zaginaj rogów kartek, zaznaczaj zakładką miejsce, w którym skończyłeś czytać.
- Nie śliń palców przy odwracaniu kartek.
- Nie zwijaj mnie w rulon.
- Nie pisz i nie rysuj po mnie.
- Nie czytaj przy jedzeniu.
- Nie czytaj przy słabym świetle.

Bibliotekarka:

Czy będziecie szanować książki? (*dzieci odpowiadają*)
Myślę, że będziecie naprawdę dobrymi czytelnikami.

Czytelniczka I:

Nadszedł najważniejszy moment naszej uroczystości.
Za chwilę złożycie przyrzeczenie czytelnika.
Proszę, wstańcie i powtarzajcie słowa przyrzeczenia.

**Ja – uczeń klasy pierwszej
uroczyście obiecuję,
że będę szanować książki.
One pomagają nam
w nauce i pracy,
wskazują drogę
do każdego celu,
pomagają przyjemnie spędzić
czas wolny.**

Czytelniczka II:

Proszę, usiądźcie. A teraz zostaniecie pasowani na czytelników biblioteki przez panią bibliotekarkę.

Bibliotekarka:

Uroczyście pasuję uczniów klasy I na czytelników biblioteki.

Czytelniczka III:

Od tej chwili jesteście czytelnikami biblioteki.

Bibliotekarka:

Nasza uroczystość dobiega końca. Życzymy wam wspaniałych przygód w świecie książek i zapraszamy do częstego odwiedzania biblioteki, gdzie zawsze będziecie mile widziani.

Już za chwilę będziecie mogli po raz pierwszy wypożyczyć książkę, którą sobie wybieriecie. Ale zanim to nastąpi, każde z was otrzyma regulamin biblioteki do przeczytania razem z rodzicami w domu. Regulaminu tego należy bardzo przestrzegać.

Teraz przejdziemy do wypożyczalni i tam ustawicie się w kolejce. Każde dziecko po podejściu do pani bibliotekarki przedstawi się, tzn. poda swoje imię, nazwisko i wiek. Tak zawsze należy robić po przyjeździe do biblioteki.

Zapraszam do wypożyczenia książek.

IV. MATERIAŁY REGIONALNE

A. PRZEGLĄD NOWOŚCI REGIONALNYCH

BIBLIOTEKA Raczyńskich 1829-2004 : [informator] / Urząd Miasta Poznania. Wydział Kultury i Sztuki. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2004. – 13 s. : fot.

Historia i charakterystyka działalności najstarszej biblioteki Poznania wydana z okazji jubileuszu 175-lecia.

BIELAWSKI Jerzy

50 lat Filatelistyki Kaliskiej / red. Tadeusz Krokos. – Kalisz: Polska Akademia Filatelistyki, 2004. – 94 s. : fot.

Historia zorganizowanego ruchu filatelistycznego w Kaliszu w latach 1954-2004.

BITWA o Monte Cassino 1944 : geneza – przebieg – znaczenie : IV Konferencja Naukowa, Leszno 20 maja 2003 r. : „Wielkopole w 2 Korpusie Polskim gen. Wł. Andersa” / red. Bogusław Połak, Waldemar Handke. – Leszno: Instytut im. gen. Stefana „Grota” Roweckiego w Lesznie, 2003. – 235 s. : fot., mapki. – (Biblioteka „Grota”; nr 6)

Materiały konferencji. Dot. głównie udziału Wielkopolan i jednostek o wielkopolskim rodowodzie w 2 Korpusie Polskim gen. Władysława Andersa.

BOBROWSKI Przemysław, KACZMAREK Jarmila

Pradzieje i wczesne dzieje Puszczykowa : w świetle źródeł archeologicznych. – Puszczykowo: Biblioteka Miejska w Puszczykowie, 2004. – 100 s, [6] s. tabl. : fot., il. – (Puszczykowo Wczoraj i Dziś; z. 1)

W publikacji znajdziemy historię odkryć i katalog stanowisk archeologicznych w Puszczykowie i okolicy oraz historię osadnictwa na tym terenie. Książka opracowana przez poznańskich archeologów i mieszkańców Puszczykowa otwiera serię wydawniczą „Puszczykowo wczoraj i dziś”.

BORAS Zygmunt

Tradycje uniwersyteckie Poznania. – Poznań: Wydaw. Naukowe UAM, 2003. – 162 s., [8] s. tabl. : fot.

Dzieje starań jezuitów poznańskich o utworzenie uniwersytetu. Także omówienie znaczenia przywilejów fundacyjnych króla Zygmunta III Wazy z 1611 i króla Jana III Sobieskiego z 1678 roku.

CHOTOMSKA Wanda

Koziółki pana zegarmistrza / oprac. graf. Ireneusz Woliński. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2003. – 22 s. : il.

Wiersze dla dzieci o koziółkach z wieży ratuszowej w Poznaniu.

CO DOBREGO w poznańskiej kulturze : wydarzenia 2003, instytucje kultury, fundacje, stowarzyszenia, związki twórcze, zapowiedzi 2004 : [informator] / oprac. Jarosław Anczewski [i in.]; red. Elżbieta Malik, Grażyna Soroka, Elżbieta Woźna; Urząd Miasta Poznania. Wydział Kultury i Sztuki. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2004. – 149 s. : fot., il.

Publikacja zawiera kalendarium imprez kulturalnych 2003 roku oraz wizytówki instytucji i organizacji kulturalnych działających w Poznaniu.

CZABAŃSKI Adam

Samobójstwa w Poznaniu podczas wojny 1939-1945 : socjologiczna analiza zjawiska. – Poznań: Rys-Studio, 2003. – 121 s. : tab.

Bibliografia s. 105-111

Publikacja opracowana w oparciu o dokumentację Urzędu stanu Cywilnego oraz zestawienia statystyczne obejmuje także okres od 1869 do 1938 roku uwzględniając rozmiary i charakter zjawiska w odniesieniu do ludności polskiej i niemieckiej.

CZACHOWSKA Kinga, SZCZERBA Doroła

Poznań Borejków : spacer z bohaterami powieści Małgorzaty Musierowicz / fot. Bogusław Biegowski. – Poznań: Media Rodzina, 2004. – 201 s. : fot.

Literacki przewodnik po Poznaniu. Zawiera fragmenty powieści Małgorzaty Musierowicz. Na czarno-białych fotografiach widoki odwiedzanych miejsc.

[DOKTOR] Dr Johann Metzиг orędownik spraw Polski w XIX wieku : katalog wystawy, 7 maja - 27 czerwca 2004 / red. Barbara Goldman; aut. not. katalogowych Barbara Dolczewska [i in.]; tłum. Piotr Drobnik; Muzeum Okręgowe w Lesznie. – Leszno: MO, 2004. – 73 s. : il., fot.

Wystawa poświęcona lekarzowi niemieckiemu, zasłużonemu mieszkańcowi Leszna. Katalog zawiera m.in. notę biograficzną oraz kalendarium życia i działalności. Tekst także w jęz. niemieckim.

DOLCZEWSKI Zygmunt

Tajemnice zamku królewskiego w Poznaniu : między prawdą a domysłem : [album] / red. Adam Kochanowski; oprac. graf. Tadeusz Piskorski; Fundacja

Ochrony Zabytków Wielkopolski. – Poznań: FOZW, 2004. – 63 s. : fot., il., portr.

Historia zamku królewskiego na tle wydarzeń z dziejów miasta. Na kolorowych ilustracjach widoki Poznania z różnych okresów, portrety osób i in. W zakończeniu omówienie projektów odbudowy obiektu.

[DWUDZIESTOLECIE] XX-lecie Biblioteki Parafialnej w Trzciance : materiały z Sympozjum Bibliotecznego w dniu 15.11.2003 r. / oprac. Edwin Klessa. – Trzcianka: Biblioteka Parafialna Parafii pw. św. Jana Chrzciciela, 2004. – 54 s. : fot.

Publikacja okolicznościowa zawiera referaty przygotowane na sympozjum, m.in. sprawozdanie z działalności biblioteki za lata 1983-2003.

GRABIANOWSKI Mieczysław

Słodkie życie / oprac. graf. Tadeusz Piskorski. – Poznań: Kwartet, 2003. – 115 s. : fot., il. – (Nostalgie)

Historia cukrownictwa w Wielkopolsce w latach 1820-2002.

GRZELAK Leszek

Sanktuarium Wniebowzięcia N.M.P. w Charbielinie [pow. Wolsztyn]. – Poznań: Rys-Studio, 2003. – 76 s., [8] s. tabl. : fot.

Historia parafii i kultu Matki Boskiej Charbielińskiej oraz dzieje sanktuarium w poezji, pieśni i legendach.

KALENIEWICZ Andrzej, KĘDRACKI Miłosz

Okolice Poznania na rowerze / red. Piotr Graboń, Krzysztof Żywczak. – Bielsko-Biała: Wydaw. Pascal, 2004. – 165 s. : mapy. – (Dla Aktywnych)

Przewodnik turystyczno-krajoznawczy zawiera 24 trasy wycieczek rowerowych do miejscowości położonych w okolicach Poznania. Informacje praktyczne i zbiór map uzupełniają treść publikacji.

KROBIA i Pudliszki słowem malowane / wiersze zebrał Stanisław Leon Machowiak; fot. Piotr Andrzejewski. – Poznań; Krobica: Gmina Krobica, 2003. – 35 s., [4] s. tabl. : fot.

Wybór wierszy poetów wielkopolskich poświęconych Krobi i Pudliszkom w powiecie gostyńskim. W zakończeniu biogramy autorów a na kolorowych fotografiach najciekawsze zakątki miejscowości.

KULCZYCKI Lesław

Biografia Floriana Dąbrowskiego. – Poznań, 2004. – 63 s. : fot., portr.

Profesor Akademii Muzycznej w Poznaniu, kompozytor (1913-2002). Także herb i historia rodu Dąbrowskich z Roska, pow. Czarnków-Trzcianka.

MUROWANA Goślina na dawnych widokówkach : [album] / zebrał i oprac. Maciej Sterczala; tłum. Marcin Dutkowski; Towarzystwo Rekreacyjne „Wagant” w Murowanej Goślinie. – Murowana Goślina; Jarocin: Drukarnia „Projekt”, 2003. – 88 s. : fot.

Album zawiera czarno-białe i kolorowe pocztówki z widokami Murowanej Gośliny z lat 1899-1945. We wstępie wybór wiadomości dot. historii miasteczka w wymienionym okresie.

MUZEJA Wielkopolski : [album] / red. Małgorzata Jańczak; oprac. graf. Tadeusz Piskorski. – Poznań: Kwartet, 2004. – 278 s. : fot., il.

Album zawiera syntetyczne informacje dot. muzeów w województwie wielkopolskim w układzie według powiatów.

O ZAŁOŻENIU Poznania i inne legendy / oprac. Stanisław Świrko; il. Anna Jażdżewska. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2004. – 74 s. : il.

Dziesięć legend wybranych ze zbioru „Orle gniazdo” w opracowaniu Stanisława Świrki, wydane w latach sześćdziesiątych XX wieku.

OBIEKTY noclegowe Poznania : [informator] / Urząd Miasta Poznania. Wydział Rozwoju Miasta; oprac. graf. Zbigniew Matuszko. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2003. – 23 s. : il.

Hotele, pensjonaty i schroniska młodzieżowe w układzie według dzielnic miasta.

PALUCH Jerzy

Spółceństwo powiatu wągrowieckiego wobec powstania styczniowego. – Wągrowiec: Jerzy Paluch, 2003. – 116 s., [6] s. tabl. : fot.

Opracowanie zawiera rys historyczny powiatu wągrowieckiego w latach 60. XIX wieku oraz omówienie sytuacji politycznej i udziału mieszkańców w powstaniu styczniowym. W aneksie wykaz ochotników i uczestników powstania z terenu powiatu.

PALUCH Jerzy

Zagadka skrzyżowania rzek Welny i Nielby w Wągrowcu. – Wągrowiec: ZPW M-DRuk, 2004. – 39 s. : fot., il., pl.

Publikacja stanowi podsumowanie dotychczasowych badań i informacji dot. osobliwości hydrograficznej na terenie Wągrowca.

PIEŚCIKOWSKI Edward

„Ach! W tym Poznańskim...” : życie literackie XIX wieku. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2003. – 191 s. : il., portr.

Książka stanowi próbę odpowiedzi na pytanie czy Poznań i Wielkopolska wniosły jakieś trwałe osiągnięcia do kultury i literatury XIX wieku.

PIETRZAK Janusz

Zamki i dwory obronne w dobrach państwowych prowincji wielkopolskiej : studium z dziejów państwowych siedzib obronnych na przełomie średniowiecza i nowożytności / Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego. – Łódź: Inicjał, 2003. – 288 s. : fot. – (Monografie Instytutu Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego; vol. 1)

Bibliografia s. 225-259

Historia wielkopolskich budowli obronnych od końca XIV do początków XVII wieku.

PLAN zdrowotny miasta Poznania na lata 2003-2008 : główne kierunki działań na rzecz zdrowia poznaniaków / Urząd Miasta Poznania. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych. – Poznań: Wydaw. Miejskie, 2003. – 43 s. : rys., wykr.

Dot. m.in. czynników wpływających na jakość życia mieszkańców Poznania: pomocy społecznej, środowiska naturalnego, kultury i sportu oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

POZNAŃSKI informator dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Część 1 / tekst Dorota Potejko. – Urząd Miasta Poznania. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych. – Poznań: Wydaw. Miejskie, [2003]. – 80 s.

Dodatek: Osoby niepełnosprawne w Unii Europejskiej. – 1 płyta CD

Informacja rzeczowa i teleadresowa dot. urzędów, instytucji i organizacji w Poznaniu działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

PRZEKAZAŁEM wam, co sam otrzymałem : wspomnienia o księdzu kanoniku Marianie Maciejewskim / mater. zebrały i przygot. do druku Barbara Molik i Urszula Lisek. – Pniewy: Gimnazjum im. Ks. Kan. Mariana Maciejewskiego, 2004. – 240 s. : fot., portr.

Publikacja przygotowana z okazji nadania imienia ks. Mariana Maciejewskiego Gimnazjum w Pniewach, pow. Szamotuły. Zawiera kalendarium życia proboszcza pniewskiego, mowy pożegnalne, listy kondolencyjne oraz obszerny wybór wspomnień i fotografii.

PRZYJACIEL Ludu : czyli tygodnik potrzebnych i pożytecznych wiadomości : 1834-1849 / oprac. Krystyna Jazdon; Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu. – Poznań: BU, 2003. – 228 s. – (Spis Zawartości Prasy Wielkopolskiej; z. 19)(Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu; nr 22)

Bibliografia zawartości czasopisma wydawanego w Lesznie w XIX wieku.

ROCZNIK Statystyczny Województwa Wielkopolskiego / red. Kazimierz Kruska. – 2003. – Poznań: Urząd Statystyczny w Poznaniu, 2003. – 421 s. : tab.

Informacje statystyczne za rok 2003. Tekst także w jęz. angielskim

SPRAWOZDANIE z działalności 26.11.2001 - 3.12.2003 / Organizacja Środowiskowa Akademickiego Związku Sportowego Poznań. – Poznań: Dom Wydaw. Rebis, [2004]. – 47 s. : fot., tab.

Wyniki sportowe oraz omówienie działalności organizacji w wymienionym okresie.

ŚMIECIŃSKA Mariola

Blask małej ojczyzny : gmina Blizanów wczoraj i dziś. – Blizanów: Urząd Gminy Blizanów, Biblioteka Publiczna Gminy w Blizanowie; Kalisz: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, 2004. – 77 s. : fot.

ŚREM poprzez wieki : [album] / oprac. tekstu Mariusz Kondziela, oprac. graf. Mariusz Dziuba. – Śrem: Muzeum Śremskie w Śremie, 2003. – [80] s. : fot., il., portr.

Historia miasta w fotografiach i dokumentach. Publikacja wydana z okazji 750-lecia Śremu.

TYM Juliusz S.

Kawaleria w Poznaniu : zarys dziejów. – Grajewo: Eko-Dom Sp. z o.o., 2004. – 144 s. : fot., mapa

Dodatek: Lokalizacja budynków koszarowych zajmowanych w okresie II RP przez oddziały kawaleryjskie na terenie miasta Poznania : mapa topograficzna, miasto stołeczne Poznań. – Skala 1 : 25 000

Bibliografia s.141-144

Historia kawalerii od 1815 do 1939 roku na tle dziejów garnizonu poznańskiego.

WALCZAK Krzysztof

Łoże masońskie i organizacje parawolnomularskie Kalisza / współpr. przy redakcji not biograficznych Agata Walczak. – Kalisz: Libri, 2004. – 112 s., [10] s. tabl. : fot., il.

Bibliografia s. 105-108

Historia, majątek i wyposażenie organizacji masońskich i paramasońskich w Kaliszu od końca XVIII wieku do 1914 roku. Ponadto biogramy i noty biograficzne członków.

WALKI o Lwów i Małopolskę Wschodnią 1918-1919. T. 5, Udział Wojsk Wielopolskich w walkach marzec 1919 – maj 1919 : wybór materiałów źródłowych / wybór dokumentów i oprac. Bogustaw Polak, wstęp Bogusław Polak, Eugeniusz Śliwiński; Muzeum Regionalne w Kościanie. – Kościan: MR, 2003. – 195 s.

Rozkazy, telegramy, sprawozdania i relacje prasowe oraz wykazy żołnierzy.

WIELIŃSKI Dobiesław

Na czterech kołach / oprac. graf. Tadeusz Piskorski. – Poznań: Kwartet, 2003. – 139 s. : fot., il. – (Nostalgie)

Handel, przemysł motoryzacyjny, transport samochodowy i sport motorowy w Poznaniu od końca XIX wieku.

WIELKOPOLANIE w walce o granicę wschodnią Rzeczypospolitej 1918-1920 : XIV Ogólnopolskie Seminarium Historyków Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 / red. nauk. Bogustaw Polak, Eugeniusz Śliwiński; Muzeum Regionalne w Kościanie. – Kościan : MR, 2003. – 188 s., [23] s. tabl. : fot., pl., mapy

Obszerna publikacja na temat udziału Wojsk Wielkopolskich w walkach w rejonie Lwowa w 1919 roku. W części końcowej mapy i szkice, w tym uzupełnienie do publikacji „Walki o Lwów i Małopolskę Wschodnią 1918-1919”.

WOJCIESZAK Bogumił

Andrzej Niegolewski (1787-1857) : biografia polityczna; Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości w Poznaniu. – Poznań: Wydaw. Forum Naukowe; Wrocław: Passat – Paweł Pietrzyk, 2003. – 289 s.

Bibliografia s. 269-289

Biografia oficera Wojska Polskiego, uczestnika bitwy pod Somosierrą na tle kultury politycznej i dziejów wielkopolskiego ziemiaństwa pierwszej połowy XIX wieku.

WOJTERSKA Maria

Struktura krajobrazów roślinnych Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego. – Poznań: Bogucki Wydaw. Naukowe, 2003. – 415 s. : fot., pl., tab., wykr.

Bibliografia s. 398-415

Publikacja naukowa poświęcona szacie roślinnej Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego na tle zróżnicowanych form krajobrazu.

B. IMPREZY KULTURALNE W BIBLIOTEKACH PUBLICZNYCH WOJ. WIELKOPOLSKIEGO

(marzec–maj 2004)

W omawianym okresie biblioteki publiczne w województwie wielkopolskim organizowały masowo imprezy z okazji Światowego Dnia Książki, Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci oraz Dnia Bibliotekarza i Bibliotek. Inspirację dla masowej działalności stanowiły też: Dzień Kobiet, Dzień Matki, Wielkanoc i początek wiosny. Świątowano przystąpienie Polski do Unii Europejskiej i kontynuowano akcję „Cała Polska czyta dzieciom”.

Marzec

Babiał (pow. Koło)

- Wystawki:
 - ~ „10 rocznica śmierci Jana Dobraczyńskiego”
 - ~ „Kobieta wczoraj i dziś” (Filia Bogusławice)
- Konkurs czytelniczy dla uczniów szkoły podstawowej pt. „W kręgu lektur” (Filia Bogusławice)

Baranów (pow. Kępno)

- Wystawki:
 - ~ „10 rocznica śmierci Jana Dobraczyńskiego”
 - ~ „Twórczość Adolfa Dygasińskiego”
 - ~ „Powieści sensacyjne Raymonda Chandlera (Mroczeń)

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Cykl historyczny dla klasy V „Bojanowo wczoraj i dziś...”

Chodów (pow. Koło)

- Wystawka „90 rocznica urodzin Bohumila Hrabala”

Chodzież

- V Ogólnopolski Festiwal Teatrów Ulicznych Dzieci i Młodzieży
- „Nasza Europa” – wystawa fotografii

Ciążeń (pow. Słupca)

- „Zanim będzie za późno” – wystawa wydawnictw poświęconych zapobieganiu alkoholizmowi i narkomanii

Dąbie (pow. Koło)

- Wystawki:
 - „10 rocznica śmierci Jana Dobraczyńskiego”
 - „40 rocznica śmierci Anny Kowalskiej”
 - „180 rocznica urodzin Tomasza Teodora Jeża”
- Konkurs recytatorski i plastyczny pt. „Moja miejscowość wczoraj, dziś i jutro” – Strzałkowo 2004 (eliminacje regionalne)

Dobrzyca (pow. Pleszew)

- Gminny Konkurs Plastyczny ph. „Dzieje Polski w utworach Anny Świrskiej”

Gostyń

- Prelekcja na konferencji metodycznej dla nauczycieli „Historia i instytucje Unii Europejskiej”
- Wystawa „Dzieci Afryki”
- Podsumowanie konkursu plastycznego pt. „Polscy olimpijczycy” przy współpracy z filatelistami gostyńskimi
- Podsumowanie konkursu powiatowego i wystawa pokonkursowa „Zabytki mojej najbliższej okolicy”
- Spotkanie z poetą z Pępowa Ireneuszem Szafrankiem zorganizowane dla uczniów Gimnazjum Nr 1 w Gostyniu

Jaraczewo (pow. Jarocin)

- Poranek z bajkami „Psi żywot”

Jarocin

- Spotkanie z regionalistką – Janiną Grałą pt. „Kobiety – historie zwykle i niezwykle” (Filia nr 1)
- Spotkanie Klubu Dyskusyjnego – film Iwony Jańczak z pobytu w ośrodku leczenia trędowatych w Indiach (Filia Witaszyce)

Jastrowie (pow. Złotów)

- Przypominamy sylwetki noblistów – Mistrz Frederic w 90. rocznicę śmierci i 100. rocznicę otrzymania Nagrody Nobla

Kalisz

- Spotkanie z Jurandem Piotrowskim, autorem książki pt. „Armia Krajowa w Kaliszu. Zarys historii wojennej kaliszczan w latach 1914-1945” (Biblioteka Główna)
- Wystawy:
 - ~ „Z bibliotecznego skarbca” – zbiory specjalne i dokumenty życia społecznego w Bibliotece Głównej
 - ~ Międzynarodowy Dzień Teatru (Filia nr 5)

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Otwarcie wystawy pn. „Z serwetką przez cały rok”, zorganizowanej przez Szkołę Podstawową Nr 1 w Kępnie (Biblioteka Główna)
- VI etap powiatowy Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego, zorganizowany przez Starostwo Powiatowe w Kępnie oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Kępnie
- Rozstrzygnięcie V Powiatowego Konkursu Wiedzy o Samorządzie Terytorialnym, który został zorganizowany przez Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Promocji Starostwa Powiatowego w Kępnie

Samorządowa Biblioteka Publiczna

- Spotkanie z poezją Bartosza Suwińskiego, młodego kępińskiego poety

Kiszkowo (pow. Gniezno)

- Pogadanka z okazji Europejskiego Dnia Mózgu

Kłodawa (pow. Koło)

- Wystawki:
 - ~ „Międzynarodowy Dzień Pisarzy”
 - ~ „10 rocznica śmierci Jana Dobraczyńskiego”

Kobylin (pow. Krotoszyn)

- Wystawa „Międzynarodowy Dzień Teatru”

Koło

- Wieczór literacki Koła Przyjaciół Biblioteki pt. „Witold Lutosławski – muzyk i kompozytor” – prelegent Pani Irena Lasota
- Wystawki:
 - ~ „Witold Lutosławski 1913-1994”
 - ~ „Stanisław Jerzy Lec 1909-1966”
 - ~ „Unia Europejska”

- Finał konkursu czytelniczego „Wybieramy Mistrza Pięknego Czytania” dla uczniów gimnazjów miasta Koła i powiatu kolskiego (Filia dla Dzieci)
- Finał konkursu plastycznego „Koziołek Matołek” dla uczniów szkół podstawowych miasta Koła i powiatu (Filia dla Dzieci)
- Finał konkursu „Parada postaci Bajkowych” dla uczniów szkół podstawowych (Filia dla Dzieci)

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna:

- Wystawy:
 - Wielkopolska Press Photo 2003 – wystawa fotograficzna
 - Wielkopolska – najpiękniejsze miejsca – ze zbiorów biblioteki
- 80 rocznica pierwszej matury w Kościanie – wykład Czesławy Albińskiej (Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej)
- Miłość, poezja i śpiew – sentymentalnie i żartobliwie. Wieczór poezji i muzyki z udziałem Wiesławy Felińskiej, Heleny Gordziej, Barbary Lemпки i Barbary Tylman
- Popołudnie z książką – „Pokochajmy Babę Jagę” – popularyzacja twórczości Emilii Waśniowskiej – wystawa i prelekcja
- „Pisarz ze słońcem w herbie” – Kornel Makuszyński – prelekcja
- 10 rocznica śmierci Jana Dobraczyńskiego – pogadanka w Klubie Miłośników Książki
- Czy śmieci to problem – pogadanka
- „Śpieszmy się kochać ludzi...” – życie i twórczość ks. Jana Twardowskiego – prelekcja

Biblioteka Publiczna Gminy:

- „Jeden z dwudziestu jeden” – konkurs obejmujący tematycznie wszystkie dziedziny wiedzy (BP w Kielczewie)

Koźmin Wlkp. (pow. Krotoszyn)

- Wystawa fotosów z filmów powstałych na motywach powieści R. Chandlera – Raymond Chandler i film, 45 rocznica śmierci
- Konkurs literacki dla dzieci – Literacka Krzyżówka Miesiąca

Krobia (pow. Gostyń)

- Wystawa „Jarosław Iwaszkiewicz”
- Promocja tomiku poezji pt. „Krobia i Pudliszki słowem malowane” oraz 8 spotkań autorskich z Jadwigą Badowską, Jerzym Cwalińskim, Ryszardem Daneckim, Krystyną Grys, Lechem Konopińskim, Stanisławem Leonem Machowiakiem, Marią Magdaleną Poczaj, Anną Zabacką

Krotoszyn

- Wystawa „Dzień Ziemi”
- Oddział dla Dzieci i Młodzieży:
- Konkurs plastyczny „Ilustrujemy najciekawszą książkę dla dzieci”
 - Konkurs plastyczno-literacki „Rozpoznaj baśnie, rozpoznaj książkę”
 - Przegląd Teatryków Przedszkolnych

Leszno

Wystawy („Galeria Za Regalami”):

- „Kwiatek dla Ewy” – akwarele i tkanina artystyczna Marii Gostyili-Pachuckiej + wernisaż
- „Hawańskie impresje” – fotografie Agnieszki Głowackiej

Imprezy:

- Z cyklu „Rodzinne Wieczory” dla rodziców odbyło się drugie spotkanie z cyklu KONTEKSTY pt. „Kołysanka” natomiast dzieci zapoznały się z działalnością Biblioteki
- Spotkanie z cyklu „Wokół Globusa” z Jackiem Jaroszykiem pt. „Spacer po Hawanie”
- Konkurs planszowy „Odkrywamy świat” (Wypożyczalnia dla Dzieci i Młodzieży)

Lwówek (pow. Nowy Tomyśl)

- Spotkanie z nadieśniczym p. Kurowskim dla uczniów szkoły podstawowej z Zębowa

Margonin (pow. Chodzież)

- Spotkanie autorskie ze Zbigniewem Walerysiem dla gimnazjalistów
- „Noc zielono-szalona” – przedstawienie przygotowane dla czytelników przez gimnazjalistów

Oborniki

- „Wspomnienia z podróży po Argentynie i Brazylii” – wystawa fotografii Witolda Filody i Mikołaja Radomskiego
- „Tomasza Walkowiaka przygoda ze sztuką” – wystawa obrazów
- Spotkanie z poetką Marią Kogut

Okonek (pow. Złotów)

- „Oto Muminki” – wystawa charakteryzująca postać pisarki, głośne czytanie i dyskusja

Opatówek (pow. Kalisz)

- Promocja „Opatowianina” wydanego po przerwie w ramach programu „Działaj lokalnie” (współpraca z Towarzystwem Przyjaciół Opatówka)
- Otwarcie wystawy fotograficznej „Piękno gminy Opatówek” w ramach programu „Działaj lokalnie”

Ostrów Wlkp.

- Konkurs pt. „Ostrów w gwarze wielkopolskiej” (Filia dla Dzieci i Młodzieży)

Pila

„Przystanek Pila i okolice”:

- „Pilanie współtwórcami miasta” – spotkanie z Mirosławą Rutkowską-Krupką, wiceprzewodniczącą Rady Miasta Pily
- „Cudze chwalicie, swego nie znacie...” – promocja powiatu pilskiego, spotkanie z Leszkiem Partyką, starostą pilskim, połączone z pokazem multimedialnym
- „Miejski Zakład Komunikacji w Pile” – prezentacja pilskiej firmy – z udziałem Antoniego Serwackiego, prezesa i dyrektora MZK sp. z o.o., uatrakcyjniona wycieczką autobusem miejskim po Pile
- „Wyprawy do Baśniowej Krainy” – spotkanie z bajką dla dzieci z przedszkola (Filia nr 4)
- „Szlakiem bajkowych zamków” – spotkanie dzieci z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Bibliotece (Filia nr 6)
- „Moi znajomi – książka i czasopismo” – zajęcia z dziećmi z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego (Filia nr 6)
- „Książka miesiąca” – plebiscyt na najpoczytniejszą książkę (dla dzieci w wieku 11-16 lat) (Filia nr 6)
- „Imieniny w bibliotece” – dla dzieci w wieku 11-16 lat (Filia nr 6)
- Wystawa „Dzień Miasta” (w rocznicę nadania praw miejskich)

Pleszew

- Konkurs Pięknego Czytania dla szkół podstawowych i gimnazjów
- Wystawy:
 - ~ „Kościelna Wieś – wieś z tradycjami” (880 rocznica istnienia)
 - ~ „Światowy Dzień Poezji”
 - ~ „Międzynarodowy Dzień Pisarzy”
 - ~ „Nasi Unijni Sąsiedzi – Niemcy”

Przedecz (pow. Kolo)

- Wystawka „10 rocznica śmierci Jana Dobraczyńskiego”

Przemęt (pow. Wolsztyn)

- Konkursy czytelnicze:
 - ~ „Czarna owieczka” (Bucz)
 - ~ „Skąd pochodzi ten fragment?” (Filia Przemęt i Kaszczor)
- „Nałogi” – pogadanka dla gimnazjalistów (Filia Przemęt)

Przygodzice (pow. Ostrów Wlkp.)

- Malowanie postaci z bajek i baśni – konkurs plastyczny dla przedszkolaków
- Wystawki:
 - ~ „10 rocznica śmierci Jana Dobraczyńskiego”
 - ~ „45 rocznica śmierci Raymonda Chandlera”

Rychtal (pow. Kępno)

- Wystawa książek „Międzynarodowy Dzień Teatru”

Rydzyna (pow. Leszno)

- Wystawka książek „Rydzyna, Rydzyniacy i region rydzyński w wydawnictwach” (Filia Moraczewo)

Sieroszewice (pow. Ostrów Wlkp.)

- Monodram „Adam Asnyk” – w wykonaniu aktora Teatru im. W Bogusławskiego w Kaliszu Lecha Wierzbowskiego

Słupca

- Wystawa prac najmłodszych
- Konkurs literacki „Przez okno mojego pokoju”

Strzałkowo (pow. Słupca)

- Zajęcia biblioterapeutyczne dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Strzałkowie
- Wernisaż twórczości Magdaleny Cieślewicz – miejscowej artystki
- Spotkanie autorskie z poetą – ks. Wacławem Buryłą

Szamocin (pow. Chodzież)

- Spotkanie autorskie z Marią Kogut
- „W królestwie zwierząt” – wystawa książek
- „Bajkowy Świat” – podsumowanie konkursu

Trzcianka

- „Z kart historii” – konkurs wiedzy historycznej związany z uzyskaniem praw miejskich przez Trzciankę
- „Poznajemy kraje Unii Europejskiej – Dania” – zabawy edukacyjne dla najmłodszych

- „II Festiwal Lalek” – konkurs powiatowy dla uczniów szkół podstawowych
- „2004 – Rok Witolda Gombrowicza. 100 rocznica urodzin” – wystawa
- Spotkanie autorskie z Elżbietą Panert-Mumot – promocja tomu poezji pt. „Ślady i zaklęcia”
- Tydzień Kultury Chrześcijańskiej w Trzciance – spotkanie autorskie z poetką Krystyną Pilecką
- „Całun Turyński” – wystawa

Trzcinica (pow. Kępno)

- Konkurs plastyczny „Moja zakładka do książki”

Turek

- Studium Wiedzy o Regionie – Wielkopolska
 - ~ „Wielkopolska przez wieki” – wykład A. Sikorskiego UAM Poznań
 - ~ „Zabytki architektury i przyrody Wielkopolski” – wykład A. Sikorskiego UAM Poznań
- Warsztaty literackie dla uczniów gimnazjów i szkół średnich – A. Jurgawka (również w kwietniu i maju)

Ujście (pow. Piła)

- „Ujskie Dni Literatury” – spotkania autorskie

Wijewo (pow. Leszno)

- Wystawki książek:
 - ~ „Międzynarodowy Dzień Poezji”
 - ~ „210 rocznica wybuchu Powstania Kościuszkowskiego”

Włoszakowice (pow. Leszno)

- Wystawki książek:
 - ~ „10 rocznica śmierci Jana Dobraczyńskiego” (GBP, Filie w Bukówcu Górnym i Krzycku Wielkim)
 - ~ „165 rocznica urodzin Adolfa Dygasińskiego (GBP)
 - ~ „45 rocznica śmierci Raymonda Chandlera” (GBP, Filia Krzycko Wielkie)

Wolsztyn

- Galeria Biblioteki – Wystawa prac nadesłanych na konkurs ph. „W Nowy Rok bez uzależnień”
- Książkokrążenie – wyzwalanie książek – akcja w Oddziale dla Dzieci
- Promocja tomiku Szymona Nowaka „Gdzie szukać człowieka” wydanego przez Bibliotekę w serii „Literackie Okrucy”

Wrząca Wielka (pow. Koło)

- Wystawka „40 rocznica śmierci Anny Kowalskiej”

Zagórow (pow. Słupca)

- Dyskusja nad książkami – Paulo Coelho
- Spotkanie autorskie z ks. Wacławem Buryłą

Zduny (pow. Krotoszyn))

- Spotkanie autorskie i promocja książki Piotra Maluśkiewicza „Drewniane kościoły w Wielkopolsce”
- Poranek dla najmłodszych dzieci – „Spotkanie z Matką Fiki-Miki”

Złotów

- Podsumowanie powiatowego etapu Ogólnopolskiego Konkursu „Przygoda z lekturą”, wystawa prac pokonkursowych i wręczenie nagród
- Spotkanie autorskie w Kawiarence Literackiej z Jowitą Kęcińską i promocja pracy habilitacyjnej pt.: „Pomorze Nadwiślańskie. Polski i kaszubski krąg kulturowy” oraz „Słownika gwary krajeńskiej”
- Jowita Kęcińska i Krajniacy – wystawa książek, haftów krajeńskich, fotografii i pamiątek
- „Woda – niepojęty cud” – wystawa
- Tadeusz Kościuszko – bohater narodowy w 310. rocznicę Powstania Kościuszkowskiego
- „Samorząd Terytorialny” – wystawa

Żelazków (pow. Kalisz)

- Wystawa książek Jana Dobraczyńskiego z okazji 10 rocznicy śmierci
- Gminny Festiwal Teatralny dla dzieci ze szkół podstawowych (Filia Rusów)

K w i e c i e ń

Babiałk (pow. Koło)

- Wystawka „Kwiecień Miesiącem Pamięci Narodowej”

Baranów (pow. Kępno)

- Wystawki:
 - „Juliusz Słowacki – 155 rocznica śmierci”
 - „Halina Snopkiewicz – literatura dla młodzieży”
 - „100 rocznica urodzin Jana Izydora Sztaudyngera” (Mroczeń)
 - „105 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny” (Słupia)

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Cykl historyczny – spotkanie z regionalistą Marianem Drożdżyńskim

Bralin (pow. Kępno)

- Wystawki:
 - ~ „155 rocznica śmierci Juliusza Słowackiego”
 - ~ „105 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny”

Chocz (pow. Pleszew)

- Konkurs regionalny „Moja Mała Ojczyzna”
- Konkurs recytatorski „Poeci Dzieciom”

Chodów (pow. Koło)

- Wystawka „440 rocznica urodzin Williama Szekspira”

Chodzież

- „Zasłużeni dla Ziemi Chodzieskiej w Powstaniu Wielkopolskim” – spotkanie członków Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego połączone z promocją książki
- „O duszy Chodzieży” – otwarcie wystawy z okazji 570-lecia lokacji miasta
- „Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci” – czytelnicza manifestacja na chodzieskim rynku (Oddział dla Dzieci)
- Pierwsze spotkanie z cyklu spotkań edukacyjnych poświęconych problematyce unijnej

Ciążeń (pow. Słupca)

- Wystawka prac plastycznych dzieci z klas „0” pt. „Moja ulubiona bajka”

Dąbie (pow. Koło)

- Wystawki:
 - ~ „105 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny”
 - ~ „70 rocznica urodzin Haliny Snopkiewicz”
 - ~ „100 rocznica urodzin Jana Izydora Sztudyngera”
 - ~ „Dzień Ziemi”
 - ~ „213 rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja”

Gniezno

- „Pielgrzymka Ojca Świętego do grobu św. Wojciecha. W 25-lecie pierwszej wizyty” – wystawa

Gostyń

- Konkurs plastyczny „Ilustracje do legend gostyńskich”
- Konkursy historyczne pt. „Ziemia gostyńska dawniej i dziś” – dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
- Prelekcja dla Klubu Europejskiego w Szkole Podstawowej nr 1 w Gostyniu
- „Kraje Unii Europejskiej”

- Prelekcja dla Gimnazjum w Żytowiecku – „Włochy – kraj UE – kultura, za-
bytki, obyczaje”

Grzegorzew (pow. Koło)

- Spotkanie autorskie z Janem Pawłem Krasnodębskim
- Przegląd bibliograficzny: „105 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny”

Jaraczewo (pow. Jarocin)

- Poranek z bajkami „Kózka Bielusia”, „Czerwony Kapturek”

Jarocin

- Konkurs na recenzję filmu pt. „Oskara w kategorii film 75-lecia otrzymuje...” (Filia nr 1)
- Koncert „Polska – Europa – muzyczne dziedzictwo” w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej, zorganizowany przy współpracy z Państwową Szkołą Muzyczną i szkołami podstawowymi (Filia nr 1)
- Eliminacje rejonowe „Konkursu o Wielkopolsce” (Filia Golina)
- Spotkanie Klubu Dyskusyjnego – prelekcja Jana Jajora pt. „Jarocińska lista katyńska” (Filie Witaszyce i Mieszków)

Jastrowie (pow. Złotów)

- Poznajemy świat J.R.R. Tolkiena – wystawa
- „Unia nasz dom...” – wystawa państw członkowskich, spotkanie z uczniami Zespołu Szkół Technicznych pt. „Bilans zysków i strat z przystąpienia Polski do Unii”

Jutrosin (pow. Rawicz)

- Turniej „Biblioteka w służbie społeczeństwa”
- Warsztaty „Masowe środki przekazu”

Kaczory (pow. Piła)

- „Śpiewać każdy może” – konkurs wokalny dla dzieci i młodzieży

Kalisz

- Spotkanie z Haliną Marcinkowską, autorką książki „Miasteczko w kolorze niebieskim. Żydzi z Błaszek” (Filia nr 4)
- Unia Europejska – spotkanie edukacyjno-konkursowe z dziećmi z Przedszkola nr 1 i ze Szkoły Podstawowej nr 11 (Filia nr 5, Oddział dla Dzieci)
- Konkursy:
 - ~ Konkurs Wiedzy o Kaliszu i Regionie Kaliskim – VI edycja pod hasłem: „90 rocznica zburzenia Kalisza przez wojska niemieckie w sierpniu 1914 roku” (Filia nr 9)

- ~ Konkurs literacki o tematyce sportowej dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych pt.: „Wszystkie drogi wiodą do Aten” – MBP im. A. Asnyka, Wydział Edukacji UM w Kaliszu, Wydział Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki w Kaliszu
- ~ Konkurs biblioteczny dla osób sprawnych inaczej pod hasłem „Moja miłość” (Filia nr 3)
- Wystawa „Getto warszawskie w rocznicę powstania (18 kwietnia) (Filia nr 4)
- Wycieczki po Kaliszu z uczniami klas I-III Szkoły Podstawowej nr 17 (Filia nr 1):
 - ~ „Śladami Marii Konopnickiej”
 - ~ „Średniowieczny układ starówki kaliskiej”
 - ~ „Urokliwy park kaliski”

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Otwarcie wystawy fotografii Karoliny Otulakowskiej pn. „Autoprezentacja”
- Rozstrzygnięcie II edycji konkursu ekologicznego pn. „Ochrona środowiska w powiecie kępińskim”, współorganizowanego z Wydziałem Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Kępnie oraz Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Kępnie

Samorządowa Biblioteka Publiczna

- Konkurs recytatorski z cyklu „Wszystko jest poezją” pod hasłem: „Poezja Małego Aktora” (Filia Mikorzyn)

Kiszkowo (pow. Gniezno)

- Wystawa poświęcona wejściu Polski do Unii Europejskiej

Kłodawa (pow. Koło)

- Wystawki:

- ~ „155 rocznica śmierci Juliusza Słowackiego”
- ~ „105 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny”
- ~ „70 rocznica urodzin Haliny Snopkiewicz”
- ~ „Witaj Majowa Jutrzenko”
- Pogadanka dla dzieci i młodzieży „O szkodliwości palenia, picia i używania narkotyków”

Kobylin (pow. Krotoszyn)

- Wystawa „Katyń 1940”

Koło

- Wieczór literacki Koła Przyjaciół Biblioteki pt. „Witold Gombrowicz – życie i twórczość” – prelekcja Zofii Janiszewskiej

- Wystawki:
 - ~ „18 kwietnia – Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków”
 - ~ „Jan Izidor Sztudyingier 1904-1970”
 - ~ „213 rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja”
- Spotkanie autorskie z Joanną Papużyńską (Filia dla Dzieci)
- Wystawka „Edith Nesbit” (Filia dla Dzieci)
- Finał konkursu: „Rzeźba w mydle” (Filia dla Dzieci)

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna:

- Wystawy:
 - ~ „Tkaniny i akwarele” – Maria Gostylla-Pachucka
 - ~ „Książka dla dzieci. Świat bez granic” – z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci
- Służba weterynaryjna na Ziemi Kościańskiej – wykład lek. wet. Hipolita Stelmaszyka (Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej)
- Spotkanie z okazji prezentacji prac Marii Gostylli-Pachuckiej z udziałem artystki
- Pogadanka „Aby góra śmieci nie spadła na nas jak grom z jasnego nieba”
- Edukacja czytelnicza „Kościan, moja mała ojczyzna”
- Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego pn. „Zaprojektuj okładkę do swojej ukochanej książki” – wystawa prac pokonkursowych
- Popołudnie z baśniami Ewy Szelburg-Zarembiny z okazji 105 rocznicy urodzin
- 155 rocznica śmierci Juliusza Słowackiego – życie i twórczość. Pogadanka w Klubie Miłośników Książki

Biblioteka Publiczna Gminy:

- Konkurs „Czy znasz Harry’ego Pottera?” (BP w Kielczewie, Filia w Starym Luboszu)
- Konkurs „Jeden z dziesięciu” (BP w Kielczewie, Filia w Starym Luboszu)

Kościelec (pow. Koło)

- „Piękna, zdrowa i czysta moja planeta” – dyskusja z uczniami (Filia Dobrów)
- Wystawka „213 rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja” (Filia Dobrów)

Koźmin (pow. Krotoszyn)

- Wystawy:
 - ~ 70 rocznica urodzin Haliny Snopkiewicz, autorki książek dla dzieci i młodzieży

- „Giaur i inne dramaty” – wystawa książek z okazji 180 rocznicy śmierci G.G.N. Byrona
- Spotkanie z bohaterami wierszy Juliana Tuwima i Jana Brzechwy
- Jan Sztudynger – poeta i satyryk – 100 rocznica urodzin
- Konkurs literacki dla dzieci: „W podróż z Tuwimem i Brzechwą” – Literacka Krzyżówka Miesiąca

Krotoszyn

Oddział dla Dzieci i Młodzieży:

- Wystawy:
 - ~ 155 rocznica śmierci Juliusza Słowackiego
 - ~ 105 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny
 - ~ 70 rocznica urodzin Haliny Snopkiewicz
- Edukacja czytelnicza rodziców i dzieci w bibliotece dziecięcej:
 - ~ Czwartkowe bajanie
 - ~ Godziny dla rodziny
 - ~ Pisarze dzieciom i młodzieży
 - ~ Prezentacja kultur innych krajów
- Cykl spotkań z grupami przedszkolnymi:
 - ~ Spotkania z bajką
 - ~ Miś Chotomiś zaprasza na wycieczkę do księżkołandii
 - ~ Dlaczego słoń ma długi nos
 - ~ Kochajcie czarownice
 - ~ Dzień z Kubusiem Puchatkiem
 - ~ W krainie Eskimosa
 - ~ Krasnoludki są na świecie

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- Otwarcie wystawy z cyklu „Moje pasje”; „Wieś Wielkopolska w XIX i XX w.” – ze zbiorów Kazimierza Szablewskiego
- Konkurs pięknego czytania ph. „Czytaj z radością, słuchaj z przyjemnością” (Filia Pawłowice)

Lądek (pow. Słupca)

- Konkurs literacki pt. „Daj się wciągnąć w lekturę”

Leszno

Wystawy („Galeria Za Regalami”):

- „Hawańskie impresje” – fotografie Agnieszki Głowackiej
- Wystawa książek Wydawnictwa „Literatura”
- „Lwów na starych widokówkach” – z kolekcji Zdzisława Piwko

Imprezy:

- Marsz ulicami Leszna z okazji Ogólnopolskiego Święta Uwalniania Książek
- Warsztaty dla bibliotekarzy pracujących z dziećmi pt. „Rozwijanie zainteresowań czytelniczych dzieci i młodzieży poprzez twórczą aktywizację”
- Z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich – otwarcie wystawy książek i promocja Wydawnictwa „Literatura” oraz spotkanie z Kaliną Jeżykowską, autorką książek dla dzieci („Kawiarenka Literacka”)
- Spotkanie z cyklu „Wokół Globusa” z Wojciechem Ziemiakiem pod hasłem „Sportowe podróże” („Kawiarenka Literacka”)
- Spotkanie z Anną Brzezińską, autorką książek o tematyce fantastycznej („Kawiarenka Literacka”)

Łwówek (pow. Nowy Tomyśl)

- Wystawa prac wykonanych przez osoby niepełnosprawne
- Spotkanie z muzyką dla uczniów szkoły podstawowej z Zębowa
- „Grunt to zdrowie” – program artystyczny przygotowany przez uczniów szkoły w Zębowie dla osób niepełnosprawnych
- Poezja staropolska przy akompaniamencie kompozytorów renesansowych – program przygotowany przez grupę warsztatową dla młodzieży gimnazjalnej

Łubowo (pow. Gniezno)

- Konkurs recytatorsko-plastyczny – Ewa Szelburg-Zarembina

Oborniki

- 155 rocznica śmierci Juliusza Słowackiego – wystawka książek poety (Filia w Kiszewie)
- 105 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny – autorki książek dla dzieci i młodzieży – wystawa (Filie w Ocieszynie i Objezierzu)

Okonek (pow. Złotów)

- Wystawy:
 - ~ 25 lat pontyfikatu Jana Pawła II
 - ~ 105 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny
 - ~ 70 rocznica urodzin Haliny Snopkiewicz

Opatówek (pow. Kalisz)

- Bezpłatny kurs podstaw obsługi komputera i Internetu dla osób bezrobotnych, starszych, niepełnosprawnych i innych zainteresowanych w ramach programu „Biblioteka jako okno na Europę” (kurs odbywał się również w maju)

- „Mieszkańcy świata wyobraźni” – konkurs rysunkowy dla uczniów kl. II Szkoły Podstawowej w Opatówku
- Konkurs Recytatorski im. Stefana Gillera dla uczniów z terenu powiatu kaliskiego
- Spotkanie z Krystyną Krzyszkowiak nt. Zdzisława Krzyszkowiaka, polskiego medalisty olimpijskiego. Promocja książki „Niezapomniane przeżycia” (współpraca z Muzeum Historii Przemysłu)
- Spotkanie z prof. A. Kijasem „Konstytucja 3 Maja”

Osiek Mały (pow. Koło)

- Wystawki:
 - „105 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny” (Osiek Mały, Filia Dęby Szlacheckie)
 - „70 rocznica urodzin Haliny Snopkiewicz” (Filia Dęby Szlacheckie)
- Pogadanka dla dzieci „Z księgarni do rąk czytelników”
- Projekcja filmu „Pianista”

Ostrowite (pow. Słupca)

- Konkurs literacki pt. „Mistrz pióra”
- Wystawa prac artystycznych wykonanych przez wychowanków Środowiskowego Domu Samopomocy w Lucynowie

Ostrów Wlkp.

- Ostrowski Kalejdoskop Literacki – spotkanie z Pawłem Berkowskim (Biblioteka Główna)

Pakosław (pow. Rawicz)

- Tadeusz Kubiak dzieciom – wspomnienie twórczości

Perzów (pow. Kępno)

- Spotkanie autorskie z literatami i poetami powiatu kępińskiego. Udział wzięli: Barbara Niedźwiecka, Florian Piasecki, Iwona Kwaczewska, Bożena Henczyca, Krzysztof Rębowski, Bartosz Suwiński, Marzena Kopacka, Magdalena Olejnik i Włodzimierz Mazurkiewicz
- Montaż poetycko-muzyczny „Tuwim jakiego nie znacie” w wykonaniu koła teatralnego działającego przy bibliotece

Piła

„Przystanek Piła i okolice”:

- „Rady na odpady” – prezentacja piłskiej firmy Altwater, połączona ze spotkaniem z jej prezesem i dyrektorem Zbigniewem Brojanowskim

„Bractwo Dobrej Książki”:

- Promocja książki Tomasza Trojanowskiego „Julka i koty”

Kawiarenka „Pod Sową”:

- Promocja książki „Drewniane kościoły w Wielkopolsce” pod red. Piotra Maluśkiewicza
- „List do Ziemi” – przedstawienie teatralne (Filia nr 1)
- „Mali poeci” – rozstrzygnięcie konkursu dla uczniów klasy III (Filia nr 2)

Pleszew

- Konkurs recytatorski dla szkół podstawowych – eliminacje powiatowe
- Wystawy:
 - ~ „710 lat Chocza”
 - ~ „Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków”

Pogorzela (pow. Gostyń)

- „Biblioteka moich marzeń” – konkurs literacko-plastyczny i wystawa pokonkursowa dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum

Przedecz (pow. Koło)

- Wystawki:
 - ~ „155 rocznica śmierci Juliusza Słowackiego”
 - ~ „Dbajmy o zdrowie” z okazji Światowego Dnia Zdrowia

Przemęt (pow. Wolsztyn)

- Wystawa pokonkursowa „W nowy rok bez uzależnień” (Bucz)
- „Kubuś Puchatek i jego przyjaciele” – konkurs czytelniczy (Filia Przemęt)

Przygodzice (pow. Ostrów Wlkp.)

- Wystawki:
 - ~ „155 rocznica śmierci Juliusza Słowackiego”
 - ~ „Ewa Szelburg-Zarembina – 105 rocznica urodzin”
 - ~ „70 rocznica urodzin Haliny Snopkiewicz”
 - ~ Z okazji „Dnia Ziemi” – wystawa książek o ochronie środowiska (Filia Wysocko Małe)

Radawnica (pow. Złotów)

- Wystawy:
 - ~ Nasza Planeta Ziemia
 - ~ Życie i twórczość Juliusza Słowackiego
 - ~ Dzień Ziemi (Filie Kleszczyn i Święta)

Rawicz

- Dzieci dzieciom – przedstawienie w wykonaniu uczennic ze Szkoły Podstawowej nr 6 pt. „Calineczka”

Rydzyna (pow. Leszno)

- Wystawki książek:
 - ~ „Konstytucja 3 Maja” (BPMiG)
 - ~ „Ścieżkami literatury” (Filia Moraczewo)
- Konkursy plastyczne (Filia Moraczewo):
 - ~ „Ulubiona postać z bajki”
 - ~ „Jesteśmy w Unii Europejskiej”

Ślupca

- Wystawka z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja i wejścia Polski do Unii Europejskiej
- Spotkanie z ks. Stanisławem Dubielem pt. „Spotkanie z poezją”
- Spotkanie ze Stanisławą Łowińską – poetką, dziennikarką

Sompolno (pow. Konin)

- Wystawy:
 - ~ Światowy Dzień Zdrowia (MGBP i Filia Lubstów)
 - ~ 440 rocznica urodzin Williama Szekspira (MGBP i Filia Mąkolno)
 - ~ 150 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny (Filia Lubstów)
- Zajęcia plastyczne – projektowanie okładki książki

Strzałkowo (pow. Ślupca)

- Spotkanie z archeologiem Robertem Piątkiem
- Dyskusje nad książką – spotkania gimnazjalistów z cyklu „Czytać każdy może”
- „Spotkanie przy samowarze” – zorganizowane w bibliotece przez Szkołę Podstawową im. Powstańców Wielkopolskich w Strzałkowie. Bibliotekarz podczas tego spotkania wygłosił prelekcję

Szydłowo (pow. Piła)

- Przegląd pieśni i przyśpiewek regionalnych

Śmigiel (pow. Kościan)

- Parada postaci historycznych – konkurs literacko-historyczny
- „Biblioteka Publiczna i jej rola w środowisku”

Tarnówka (pow. Złotów)

- „Sprzątamy świat” – pogadanka z okazji Dnia Ziemi na warsztatach czytelniczko-artystycznych
- 85. rocznica urodzin Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – wystawa
- „Ustawa rządowa” – wystawa na Święto 3 Maja

Trzcianka

- „Żyj zdrowo” – konkurs plastyczny z okazji Światowego Dnia Zdrowia dla szkół podstawowych
- „Sowy – legendy, zabobony, ekologia i biologia” – wykład i wystawa z okazji Międzynarodowego Dnia Ochrony Środowiska
- „W Misiolandii” – cykl spotkań integracyjno-edukacyjnych dla dzieci do 5 lat

Trzcinica (pow. Kępno)

- Wystawy książek:
 - ~ „105 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny”
 - ~ „Kwiecień Miesiącem Pamięci Narodowej”
 - ~ „155 rocznica śmierci Juliusza Słowackiego” (Filia Laski)
- Konkurs „Czy znasz baśnie Jana Christiana Andersena” dla dzieci z klas I-III

Turek

- Studium Wiedzy o Regionie – Wielkopolska
 - ~ „Życie kulturalne Wielkopolski” – wykład Marka Rezlera
 - ~ „Obyczaje regionu Wielkopolski” – wykład Marka Rezlera
- VI Konkurs Powiatowy „Mistrz Pięknego Czytania”
- Biesiada poetycka – rozstrzygnięcie ogólnopolskiego Konkursu Literackiego im. Włodzimierza Pietrzaka
- Rozstrzygnięcie „Plebiscytu Wybieramy Książkę Roku 2003”
- Wystawa ph. „Wielkopolska – Studium o Regionie”
- „Poznajemy pisarzy państw Unii Europejskiej” – pogadanka literacka (Filia nr 2)

Wijewo (pow. Leszno)

- Konkurs czytelniczy z okazji Międzynarodowego Dnia Ziemi pt. „Ekologia”
- Wystawki książek:
 - ~ „Miejsca Pamięci Narodowej w Wielkopolsce”
 - ~ „105 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny”
 - ~ „Dzień Pamięci Ofiar Katynia”

Włoszakowice (pow. Leszno)

- Wystawki książek:
 - ~ „Uchwalenie Konstytucji 3 Maja” (GBP)
 - ~ „100 rocznica urodzin Jana Izydora Sztudyngera”
 - ~ „70 rocznica urodzin Haliny Snopkiewicz”
 - ~ „Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich” (GBP, Filia Bukowiec Górny)
 - ~ „180 rocznica śmierci G. Byrona”

- ~ „105 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny” (GBP, Filia Krzycko Wielkie)

Wolsztyn

- Galeria Biblioteki – wystawa „Przyroda Wielkopolski” z Objazdowej Galerii Wielkopolskiej Fotografii
- Pogadanka o literaturze – spotkanie ze Stanisławą Słowińską
- Ciekawostki z życia ptaków – spotkanie z Albinem Łąckim, przyrodnikiem i rysownikiem (również w maju)
- Wystawa akwarel Albina Łąckiego (również w maju)
- Zajęcia z biblioterapii dla uczniów Specjalnej Szkoły Podstawowej nr 4 w Wolsztynie (również w maju)
- Wykłady ekologiczne ph. „Tobie została powierzona ziemia”
- Galeria Biblioteki – Wystawa pokonkursowa plakatów o tematyce ekologicznej ph. „Tobie została powierzona ziemia”

Wrząca Wielka (pow. Koło)

- Wystawka „105 rocznica urodzin Ewy Szelburg-Zarembiny”

Wysoka (pow. Piła)

- Przegląd teatrzyków szkolnych
- Miesiąc pamięci narodowej – konkurs plastyczny

Zagórów (pow. Sępólno)

- Wystawka książek z okazji 155 rocznicy śmierci Juliusza Słowackiego
- Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja – wystawka
- Dyskusja nad książkami o Unii Europejskiej

Zakrzewo (pow. Złotów)

- XI Turniej Sztuki Recytatorskiej „Poetyckie Znaki Zodiaku”

Zduny (pow. Krotoszyn)

- Konkurs ekologiczno-przyrodniczy (Filia Baszków)
- „Dzień Ziemi” – wystawa książek ekologicznych (Zduny, Filie Baszków i Konarzew)
- „Światowy Dzień Zdrowia” – wystawa najnowszych książek z działy medycyny (Zduny, Filie Konarzew i Baszków)
- Ewa Szelburg-Zarembina – wystawa książek w 105 rocznicę urodzin (Zduny i Filia Baszków)
- Halina Snopkiewicz – wystawa książek w związku z 70 rocznicą urodzin pisarki (Zduny, Filie Konarzew i Baszków)

Złotów

- „Angielski z Anglii” – spotkanie z Enid Maybery, Director Anglo-American Association i przekazanie książek Sekcji Angielskojęzycznej przy MBP
- „Niemieckie gminy partnerskie u progu członkostwa Polski w UE” – wystawa
- Urodziny Ewy Szelburg-Zarembiny – wystawa
- W 155. rocznicę śmierci Juliusza Słowackiego
- Jak sobie radzić z niebezpieczeństwem? – spotkanie z policjantem i prelekcja
- „Nieugięty obrońca polskości” – w 65. rocznicę śmierci ks. Bolesława Domańskiego i 75. rocznicę utworzenia Szkoły Podstawowej w Zakrzewie

Żelazków (pow. Kalisz)

- Konkurs recytatorski dla dzieci kl. III pt. „Recytujemy wiersze Jana Brzechwy” (Filia Dębe)
- Spotkanie z młodzieżą w ramach przygotowań do matury z języka polskiego (Filia Kokanin)
- Wystawa książek Ewy Szelburg-Zarembiny z okazji 105 rocznicy urodzin (Filia Russów)

Ma j

Babiałk (pow. Koło)

- Pogadanki o bibliotece dla dzieci przedszkolnych pt. „Lamenty i skargi książki”

Baranów (pow. Kępno)

- Wystawa prac konkursowych „Świat bajek” (Filie: Mroczeń i Stupia)

Bojanowo (pow. Rawicz)

- Cykl historyczny „Samorząd terytorialny”
- Spotkanie autorskie z Alicją Patey-Grabowską

Borek Wielkopolski (pow. Gostyń)

- Spotkanie z autorką tomiku wierszy „Wielkie i wspaniałe są dzieła Boże, z nich małe wiersze tworzę” – Stefanią Szymanowską

Bralin (pow. Kępno)

- Konkurs plastyczny dla najmłodszych czytelników biblioteki pt. „Świat Bajek Tuwima”

Chodów (pow. Koło)

- Wystawka „205 rocznica urodzin Honore Balzaca”

Chodzież

- „Ja i moje miasto” – rozstrzygnięcie konkursu
- „My witamy Europę, Europa wita nas” – pogadanka dla uczniów szkół podstawowych (Oddział dla Dzieci)
- „Uwolnij książkę” – uwalnianie książek w różnych punktach miasta
- „Spisek Myśli Niebanalnych” – spotkanie klubu literackiego

Ciążeń (pow. Słupca)

- Wystawa prac twórczości dziecięcej

Czermin (pow. Pleszew)

- Festiwal Ekologiczny ph. „Żyjmy w zgodzie z przyrodą i samym sobą”

Czarniejewo (pow. Gniezno)

- Warsztaty młodych twórców z p. Stanisława Łowińskiego

Dąbie (pow. Kolo)

- Wystawki:
 - ~ „Dni Kultury, Oświaty, Książki i Prasy”
 - ~ „Książki dla najmłodszych”
 - ~ „155 rocznica urodzin Zofii Urbanowskiej”
 - ~ „145 rocznica urodzin Artura Conan Doyle’a”
 - ~ „25 rocznica śmierci Eugeniusza Paukszty”

Dobrzyca (pow. Pleszew)

- Błesiada Literacka
- Gminny Turniej Wiedzy „Zabytki Ziemi Dobrzyckiej”

Gizalki (pow. Pleszew)

- Konkurs plastyczny dla szkół podstawowych ph. „Mój ulubiony bohater bajkowy”

Gostyń

- Konkurs wiedzy „Gostyń i okolice” dla klas trzecich szkoły podstawowej – współpraca ze Szkołą Podstawową nr 5 w Gostyniu

Jaraczewo (pow. Jarocin)

- Wystawa „Książka w grafice i karykaturze Janusza Motylskiego”
- Poranek z bajkami „Wilk i zając”

Jarocin

- Spotkanie ze strażakami pt. „Ostrożnie z ogniem”

- Spotkanie z Marią Kryś – wiceprezesem Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami” pt. „Zwierzęta cierpią milcząc” z okazji „22 maja Dzień Praw Zwierząt”
- Wystawa prac dzieci pt. „85 lat Polskiego Czerwonego Krzyża” w Jarocinie (Filia nr 1)
- V finał powiatowego konkursu gwarowego „Ryczka, tytka i wymborek” z udziałem Jacka Hałasika z Radia Merkury z Poznania (Filia nr 1)
- Konkurs wiedzy pt. „Jarocin bez tajemnic” (Filia nr 1)
- Konkurs plastyczny „Jarocin w oczach dzieci” (Filia Golina)
- Spotkanie Klubu Dyskusyjnego – prelekcja Janiny Grali pt. „Historia szkolnictwa na Ziemi Witaszyckiej” (Filia Witaszyce)
- Konkurs plastyczny „Jarocin pędzlem malowany” (Filia Witaszyce)

Jastrowie (pow. Złotów)

- „Maj miesiącem bajek i baśni europejskich” – wystawa

Kalisz

- Wystawy:
 - „Konstytucja 3 Maja – 213 rocznica” (Filia nr 4)
 - „Literatura nagrodzona – polscy laureaci Literackiej Nagrody Nobla i Nagrody Nike” (Biblioteka Główna)
 - „Kallszanie na starej fotografii” (Filia nr 5)

Kępno

Powiatowa Biblioteka Publiczna

- Seminarium na temat „Różnorodność kulturowa krajów sąsiedzkich”, połączone z otwarciem wystawy fotograficznej pn. „Powiat kępiński w fotografii” autorstwa Ryszarda Sierocińskiego. W spotkaniu uczestniczyła delegacja z Niemiec oraz władze samorządowe powiatu kępińskiego
- Spotkanie bibliotekarzy powiatu kępińskiego z okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek połączone z prezentacją montażu słowno-muzycznego pn. „Książka – wierny przyjaciel”, przygotowanego przez koło teatralne działające przy Bibliotece Publicznej w Perzowie oraz spotkaniem autorskim poety Krzysztofa Szymoniaka
- Rozstrzygnięcie II Powiatowego Konkursu Przyrodniczego pn. „Ptaki wodne i ich siedliska”, który został zorganizowany przez Południowo-Wielkopolską Grupę Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków
- II-gie Kępińskie Spotkanie Przyrodnicze zorganizowane przez Powiatową Bibliotekę Publiczną w Kępnie oraz Południowo-Wielkopolską Grupę Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków

- Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego pn. „Świat bajek”, który został zorganizowany w ramach III Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom

Samorządowa Biblioteka Publiczna

- 16 konkurs recytatorski dla dzieci i młodzieży „Strofy o Ojczyźnie”

Kłecko (pow. Gniezno)

- Konkurs rysunkowy postaci bajek Jana Christiana Andersena
- Warsztaty młodych twórców poezji z p. Stanisława Łowińską
- Wystawa prac plastycznych uczennicy liceum Weroniki Jung

Kłodawa (pow. Koło)

- Wystawki:
 - ~ „20 rocznica śmierci Irwina Shawa”
 - ~ „205 rocznica urodzin Honore Balzaca”

Koło

- Tydzień Bibliotek (8-15 maja) – Wystawy:
 - ~ „Biblioteki w Europie były zawsze”
 - ~ „Cymelia Książnicy Kolskiej”

Konin

- Konkursy:
 - ~ Recytatorski „Z kobietą w tle”
 - ~ Poetycki „Zielone rymy”
 - ~ Plastyczny „Higiena i zdrowie ucznia” (Filia nr 8)
 - ~ Czytelniczy „Świat widziany przez Ewę Szelburg-Zarembinę” (Filia nr 8)
- Warsztaty poetyckie z udziałem Stanisławy Łowińskiej, poetki i dziennikarki
- Spotkanie dla pensjonariuszy DZDPS „Mój Konin”
- Spotkania z literaturą – literatura czeska i angielska (Filia nr 3)
- Wystawa z cyklu „Sławni Polacy” – „Edward Raczyński”

Kościan

Miejska Biblioteka Publiczna

- Wystawy:
 - ~ Kolskie ślady Stanisławy Fleszarowej-Muskat
 - ~ Prezentują się biblioteki powiatu kościańskiego – 4 wystawy (Biblioteki z Czempinia, Krzywina, Kościana i Śmigła)
 - ~ „Wierszykarnia” – 5 rocznica śmierci Danuty Wawilów
- Tydzień Bibliotek (8-15 maja):

- Uwolnić książkę – zbiórka książek w wyznaczonych miejscach w Bibliotece. Przekazywanie książek mieszkańcom w wybranych punktach miasta przez harcerzy. BookCrossing trwał przez cały tydzień
- Plener malarski i rzeźbiarski z udziałem artystów Marii Gostylli-Pachuckiej i Karola Domagały
- Przedpołudnie z baśniami ph. „Europa pełna baśni”
- Warsztaty poetyckie prowadził Roman Potok
- Spotkanie autorskie z Arturem Hojanem
- Spotkanie w Klubie Miłośników Książki przy Filii nr 1 nt. „Biblioteki w Unii Europejskiej”
- Magiczny świat Harry’ego Pottera – konkurs z nagrodami na najpiękniejszą przebraną postać – bohatera książek J.K. Rowling
- Występ Teatryku dziecięcego przy Filii nr 1 pt.: „Wesoły Autobus” wg Juliana Tuwima
- Prelekcja: Zarys dziejów książki od pisma węzełkowego do Johanna Gutenberga
- Polska a Unia Europejska – prelekcja dyrektor MBP Jadwigi Czarnej w Klubie Seniora
- Kościan w literaturze pięknej – prelekcja Jadwigi Czarnej (TMZK)

Biblioteka Publiczna Gminy

- Spotkanie z Urszulą Ciszewską – poetką z Racotu (Filia w Racocie)
- Ex Libris – rozstrzygnięcie konkursu (BP w Kielczewie, Filie w Racocie i Starym Luboszu)

Kościelec (pow. Koło)

- „Jubileusz Stanisławy Fleszarowej-Muskat” – wystawka (Kościelec, Filia Dobrów)

Kotlin (pow. Jarocin)

- Podsumowanie gminnego konkursu na „Najładniejszy folder o gminie Kotlin”
- Spotkanie z redaktorem „Gazety Jarocińskiej” – Lidią Sokowicz

Krajenka (pow. Złotów)

- Przegląd twórczości Wandy Chotomskiej – wystawa (Filia Augustów)

Krotoszyn

Oddział dla Dzieci i Młodzieży

- Wystawy:
 - „Historia Orła Białego”
 - „Trzeci Maj w literaturze”

- 80 rocznica urodzin Tadeusza Kubiaka
- „Dzień dobry kochany wrogu” – ekspozycja książek o przyjaźni i tolerancji
- Spotkanie autorskie z Marią Korzeniewską

Krzemieniewo (pow. Leszno)

- Spotkania na wystawie „Wieś wielkopolska w XIX i XX w. z udziałem właściciela zbiorów Kazimierza Szablewskiego
- Wystawy:
 - „Książka pięknie wydana”
 - „Książka moim przyjacielem”
 - „Książka w poezji polskiej”

Lądek (pow. Słupca)

- Konkurs plastyczny pt. „Najpiękniejsza okładka”

Leszno

Wystawy („Galeria za Regalami”):

- Wystawa książek Wydawnictwa „Literatura”
- „Portret Wojska Polskiego” – wystawa pokonkursowa
- „Lwów na starych widokówkach” – z kolekcji Zdzisława Piwko
- „Ze zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej – wiek XIX”
- „Bertold Brecht” – z cyklu twórcy literatury w plakacie
- „Jak wyobrażam sobie Leszno za pięć lat w Unii Europejskiej” – wystawa pokonkursowa

Wystawa („Galeria Lochy”):

- „Między sportem a anglistyką” – prace Wojciecha Lipońskiego

Imprezy:

- Podsumowanie konkursu plastycznego pt. „Portret Wojska Polskiego” połączone z otwarciem wystawy („Galeria za Regalami”)
- Z okazji Dnia Bibliotek Szkolnych i Pedagogicznych odbyła się promocja książki „Drewniane kościoły w Wielkopolsce” z udziałem jej redaktora Piotra Małuśkiewicza. Promocję zorganizowano wspólnie ze Szkołą Podstawową nr 4
- Spotkanie z Lechem Konopińskim „Wesołe popołudnie z dostojnym jubilatem” z okazji Dnia Bibliotek Publicznych (Filia nr 5)
- „Popołudnie w Bibliotece” – gry, zabawy, konkursy (Filia nr 6)
- Konkurs rysunkowy „Najpiękniejsze bajki świata”: „Pinokio” (Filia nr 2)
- „Dzień polskiej Niezapominajki” – zorganizowany wspólnie przez Filie Biblioteczną nr 4 i Szkołę Podstawową nr 4

XV Leszczyńskie Dni Literatury

- Konferencja „Leszczyńskie ślady w literaturze”, podczas której podsumowany został konkurs na esej pod tym samym tytułem. Uczestniczył w niej Sergiusz Sterna-Wachowiak, który wygłosił esej na temat wątków polsko-niemieckich
- Spotkanie z prof. Wojciechem Lipońskim pt. „Między sportem a anglistyką” („Galeria Lochy”)
- „Parnas Leszczyński VII” – promocja twórczości rodzimych autorów. Spotkanie prowadziła Helena Gordziej, a wzięli w nim udział: Irena Anna Bajserowicz, Eleonora Biberstajn, Ryszard Biberstajn, Krystyna Grys, Tadeusz Hofmański, Elżbieta Kuśnierek, Janusz Ragankiewicz
- Wernisaż wystawy i podsumowanie konkursu plastycznego „Jak wyobrażam sobie Leszno za pięć lat w Unii Europejskiej”, zorganizowanego przez Stowarzyszenie „Region Leszno w Europie” („Galeria za Regalami”)

Lipka (pow. Złotów)

- Wystawy:
 - „Bajki i baśnie pisarzy europejskich”
 - „Biblioteki w Europie były zawsze”
- „Z bajki wzięte” – konkurs rysunkowy i wystawa

Lwówek (pow. Nowy Tomyśl)

- Spotkanie autorskie z poetką Zdzisławą Kaczmarek dla klas gimnazjalnych
- „Cała Mądrość w księgach” – Apel. Przygotowała młodzież z warsztatów literackich dla uczniów szkoły podstawowej z Grońska

Margonin (pow. Chodzież)

- „Aktorzy dzieciom” – aktorka Iwona Żelaźnicka-Błaszczyk u przedszkolaków
- Powiatowe Forum Bibliotekarzy z udziałem władz samorządowych
- Wystawa prac plastycznych wykonanych w oparciu o teksty czytane podczas spotkań w bibliotece

Miejska Górka (pow. Rawicz)

- Wystawa „Konstytucja 3 Maja”

Oborniki

- „A to Polska właśnie” – wystawa i koncert z okazji rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja
- „Portrety” – wystawa fotografii Piotra Stachowiaka

- Laureaci nagród literackich – wystawa książek (Filia w Roznowie)
- „Kubuś Puchatek i jego przyjaciele” – wystawa książek (Filia w Popówku)

Opatówek (pow. Kalisz)

- Spotkanie z Januszem Tomalą, archeologiem, który prowadził wykopaliska w Opatówku oraz z Władysławem Kościelniakiem na temat zamku arcybiskupów gnieźnieńskich w Opatówku. Odstonięcie makiety zamku i przekazanie jej dla biblioteki
- Konferencja naukowa „Tożsamość lokalna w społeczeństwie europejskim” w ramach programu „Biblioteka jako okno na Europę” – Program Małych Grantów Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Warszawie. Otwarcie wystawy „Sztuka jako okno na Europę”

Osiek Mały (pow. Koło)

- Wystawki:
 - ~ „Unia Europejska”
 - ~ „155 rocznica urodzin Zofii Urbanowskiej”
- Pogadanki dla uczniów szkoły podstawowej:
 - ~ „Książki popularnonaukowe o Ziemi i jej przyrodzie”
 - ~ „Pierwsze książki i sposoby porozumiewania się”
- Konkurs czytelnicy: „Czy znasz Kubusia Puchatka”

Ostrów Wlkp.

- Spotkanie z J. Kubelem pt. „Gwara Wielkopolski”
- Ostrowski Kalejdoskop Literacki – spotkanie z Kazimierzem Radowiczem
- Spotkanie autorskie z Donatą Doninik-Stawicką, wiersze prezentował Michał Grudziński, aktor Teatru Nowego

Pakosław (pow. Rawicz)

- Spotkanie autorskie z Alicją Patey-Grabowską

Perzów (pow. Kępno)

- Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego „Świat bajek Juliana Tuwima”
- Montaż „Książka – wiemy przyjaciel” – kolo teatralne działające przy bibliotece

Piła

- Edukacja europejska (Punkt Informacji Europejskiej)
 - ~ „Jaka Europa” – debata młodzieży miasta Piły i powiatu pilskiego, poprzedzona wystąpieniami Bogdana Koszeła („Konstytucja Europy”), Pawła Dahlke, wiceprezydenta Piły, oraz Mieczysława Augustyna, przewodniczącego Rady Miasta Piły na temat przyszłości miasta w zjednoczonej Europie

- ~ „Teraz Europa” – turniej wiedzy o Europie dla uczniów szkół pilskich zorganizowany we współpracy ze SP nr 7 pod patronatem przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce i Zbigniewa Kosmatki, prezydenta Piły
- „Przystanek Piła i okolice”:
 - ~ Spółka Wodno-Ściekowa „GWDA” – prezentacja multimedialna firmy połączona ze spotkaniem z jej prezesem i dyrektorem Bogdanem Giergielewiczem
 - „Małgorzata Musierowicz i bohaterowie jej książek” – finał konkursu literackiego
 - Debata bibliotekarzy „Biblioteki miast bliźniaczych”
 - Promocja książki Tadeusza Wyrwy-Krzyżańskiego „Mosty z ognia” (Kawiarrenka „Pod Sową”)
 - Wystawy:
 - ~ „Piła w Europie” – promocja Piły, miasta partnerskie, inicjatywy europejskie i przedsięwzięcia zrealizowane w mieście ze środków unijnych
 - ~ „Europejska książka dziecięca” – prezentacja najpopularniejszych europejskich autorów literatury dla dzieci i młodzieży

Pleszew

- Wystawy:
 - ~ „Biblioteka Publiczna w Pleszewie 1949-2004”
 - ~ „Nasi Unijni Sąsiedzi – Austria”

Pogorzela (pow. Gostyń)

- Spotkanie dla gimnazjalistów z Henrykiem Nowaczykiem – badaczem związków Fryderyka Chopina z Wielkopolską
- Spotkanie dla młodzieży z kierownikiem Muzeum w Gostyniu Robertem Czubem, poświęcone publikacjom regionalnym
- Rozwiązanie konkursu czytelniczego dla szkoły podstawowej „Hejże ha! Niech żyje Kubuś Puchatek!”

Przedecz (pow. Koło)

- Wystawka „25 rocznica śmierci Eugeniusza Paukszty”

Przemęt (pow. Wolsztyn)

- Wystawa pokonkursowa ph. „Odpady niebezpieczne w życiu codziennym” we współpracy ze Związkiem Międzygminnym „OBRA” (Bucz)
- Spotkanie autorskie z leszczyńską poetką Krystyną Gryś (Filia Mochy i Przemęt)

Przygodzice (pow. Ostrów Wlkp.)

- Konkurs czytelniczy „Czy znasz Jezycjadę Małgorzaty Musierowicz”
- Wystawki:
 - ~ „Tadeusz Kubiak – poeta, satyryk” – 25 rocznica śmierci
 - „85 rocznica urodzin Gustawa Herlinga-Grudzińskiego”
- „Eugeniusz Paukšta – 25 rocznica śmierci”
- „Polska – Unia Europejska” – wystawa wydawnictw (Filia Janków Przygodzki)

Radawnica (pow. Złotów)

- Wystawa „Europejski Rok Edukacji przez Sport”

Rawicz

- „Tryptyk rzymski” autorstwa Jana Pawła II w wykonaniu aktora Zbigniewa Walerysia w Kościele pod wezwaniem św. Andrzeja Boboli
- Rawicki poeta i bard Piotr Popiełus w Klubie „U Klementyny”
- Poeta Jerzy Nowiński dzieciom – 2 spotkania
- Przedstawienie pt. „Calineczka” w wykonaniu uczennic ze Szkoły Podstawowej nr 6
- „Dzień Czytelnika” – spotkanie czytelników, bibliotekarzy szkolnych i z terenu powiatu rawickiego z władzami miasta i starostwa
- Monodram „Ja jestem Żyd z „Wesela” w wykonaniu Zbigniewa Walerysia na spotkaniu z władzami
- Promocja broszury „Turystycznym szlakiem” – spotkanie ze współautorem, rawickim regionalistą Januszem Hamielcem
- Rozstrzygnięcie konkursu na ekslibris Oddziału dla Dzieci i Młodzieży i wytypowanie najładniejszego na logo ksiąźnicy dziecięcej z okazji 40-lecia istnienia (luty 2005)
- Spotkanie autorskie z Alicją Patey-Grabowską

Rychtal (pow. Kępno)

- Wystawa książek „Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja”

Rydzyń (pow. Leszno)

- Wystawki książek:
 - „60 rocznica zdobycia Monte Cassino” (BPMiG)
 - ~ „Książka – mój przyjaciel” (Filia Moraczewo)

Sieroszewice (pow. Ostrów Wlkp.)

- Wycieczka z czytelnikami biblioteki w Ołoboku do Śmiełowa

Słupca

- Powiatowy Dzień Bibliotekarza – wyjazd do Poznania do Teatru na „Wesele Figara”
- Konkurs recytatorski wierszy Edwarda Fiszera
- Konkurs literacki pt. „Człowiek nie może żyć bez miłości”. Konkurs został zorganizowany w ramach obchodów VII Dni Rodziny

Strzałkowo (pow. Słupca)

- Benefis Marii Chmiel

Szamocin (pow. Chodzież)

- „Złota encyklopedia bajek” – wystawa książek

Śmigiel (pow. Kościan)

- „W stumilowej krainie Kubusia Puchatka” – impreza integracyjna uczniów klasy I Szkoły Podstawowej w Śmiglu

Trzcianka

- „Będzie z nami zawsze Jacek Kaczmarski” – wystawa
- Spotkanie bibliotekarzy powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego z okazji Dnia Bibliotekarza. W programie:
 - ~ Potyczki literackie Elżbiety Panert-Mumot i Mieczysława Ślesickiego
 - ~ Wykład Marii Bochan „Bibliotekarz – zawód o wielu obliczach”

Trzcinica (pow. Kępno)

- Wystawy:
 - ~ „Dorobek pisarki Eugeniusza Pauksty”
 - ~ „Świat bajek Juliana Tuwima” – wystawa prac plastycznych

Trzemeszno (pow. Gniezno)

- Wystawa „Książd Stanisław Kozierowski”
- Spotkanie z Markiem Fiedlerem
- Konkurs „Prezentacje 2004” – świat wyobraźni postaci z bajek
- Spotkanie z dziennikarzem Telewizji Polskiej Jarosławem Lewandowskim, korespondentem wojennym w Iraku

Turek

- Studium Wiedzy o Regionie – Wielkopolska:
 - „Wielkopolskie tradycje literackie” – wykład Sergiusza Sterna-Wachowiaka
 - „Literaci i literatura regionu Wielkopolski” – wykład Sergiusza Sterna-Wachowiaka
- Dni Ulicy Kaliskiej – Konkurs Wiedzy o Turku i powiecie tureckim

- Konkurs wiedzy „Unia bez tajemnic”
- Warsztaty dziennikarskie dla uczniów gimnazjów – redaktor Anna Plenzler
- „Wśród poezji dziecięcej” – konkurs rysunkowy i pogadanka (Filia nr 2)
- „Zbliżające się wakacje” – zajęcia w Dziennym Centrum Aktywności na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym” (Filia nr 2)

Ujście (pow. Piła)

- „Dzień otwarty” w bibliotece publicznej w Ujściu – prezentacja katalogu elektronicznego oraz stron internetowych innych bibliotek
- „Rola lokalnej gazety w środowisku” – spotkanie z redaktorami „Ujskich Spraw”
- „Moja pierwsza książeczka” – rozstrzygnięcie konkursu plastycznego dla dzieci w wieku 6-8 lat
- „Biblioteka przyszłości” – konkurs plastyczny dla dzieci w wieku 10-13 lat

Wijewo (pow. Leszno)

- Konkurs plastyczny dla dzieci „Zakładka do książki”
- Wystawki książek:
 - ~ „Witaj Majowa Jutrzenko”
 - ~ „Książki o książkach”
 - ~ „25 rocznica śmierci Eugeniusza Paukszy”

Witkowo (pow. Gniezno)

- Warsztaty młodych twórców z p. Stanisławą Łowińską

Włoszakowice (pow. Leszno)

- Wystawa „Biblioteki w Europie były zawsze” (Filia Bukówiec Górny)
- Wystawki książek:
 - ~ „80 rocznica urodzin Tadeusza Kubiaka”
 - ~ „25 rocznica śmierci Eugeniusza Paukszy”
 - ~ „85 rocznica urodzin Gustawa Herlinga-Grudzińskiego” (GBP, Filie Bukówiec Górny, Krzycko Wielkie)
 - ~ „20 rocznica śmierci Irwina Shaw”
 - ~ „90 rocznica urodzin Bohdana Arcta”
- Ogłoszenie akcji „Podaruj książkę bibliotece” (Filia Bukówiec Górny)

Wolsztyn

- Turniej czytelniczy ph. „Nie święci garnki lepią”
- Dwudniowe zajęcia pedagogiczne zorganizowane przez „Klanzę” oraz bibliotekę
- Wystawa ph. „Dzień Polskiej Niezapominajki”

Wrząca Wielka (pow. Koło)

- Wystawka „185 rocznica urodzin Stanisława Moniuszki”
- Konkurs plastyczny na najładniejszy „Portret mamy” (Filia Powiercie)

Wysoka (pow. Pila)

- „Baśniowe postaci” – konkurs plastyczny

Zagórow (pow. Słupca)

- Wystawka z okazji 85 rocznicy urodzin Gustawa Herlinga-Grudzińskiego

Zakrzewo (pow. Złotów)

- II Gminny Przegląd Twórczości Artystycznej Dzieci i Młodzieży „TADiM”
- Wieczór autorski Anny Foreckiej i Zuzanny Przeworskiej – promocja książki „Polski mur” (Filia Stara Wiśniewka)

Zduny (pow. Krotoszyn)

- Wieczór poezji uczennic Gimnazjum w Zdunach Joanny Hajdziony i Anny Baranowskiej, połączony z promocją nowości bibliotecznych (Zduny i Filia w Baszkowie)
- Konkurs recytatorski dla przedszkolaków
- „Wielkopolskie Podania i Legendy” – konkurs
- „Przyroda Wielkopolski” – Objazdowa Galeria Wielkopolskiej Fotografii

Złotów

- Wystawy:
 - ~ „Święto Konstytucji 3 Maja”
 - ~ „Bajki i baśnie europejskie w naszej Bibliotece”
 - ~ „Święto Polskiej Niezapominajki”
 - ~ „84. rocznica urodzin Ojca Świętego”
 - ~ „Albert William du Aime czyli William Wharton”
 - ~ „Parki Narodowe – najcenniejsze przyrodniczo obszary kraju”
- Spotkanie z konsulem Trynidadu i Tobago Howardem Krochem – z cyklu „Spotkania z żywym angielskim”
- „Historia lotnictwa wojskowego w modelarstwie” – spotkanie z generałem Z. Kułagą i Wiesławem Kowalczewskim z cyklu „Złotowianie i ich pasje”
- Spotkanie autorskie z Wandą Chotomską
- „Kolorowe wiersze” – konkurs plastyczny i wernisaż prac
- Inscenizacja pt. „Kolorowe wiersze”

Żelazków (pow. Kalisz)

- Wystawa dawnych sprzętów gospodarstwa domowego, płon konkursu „Ocalić od zapomnienia”

- Wystawa książek i nut wydanych w latach 1850-1940 pt. „Książka wczoraj i dziś”
- Wystawa książek Tadeusza Kubiaka z okazji 80 rocznicy urodzin i 25 rocznicy śmierci (Filia Russów)

C. WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA I CENTRUM ANIMACJI KULTURY NA ŁAMACH PRASY

BIBLIOTEKA w Łubowie najlepsza / (gk) // Przem. na Szlaku Piast. – 2004, nr 21, s. 4

Biblioteka nagrodzona w konkursie na „Najlepszą bibliotekę w Wielkopolsce” 2003 zorganizowanym przez WBPiCAK w Poznaniu.

BIBLIOTEKARZE świętowali: kultura / MAZ // G a z . P o z n . – 2004, nr 110, s. 6

Uroczyste wręczenie nagród laureatom konkursu na „Najlepszą bibliotekę w Wielkopolsce” 2003 zorganizowanego przez WBPiCAK w Poznaniu. Nagrodzono PiMBP w Pile i BPG Łubowo. Tytuł „osobowości bibliotekarskiej” przyznano Marii Monice Klein, dyr. MBP w Złotowie.

BLIŻEJ fotografii / P. Zdunek // T y g . N o w y . – 2004, nr 15, s. A8

Cykl „Tajemnice warsztatu artysty” zorganizowany w Pile przez Piłski Dom Kultury i WBPiCAK w Poznaniu.

BUTENKO w Profilu: Książka dla Dzieci i Młodzieży / ELKA // G a z . P o z n . – 2004, nr 123, s. 6

III Poznańskie Spotkania Targowe z udziałem WBPiCAK w Poznaniu. Spotkanie z Bohdanem Butenko.

CHÓRY zaśpiewają jutro: Duszniki: Wielkopolskie Dni Muzyki / bas // G ł o s W i e ł k o p . (Wyd. 2). – 2004, nr 119, s. II

XXVIII Wielkopolskie Dni Muzyki zorganizowane m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu.

COŚ dla każdego: Rogoźno: święto grodu Przemysła / Halina Szuberska // G ł o s W i e ł k o p . (Wyd. 2). – 2004, nr 100, s. 1

„Dni Rogoźna” zorganizowane m.in. przez Rogozińskie Centrum Kultury. Wzmianka o działalności WBPiCAK w Poznaniu.

DZIECIĘCE teatry: festiwal: Pniewy 21 maja / bas // Głos Wielkop. (Wyd. 2). – 2004, nr 117, s. IX

VI Ogólnopolski Festiwal Teatrów Ulicznych Dzieci i Młodzieży zorganizowany przez Centrum Kultury Pniewy przy współudziale WBPiCAK w Poznaniu.

DZIEŃ Tańca / (mcz) // Tyg. Nowy. – 2004, nr 16, s. A9

Międzynarodowy Dzień Tańca zorganizowany w Ujściu m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu. Występ Zespołu Folklorystycznego „Cepelia”.

FALE pod chmurami / ap // Głos Wielkop. – 2004, nr 78, dod. Głos Poznaniaka, s. IX

Wycieczka z cyklu „Poznań bez tajemnic”.

FOLKLORYSTYCZNE akcenty: Środa Wlkp. / Piotr Kwieciński // Gaz. Pozn. – 2004, nr 127, s. A3

III Regionalny Przegląd Folklorystyczny zorganizowany przez Ośrodek Kultury w Środzie i WBPiCAK w Poznaniu.

GNIEZNO w obiektywie: wernisaż fotografii / Boxa // Prz. Konin. – 2004, nr 12, s. 12

Objazdowa Galeria Wielkopolskiej Fotografii zorganizowana przez WBPiCAK w Poznaniu wystawiona w Centrum Kultury i Sztuki w Koninie.

JEST majówka: wokół Areny: książki, pisarze i festynowe atrakcje / Anna Plenzler // Głos Wielkop. – 2004, nr 69, dod. Głos Poznaniaka, s. II

Współudział WBPiCAK w organizacji „Majówki z Książką”.

JESZCZE wróć...: Rogoźno: pożegnanie w strugach deszczu / Halina Szuberska // Głos Wielkop. (Wyd. 2). – 2004, nr 109, s. V

V Przegląd Hejnalów Miast Wielkopolski zorganizowany w Rogoźnie m.in. przez Rogozińskie Centrum Kultury i WBPiCAK w Poznaniu. W Muzeum Regionalnym zaprezentowano wystawę „Muzea Regionalne Wielkopolski”.

KSIĄŻKI z kotem: dziecko: III Poznańskie Spotkania Targowe // Głos Wielkop. (Wyd. 3). – 2004, nr 123, s. VIII

Targi książki dla dzieci i młodzieży z udziałem WBPiCAK w Poznaniu.

KUFER z nagrodami: biblioteki: liczy się oryginalność w działaniu / sdr // Głos Wielkop. (Wyd. 3). – 2004, nr 110, s. VIII

Uroczyste wręczenie nagród w konkursie „Najlepsze biblioteki w Wielkopolsce” 2003 zorganizowanym przez WBPiCAK w Poznaniu. Nagrodzono MiBPB w Pile i BPG Łubowo. Tytuł „Osobowości bibliotekarskiej” przyznano Marii Monice Klein, dyr. MBP w Złotowie.

KURDESZ z Expressem: Kostrzyn / RD // Gaz. Pozn. – 2004, nr 118, dod. Express Pozn. s. 5

M.in. o Biesiadzie Humoru zorganizowanej przez Dom Kultury w Kostrzynie przy współudziale WBPiCAK w Poznaniu (w ramach Kurdesza Kasztelańskiego).

LEKCJE wielkiej wyobraźni: Piła: pilska biblioteka najlepsza w Wielkopolsce / Małgorzata Linettej // Głos Wielkop. (Wyd. 3). – 2004, nr 115, s. 1

Biblioteka nagrodzona w konkursie na „Najlepszą bibliotekę w Wielkopolsce” 2003 zorganizowanym przez WBPiCAK w Poznaniu.

LUDOWY weekend: Środa: II Regionalny Przegląd Folklorystyczny / juko // Głos Wielkop. (Wyd. 2). – 2004, nr 127, s. 1

Przegląd zorganizowany przez Ośrodek Kultury w Środzie i WBPiCAK w Poznaniu.

MAGIA książek: Centrum / SYM // Gaz. Pozn. – 2004, nr 124, s. 5

III Poznańskie Spotkania Targowe – Książka dla Dzieci i Młodzieży z udziałem WBPiCAK w Poznaniu.

MAŁA Malta: z Michałem Chojarą, burmistrzem Pniew / rozm. Sławomir Lechna // Głos Wielkop. (Wyd. 2). – 2004, nr 119, s. III

M.in. o VI Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Ulicznych Dzieci i Młodzieży zorganizowanym przez Centrum Kultury w Pniewach przy współudziale WBPiCAK w Poznaniu. Program Festiwalu.

MIĘDZYKRAJOWY w Ujściu / (bis) // Głos Wielkop. – 2004, nr 101, dod. Monitor Wielkop. s. 8

Międzynarodowy Dzień Tańca zorganizowany w Ujściu m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu. Występ Zespołu Folklorystycznego „Cepelia”.

MOMENT przejścia / APO // G a z . W y b o r . – 2004, nr 84, dod. Poznań s. 6
Konkurs fotograficzny „Moja Wielkopolska” ogłoszony przez WBPiCAK w Poznaniu.

MOŻEMY być dumni z naszej biblioteki / Aleksandra Fabiszak // Tyg . N o -
w y . – 2004, nr 19, s. A2

Biblioteka w Pile nagrodzona w konkursie na „Najlepszą bibliotekę w Wielkopolsce” 2003 zorganizowanym przez WBPiCAK w Poznaniu.

MUZEA pod lupą : Rogoźno / Edyta Oziębłowska // G a z . W y b o r . – 2004,
nr 116, s. A2

Wystawa „Muzea Regionalne Wielkopolski”. Wzmianka o V Przeglądzie Hejnałów Miast Wielkopolski zorganizowanym w Rogoźnie m.in. przez Rogozińskie Centrum Kultury i WBPiCAK w Poznaniu.

NAGRODA marszałka: Łubowo : konkurs bibliotek / eh // G ł o s W i e l k o p .
(Wyd. 2). – 2004, nr 116, s. II

Biblioteka w Łubowie nagrodzona w konkursie na „Najlepszą bibliotekę w Wielkopolsce” 2003 zorganizowanym przez WBPiCAK w Poznaniu.

NAGRODZONE biblioteki // G ł o s W i e l k o p . – 2004, nr 101, dod. Monitor Wielkopolski s. 8

Wyniki konkursu na najlepsze biblioteki woj. wielkopolskiego.

NAJLEPSZE książki : literatura / ELKA // G a z . P o z n . – 2004, nr 94, dod. Express Pozn. s. 7

Książka Janiny Żółtowskiej z Puttkamerów „Dziennik: fragmenty wielkopolskie 1919-1933” wydana przez WBPiCAK w Poznaniu wyróżniona spośród publikacji o Poznaniu i Wielkopolsce.

NAJLEPSZE w regionie: biblioteki / MAZ // G ł o s W i e l k o p . – 2004, nr 104,
s. 5

Wyniki konkursu na najlepszą bibliotekę woj. wielkopolskiego.

„NOWA” wokalistka: Nowy Tomyśl: Big Band pod patronatem „Głosu Wielkopolskiego” / Sława Grzelewska // G ł o s W i e l k o p . (Wyd. 2). – 2004, nr 133,
s. I

IX Ogólnopolski Big Band Festiwal zorganizowany przez Nowotomyski Ośrodek Kultury z udziałem WBPiCAK w Poznaniu.

O KULTURZE w Unii Europejskiej / (mcz) // Tyg. Nowy. – 2004, nr 7, s. A6
Szkolenie „Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych i zarządzanie projektami w kulturze” zorganizowane przez WBPICAK w Poznaniu oraz Instytut Doradztwa Regionalnego i Europejskiego w Krakowie.

O PAŁUCKIE Pióro: Wągrowiec: ogólnopolski konkurs / jb // Głos Wielkop. (Wyd. 2). – 2004, nr 85, s. II

Ogólnopolski Konkurs Czasopism Szkolnych o Pałuckie Pióro 2004 zorganizowany m.in. przez WBPICAK w Poznaniu.

O SEJMIE i Szanieckiej / ap // Głos Wielkop. – 2004, nr 122, s. IX

Spotkanie „Chronić od niepamięci, czyli o historii, Sejmie i pałacach” z Marcinem i Piotrem Libickimi oraz wycieczka „Szczodrość i oszczędność, czyli do ziemiańskich majątków” zorganizowane przez Regionalną Pracownię Krajoznawczą WBPICAK w Poznaniu.

O SZTAUDYNGERZE / SW // Gaz. Wybor. – 2004, nr 100, dod. Poznań, s. 6

Spotkanie z cyklu „Poznań bez tajemnic”.

ONI promują kulturę: Kaźmierz: wyróżnienia dla biblioteki i wójta / Bartosz Sobański // Głos Wielkop. (Wyd. 2). – 2004, nr 111, s. 6

Uroczyste wręczenie nagród w konkursie na „Najlepszą bibliotekę w Wielkopolsce” 2003 zorganizowanym przez WBPICAK w Poznaniu. Nagrodzono PiMBP w Pile i BPG Łubowo. Działalność biblioteki w Kaźmierzu – m.in. wyróżnionej w konkursie.

PLENER z wikliną: Nowy Tomyśl / A-GA // Gaz. Pozn. – 2004, nr 111, s. A4

25 Ogólnopolski Plener Wikliniarski „Wiklina 2004” zorganizowany m.in. przez WBPICAK w Poznaniu.

POD znakiem gwiazd: Wielkopolskie Spotkania z Książką, Prasą, Radiem i Telewizją / Elżbieta Podofska // Gaz. Pozn. – 2004, nr 102, dod. Majówka z Książką s. I

Impreza zorganizowana m.in. przez WBPICAK w Poznaniu.

POLUBIĆ potwora: rozmowa o biblioterapii / Ewelina Surniak, rozm. Małgorzata Lampa // Gaz. Wybor. – 2004, nr 133, dod. Poznań, s. 2

Warsztaty biblioterapii organizowane przez WBPICAK w Poznaniu.

PORÓWNIANIA Filmowe: kino / ELKA // G a z . P o z n . – 2004, nr 95, dod. Express Pozn. s. 7

XVI Wielkopolskie Porównania Filmowe zorganizowane w Śremie przez Centrum Kultury „Zamek”, WBPiCAK w Poznaniu i Śremski Ośrodek Kultury.

POZNAŃ bez tajemnic / SW // G a z . W y b o r . – 2004, nr 76, dod. Poznań s. 6

Spotkanie z senatorem RP, Włodzimierzem Łęckim, „Mądrzej głowie, czyli o senatorskiej pracy”, zorganizowane przez Regionalną Pracownię Krajoznawczą WBPiCAK w Poznaniu.

„PRZODEK” pod Everestem: występy Cepelii Poznań / Marek Zaradniak // G a z . P o z n . – 2004, nr 132, s. 8

II Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny Kathmandu-Pokhara z udziałem Zespołu Folklorystycznego „Cepelia”.

PRZY dźwiękach hejnałów: w kręgu miast Wielkopolski: Rogoźno / oprac. Halina Szuberska // G ł o s W i e l k o p . – 2004, nr 104, dod. Głos: wielkopolskie muzea regionalne, s. 1

V Przegląd Hejnałów Miast Wielkopolski w Rogoźnie.

RECYTATORZY na start: Miłosław / AK // G a z . P o z n . – 2004, nr 123, s. A3

XIX Wojewódzki Konkurs Recytatorski im. Juliusza Słowackiego zorganizowany przez Miłosławskie Centrum Kultury i WBPiCAK w Poznaniu.

RODZINA w Europie: Wągrowiec: wystawa i konkurs / jb // G ł o s W i e l k o p . (Wyd. 2). – 2004, nr 76, s. VIII

Ogólnopolski Konkurs Fotograficzny „Moja Europa” zorganizowany przez Miejski Dom Kultury w Wągrowcu i WBPiCAK w Poznaniu, pod patronatem „Biuletynu Fotograficznego” i miesięcznika „Foto”.

RODZINA w Europie: Wągrowiec: ogólnopolski konkurs / jb // G ł o s W i e l k o p . (Wyd. 2). – 2004, nr 68, s. IV

Ogólnopolski Konkurs Fotograficzny „Moja Europa” zorganizowany przez Miejski Dom Kultury w Wągrowcu i WBPiCAK w Poznaniu, pod patronatem „Biuletynu Fotograficznego” i miesięcznika „Foto”.

SENATORSKIE tajemnice: spotkanie / ap // G ł o s W i e l k o p . – 2004, nr 76, dod. Głos Poznaniaka s. IX

Spotkanie z senatorem RP, Włodzimierzem Łęckim, „Mądrej głowie, czyli o senatorskiej pracy” zorganizowane przez Regionalną Pracownię Krajoznawczą WBPiCAK w Poznaniu.

SIEDEMNAŚCIE zespołów: Ujście: Międzynarodowy Dzień Tańca / ml // Głos Wielkop. (Wyd. 3). – 2004, nr 94, s. V

Impreza zorganizowana m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu. Występ Zespołu Folklorystycznego „Cepelia”.

SOBOTA i książki: targi: kup i podaruj lekturę / sdr // Głos Wielkop. (Wyd. 3). – 2004, nr 125, s. 4

III Poznańskie Spotkania Targowe z udziałem WBPiCAK w Poznaniu.

SPOTKANIA z fotografią: Wągrowiec: warsztaty i konkursy / jb // Głos Wielkop. (Wyd. 2). – 2004, nr 72, s. VIII

Ogólnopolski Konkurs Fotograficzny „Moja Europa” zorganizowany przez Miejski Dom Kultury w Wągrowcu i WBPiCAK w Poznaniu, pod patronatem „Biuletynu Fotograficznego” i miesięcznika „Foto”.

SPOTKANIE z Wielkopolską: wycieczka / ELKA // Gaz. Pozn. – 2004, nr 94, dod. Express Pozn. s. 7

Wycieczka „Magnolie, minerały i sitowie, czyli wiosenne okolice Poznania” i spotkanie „Śnieg, córka i działka, czyli 100 lat urodzin Jana Sztaudyngera”, zorganizowane przez Regionalną Pracownię Krajoznawczą WBPiCAK w Poznaniu.

SZLAKIEM Emilii: rekreacja: Wielkopolska bez tajemnic / sdr // Głos Wielkop. – 2004, nr 134, dod. Turystyczny s. VII

Wycieczka zorganizowana przez Regionalną Pracownię Krajoznawczą WBPiCAK w Poznaniu.

SZTAUDYNGER w Poznaniu / ap // Głos Wielkop. – 2004, nr 100, dod. Głos Poznaniaka, s. IX

Spotkanie w cyklu „Poznań bez tajemnic”.

TAJEMNICE miasta: Poznań / ELKA // Gaz. Pozn. – 2004, nr 76, dod. Express Pozn. s. 4

Spotkanie z senatorem RP, Włodzimierzem Łęckim, zorganizowane przez Regionalną Pracownię Krajoznawczą WBPiCAK w Poznaniu.

TANIE hulanki: Kostrzyn / RD // G a z . P o z n . – 2004, nr 120, dod. Express Pozn. s. 6

M.in. o Biesiadzie Humoru zorganizowanej przez Dom Kultury w Kostrzynie przy współudziale WBPiCAK w Poznaniu (w ramach Kurdesza Kasztelańskiego).

TYDZIEŃ sejmików kultury: Środa: różne atrakcje / juko // G ł o s W i e l k o p . (Wyd. 2). – 2004, nr 123, s. III

M.in. o II Regionalnym Przeglądzie Folklorystycznym zorganizowanym przez Ośrodek Kultury w Środzie i WBPiCAK w Poznaniu.

UROK drewnianych kościołów / Jur // T y g . N o w y . – 2004, nr 16, s. A9

Promocja albumu „Drewniane kościoły w Wielkopolsce”, wydanego przez WBPiCAK w Poznaniu, zorganizowana w Pile przez pilską bibliotekę.

W NOWYM opakowaniu: książka: święto bibliotekarzy / Stefan Drajewski // G ł o s W i e l k o p . (Wyd. 3). – 2004, nr 109, s. VIII

Działalność WBPiCAK w Poznaniu.

WIELKOPOLSKA bez tajemnic: wycieczki / ELKA // G a z . P o z n . – 2004, nr 95, dod. Express Pozn. s. 7

Wycieczka „Magnolie, minerały i sitowie, czyli wiosenne okolice Poznania” zorganizowana przez Regionalną Pracownię Krajoznawczą WBPiCAK w Poznaniu.

WIELKOPOLSKA Press Photo” / (kar) // P r z e m . n a S z l a k u P i a s t . – 2004, nr 16, s. 13

Wystawa prezentowana w Domu Kultury w Trzemesznie w ramach Objazdowej Galerii Wielkopolskiej Fotografii zorganizowanej przez WBPiCAK w Poznaniu.

„WIELKOPOLSKA Press Photo”: fotografia / MAZ // G a z . P o z n . – 2004, nr 77, s. 3

Konkursy fotograficzne „Wielkopolska Press Photo” i „Moja Wielkopolska” – w roku przystąpienia do Unii Europejskiej, zorganizowane przez WBPiCAK w Poznaniu.

WOJEWÓDZKA Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu / oprac. Halina Szuberska // G ł o s W i e l k o p . – 2004, nr 104, dod. Głos: wielkopolskie muzea regionalne, s. 1

Informacja o działalności biblioteki na rzecz wielkopolskiej kultury.

WYRECYTOWALI w powiecie / (jw) // Przem. na Szlaku Piast. – 2004, nr 12, s. 11

Eliminacje powiatowe do 49 Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego zorganizowane przez Miejski Dom Kultury w Gnieźnie. W składzie jury – Jan Janusz Tycner z WBPiCAK w Poznaniu.

WYSTĄPIĄ w Nepalu: folklor: Cepelia / wig // Głos Wielkop. (Wyd. 3). – 2004, nr 123, s. VIII

II Międzynarodowy Festiwal Folkloru Kathmandu-Pokhara z udziałem Zespołu Folklorystycznego „Cepelia”.

Z KSIĄŻKĄ do Unii: Majówka / Elżbieta Podolska // Gaz. Pozn. – 2004, nr 99, dod. Express Pozn. s. 3

50 „Majówka z książką” zorganizowana m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu.

ZABAWA i praca z kamerą: Śrem: Warsztaty Filmowe / paf // Głos Wielkop. (Wyd. 2). – 2004, nr 64, s. III

Warsztaty Filmowe zorganizowane przez Śremski Ośrodek Kultury i WBPiCAK w Poznaniu.

ZABAWA na całego: 50. jubileuszowa „Majówka z książką” / Elżbieta Podolska // Gaz. Pozn. – 2004, nr 103, dod. Express Pozn. s. I

Impreza zorganizowana m.in. przez WBPiCAK w Poznaniu.

ZASZCZYTNE wyróżnienia: Nowy Tomyśl / RAV // Gaz. Pozn. – 2004, nr 111, s. A1

Biblioteka w Nowym Tomyślu wyróżniona w konkursie na „Najlepszą bibliotekę w Wielkopolsce” 2003 zorganizowanym przez WBPiCAK w Poznaniu. Informacja o odznaczeniach indywidualnych dla bibliotekarzy wielkopolskich oraz o działalności biblioteki w Nowym Tomyślu.

ZWIĄZANI z regionem: wydawnictwo [WBPiCAK] / na podstawie materiałów dostarczonych przez WBPiCAK w Poznaniu oprac. Halina Szuberska. – Fot. // Głos Wielkop. – 2004, nr 104, dod. Głos: wielkopolskie muzea regionalne, s. 1

Informacja o historii Wydawnictwa, omówienie ważniejszych publikacji i serii wydawniczych.

V. KRONIKA

A. Polskie nagrody i wyróżnienia

- **Nagrodę Poznańskiego Przeglądu Nowości Wydawniczych Zima 2003/2004** otrzymali *Liliana Bardijewska* i *Edward Lutczyn* za książkę „Bractwo Srebrnej Łyżeczki” (Agencja Edytorska Ezop); *Janina Kumaniecka* za książkę „Saga rodu Slonimskich” (Wydawnictwo Iskry); *Krystyna Milobędzka* za książkę „Po krzyku” (Biuro Literackie).
- **Nagrodę im. Arkadego Fiedlera „Bursztynowy Motyl”** w 2004 roku przyznano *Wojciechowi Cejrowskiemu* za książkę „Gringo wśród dzikich plemion”.
- **Nagrodę im. Józefa Łukaszewicza** w 2004 roku otrzymali: *Bogusława Latawiec* za książkę „Kochana Maryniuchna” (Iskry); *zespół autorów* przewodnika „Poznań: przewodnik po zabytkach i historii” wydanego *pod redakcją Janusza Pazdera* (Wydawnictwo Miejskie); *Grażyna Hałasa* i *Agnieszka Salamon* za katalog – album „Bunt: ekspresjonizm poznański 1917-1925” (Muzeum Narodowe w Poznaniu).
- **Nagrodę im. ks. Józefa Tischnera** w 2004 roku otrzymali: *ks. Tomasz Węclawski* za książkę „Królowanie Boga: dwa objaśnienia wyznania wiary Kościoła”; *Wiktor Osiatyński* za książkę „Rehab”. *Zygmunta Kubiaka* uhonorowano nagrodą specjalną.
- **Nagrodę „Feniksa”** w 2004 roku otrzymali: *o. Jacek Salij* (dominikanin) za całokształt działalności pisarskiej; *Agnieszka Kuciak* za tłumaczenie dwóch części „Boskiej Komedii” (Czyściec, Piekło) Dantego; *Wydawnictwo „W drodze”* za wydanie książki autora zagranicznego *Josepha Weitera* „Konstytucyjny imperializm czy wielokulturowość”.

B. Międzynarodowe nagrody i wyróżnienia

- **Nagrodę Faulknera** w 2004 roku otrzymał *John Updike* za „The Early Stories” – zbiór opowiadań z lat 1953-1975.
- **Nagrodę Pulitzera** w 2004 roku przyznano *Anne Applebaum* za książkę „Gulag” (Gulag A History).

C. Zmarli

- **Zygmunt Kubiak** (19.03.2004), eseista i historyk, znawca literatury i kultury antycznej.
- **Marianna Bocian** (05.04.2004), poetka i eseistka.